

3/1/60

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 4-వ తేది మంగళవారము

No 28

నంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామనామవత్సర నిజ చైత్రమాస బహుళ సప్తమి ౭.

నంచిక ౨౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే కేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పరిచితాదు చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగజూపు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వత్తనొప్పులు తొరదోలును, పోట్లజోగొట్టును.
బెగురుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవామున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నాడు

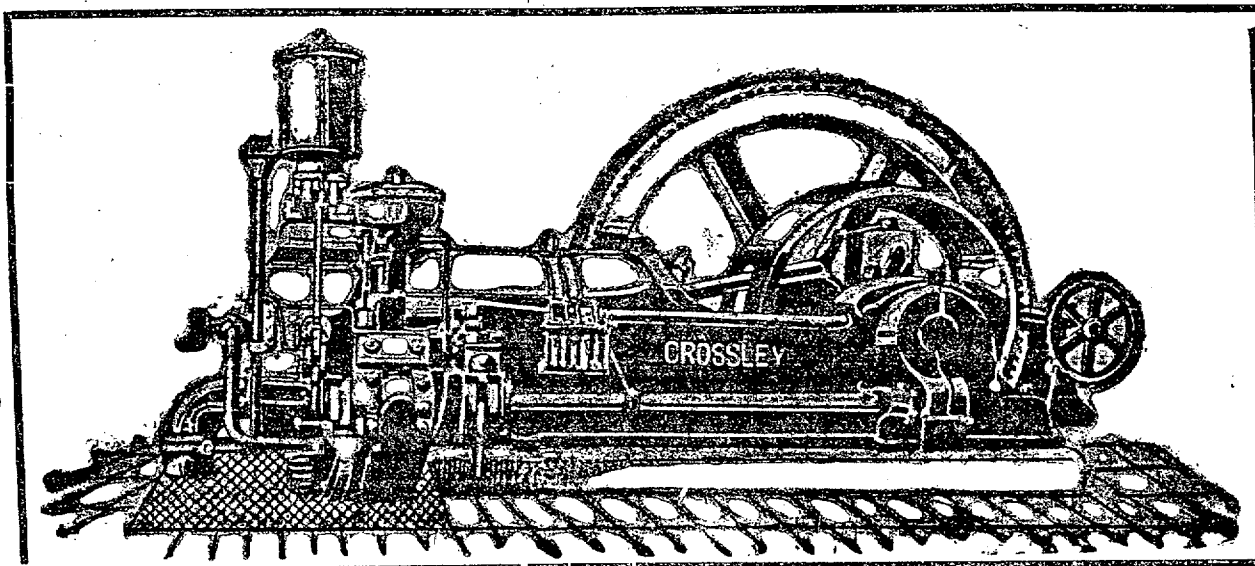
దక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసివచ్చి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన నూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజిన్ల, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయ దారులు, యితరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

మదరాసు అందు నదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు
అంగలకుదురు ప్లాగ్ నేషన్

తెనాలి సంగం బాగర్ల మూడి స్టేషనులకు మధ్య 243 3/4 మైలుల పట్ల "అంగలకుదురు" అను పేరుతో ఒక కొత్త ప్లాగ్ నేషన్ 10-5-1926 తేదీన తెరువబడును.

జంతువులను, బండ్లను తప్ప ప్రయాణీకులను, సామానులను పార్కులను లోకల్ బండ్లు యిచ్చుటనుండి తీసుకొనిపోవును.

ఈదిగువ తెలుపబడిన బండ్లు ఈ నేషన్ ను వద్ద ఆగును

నెం 134 బండి	నెం. 136	నెం 138	నెం. 140	నెం 144	నెం 148	నెం 152
అంగలకుదురుచేరుట ఉదయం 6-22	పగలు 8-38	పగలు 11-38	పగలు 12-23	పగలు 3-34	రాత్రి 7-18	రాత్రి 10-13
,, నుండి బయలుదేరుట 6-24	,, 8-40	,, 11-40	,, 12-25	,, 3-36	,, 7-20	,, 10-15
తెనాలి చేరుట ఉదయం 6-29	,, 8-45	,, 11-45	,, 12-30	,, 3-40	,, 7-25	,, 10-20
,, నుండి బయలుదేరుట 9-8						
నెం 135	నెం 137	నెం 139	నెం 143	నెం 147	నెం 149	
అంగలకుదురుచేరుట ఉదయం 6-50	పగలు 9-10	పగలు 10-40	పగలు 1-25	సాయంత్రము 4-40	రాత్రి 7-58	
,, నుండి బయలుదేరుట 6-52	,, 9-12	,, 10-42	,, 1-27	,, 4-42	,, 8-0	

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లు గావలసినవారు త్వరలో దీసుకొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు

స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్త షేర్లు వేయించుటకు, అన్ని జిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయి

రాల్లోను ఏజంట్లుగావలయును. ఏ ఏజంట్లకు మంచిమీషను యివ్వబడును.

షేర్లకుగాని, ఏజంటుపదవికిగాని, మాకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజాగారికి వ్రాయవలయును,

హెడ్క్వార్టర్లు గుంటూరు,

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

జి. యం. కెట్టి అందునన్ను, నగలువర్తకులు, 229 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

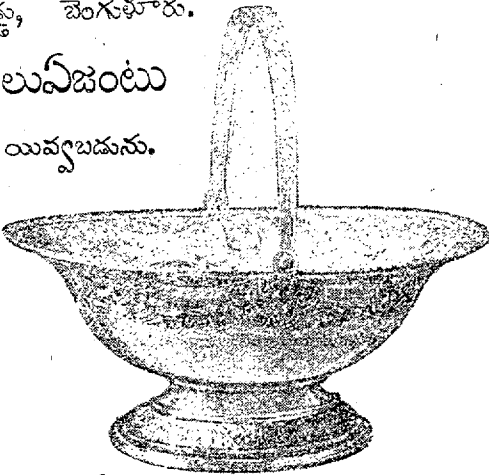

బ్రాంచి ఆఫీసు అవెన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్క్సు ఫోటోజంటు

మీ కోరిక ప్రకారము నగలుతయారు చేసి యివ్వబడును.

అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు గా నాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, నాగవత్తులు మొదలగునవి పొందించుటగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారుచేసిన మావద్ద సామానులను యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింప చేయని మైనింగుల యలట్రోప్లేటు గలవిగా యివ్వబడును. యింకా అన్ని విధములయిన సీసుకవలముల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకటూరి ఈ వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెనను నిశ్చయముగలదు. వర్తకులు మాకంపెనీనల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును.

తంజిలివారం. "సత్యవర్క్సు"

పోస్టయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యగారి వీధి, నల్లదాసు.

మీ జీవితరహస్యము జీవిత రహస్యము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుడు! ఆనందించుడు. కష్టములు, భోగైశ్వర్యములు, విద్యాబుద్ధులు, జయాపజయములు వేయేల మీ జీవిత రహస్యములయందు అంజనములనుగ గన్నులకుఁ గట్టినట్లు ప్రదర్శింపఁబడును. వ్రాసిపంపఁబడును. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపలేన వారైనవారు తొమ్మిది ఆక్షరములు వ్రాసి పంపినచాలును. జీవిత రహస్యశోధన ప్రశ్నకు రూ. 1-0-0 ముందుగా మణియార్దరు చేయవలెను తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుదుము

వి. యన్. యన్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

ననోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలికలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో చైతన్యశబ్దనిఘం, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాళికోటైదు వెల 3-4-0 లు. అను ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్తఖనిజములు కుద్రచేసి భస్మములు చేయు యా నాని అయ్యర్చేపవిధానములు గలవు. ఈ 1 కి రు. 500 కిమ్ముతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాళికోటైదు వెల రు. 2-0-0
"భస్మప్రదీపిక"
2454
చెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

ఛార్లెస్ II అపరాధతారము

'లిటను ప్రభువు సీమబోటుక్కవలసినదే'

'డిచ్చరు' కాపిటలు పత్రికలో నిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

బెంగాలు గవర్నరు లిటను ప్రభువు డార్జిలింగునుండి క్రిందటివారము గురువారమునాడు కలకత్తాకు వచ్చిరి. భార్యను కూతుళ్లను ఇంగ్లాండుకు పయనము శ్రేణాదరు వారు బి. యెస్. రైల్వే మెయిలులో ప్రయాణము చేసిరి. భార్య హారాటర్నింగును దాటికో లేదో బుర్రా బజారులో పెద్ద అల్లరి జరిగె ననువార్త జేరెను. పోసీయని ఆయన ఆసానం త్రమే డార్జిలింగుకు బయలుదేరిరి. సర్ హ్యూస్టన్ వెన్నును అంతకు ఒకవారము ముందే డార్జిలింగుకు బోయియుండిరి. ఆయన 16 వ తేదీకు క్రవారము నాడు దేశ భాషా పత్రికలను బాగాతిట్టి తిమిగ దాటి యీ దెబ్బలాట లింకాయుండవచ్చినవా యనుకొనెను. లిటను ప్రభువు అదివరకు ఆస్థానము వహించిన గొనల్డుషే, కార్నెక్టులు ప్రభువులవంటి ధైర్యముడైనయెడల పట్టణములోనేయుండి కార్యనిర్వాహక సమాలోచకుల నాహ్వానము జేసి పట్టణమునం తను దుర్వాపము జేయుచున్న ఘోగపరిస్థితులనుండి తప్పించుటకు ప్రయత్నించుట జేసియుండెడివారు. కాని యీయన మాత్రము సమయానికి ధైర్యముతో నేపనియు జేసియుండలేదు. షేక్స్పియరు నాటకమును మాక్స్ వెబులో మాక్స్ వెబునాటిని జూడ వచ్చిన నైర్యుడు 'ఈ రోగము నా అనుభవములో నెక్కడను గనలేదు' అని చెప్పినటుల లిటను ప్రభువు మాట్లాడకుండ చల్ల నికొండలకు బోయిరి.

*
స్వరాజ్యపక్షపత్రిక యొకటి రోము తులబడిపోవుచుం దగా నీరో ఫిడేలువాయించుచుండెన్న సామెతగానున్నదిలిటను ప్రభువు పని యనగా అదియబడదుని ఆయన జెప్పుటను వినియున్నాము. సర్ ప్రవాసచంద్ర మిత్రులు బెంగాలు శాసనసభను సమావేశపరచి యీపరిస్థితుల గూర్చి యాలోచింపవలెనని కోరగా ప్రభువుగారు యీక్రింది సందేశమును ప్రత్యుత్తరముగ పంపవలసినదిగ ప్రేమేలు సెక్రెటరీకి ఉత్తరువుజేసెను:—

"హిందూ మహమ్మదీయులకు గల తగవులు తగ్గి అందరు ను జేయుముగ నుండవలెనని పొరులందరతో బాటు ప్రభువుగా రును ఆదుర్దాబడుచున్నారు. ప్రస్తుతము శాసనసభలు సమావేశ పరచుట అవసరమనియు లాభముండుననియు ప్రభువుగారు దలంపజాలరు. ప్రభువుగారు యిచటి ముఖ్యోద్యోగుల ద్వారా సందర్శములను తెలుసుకొనుచున్నారు. పరిస్థితుల ననుసరించియే మిజేయుటకైనను బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయగనున్నారు. సర్ హ్యూస్టన్ వెన్నును యిప్పుడు కలకత్తాలో నున్నారు. ప్రభువుగారు ఆయనద్వారా అన్ని పక్షములవారితోను ముఖ్యులతోను మాట్లాడి యేమి పనియవసరమో తెలిసికొనెదరు. ప్రభువుగారును పారిప్రభుత్వమును పరిస్థితులను ప్రతిగంటయు వీక్షిం చుచు కాంతి స్థాపింపబడువరకును అనవరతము జేయవలసిన పను లను జేయుచుండురని మీపక్షము నమ్మియుండవచ్చును"

మాగవర్నరుగారు ఒక్కవిషయమున ఛార్లెస్ II గా 3 ని బోలియున్నారని అందరు ను అనుకొనుచున్నారు. ఆయన యెప్పుడును తెలివి తక్కువ మాటజెప్పడు. అయితే తెలివిగల పనినిజేయడు.

*
బుర్రాబజారులో రెండవసారి జరిగినది ఘోరయుద్ధమే యనవలెను. ఉభయపక్షము గుండాలును, పొంతకులుగ పరిణ మించిరి. ఏ తప్పును జేయుకుండ దారిని బోయ్యేవారు చాల మంది వీపుమీదను నెత్తిమీదను లాతీలతో, దెబ్బలుతినిరి. కా ఫరువలే నున్నాడని దెబ్బకొట్టవలసినదే. మార్వాడీలు మంచి దెబ్బలుదినిరి. వ్యాపారమాగిపోయెను. బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు వ్యవహారమును మార్చి పరిహరించుట తమచేత నగునని చూపినతప్ప కలకత్తాపట్టణము ధ్వంస మగును. ఇచ్చిన సలహాలు, నూచనలు, తిట్లకు తోడు నేజీమయు తోడు జేయుటలేదు. ప్రజలయెడ తమధర్మమును నిర్వర్తించుచుండు మంచులో మునిగియుండక దానికి మేగా నెత్తుగానుండి మార్మ రశ్మిశరమున ధరింపగల పొడగర లుండవలెనని భగ్గుతుని ప్రార్థించెదము. లిటను ప్రభువు వెంటనే బోటుక్కి యింటికి పయనమై అంతకున్న విశాలవృద్ధయుడై యెదో ఒకపనిజేయుటకు సిద్ధముగనున్న సర్ జాను కెరుగారి కవకాశ మిచ్చెదరుగాక.

మద్రాసు పిండిమిల్లు
యజమానుల సంఘము

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 18 తేదీ శనివారము ప్రార్థన 8 గం
టలకు బ్యాంకుపూర్వం పీఠులపూర్వం జరిగిన మద్రాసు
పిండిమిల్లుల యజమానుల సంఘపు సభాతీర్మానములు.

వచ్చినవారు:— 1. బి. టి. రత్న వేలుచెట్టియార్
2. సి. ఎల్. నదిరశిఖామణి మొదలియార్, 3. య. ప. పా
4. ఎల్. వదనరాజమొదలియార్, 6. టి. సి. కృష్ణస్వామి
పిళ్ళై, 6. పి. నళిశమొదలియార్, 7. కందసామిమొదలియార్
8. కృష్ణస్వామినాయకర్, 9. ఎమ్. సుందరం, 10. వి. గురు
స్వామిచెట్టి, 11. బి. రామస్వామినాయకు, 12. సుబ్రహ్మణ్య
చెట్టి, 13. రాజగోపాలచెట్టి, 14. లాలాభక్తినాథ్, 15. కె. గణ
పతి, 16. ఎ. వి. పెరుమాళ్, 16. టి. ఎస్. గణపతిపిళ్ళై, 18.
టి. గణపతిమొదలియార్, 19. కె. శింగారమొదలియార్, 20.
ఆర్. పూంగోలుచెట్టి, 21. ఆర్. గోతున్నా, 22. టి. సుబ్బ
రాయచెట్టి, 23. మధురయ్య నాయకర్ గార్లు.

తీర్మానములు
1. రత్న వేలుచెట్టియార్ బి. ఎ. అగ్రాసనాధిపతిగా
నుండాలెనని టి. సి. కమారస్వామిపిళ్ళైచే నుపపాదించబడి, ను
హమ్మన్ గాసుచే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా నొప్పుకొనబ
డెను.

2. డిమాండుఇండికేటరును తీసివేయవలయునని, అన్ని
పిండిమిల్లులకు యూనిట్లకు 0-1-2 వంతునచ్చార్చివేయవలయు
నని, ఆర్. పూంగోలుచెట్టియార్చే నుపపాదితము. ముద్రాస్వా
మిమొదలియారుచే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా సంగీకరింపబ
డెను.

3. మిటరును, పూజాపెట్టెలను మూయుటకు ఇనుప
పెట్టెనుయోగింపరాదని కృష్ణస్వామిపిళ్ళైచే నుపపాదితము.
కరీమ్ బేగ్ చేననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా సంగీకారము.

4. విద్యుచ్ఛక్తి నుపయోగించువారు విద్యుచ్ఛక్తిసంపై
కంపెనీలోనిచ్చియుండు డబ్బుపై నూటికి 12 వంతున వడ్డీ నివ్వ
వలయునని నళిశమొదలియార్చే నుపపాదితము, మునుసామిమొ
దలియార్చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా సంగీకారము.

5. సంఘమునకు పాటుపడుటకై మద్రాసుమిల్లుస్వంత
దారుల సంఘమునకు జె. ఎన్. రామనాథకృష్ణ నాయకునిగా
నెన్నుకొనవలయునని (కృష్ణస్వామిపిళ్ళైచే నుపపాదితము, నళి
శమొదలియార్చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా సంగీకారము.

6. ఈ క్రిందివారు కమిటీసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడవల
యుననియు, వారిపేర్లకెదురుగా వేసియుండుసభ్యులనుండి కమి
టీ సభ్యులు చందాలను పుచ్చుకొనవలయుననియు, మద్రాసుపిం
డి మిల్లులస్వంతదారుల సంఘముపేరున ఇండియన్ బ్యాంకులో
వేయుట కాధనమును సంఘాధ్యక్షున కియవలయుననియు తీ
ర్మానములు నదిరశిఖామణిమొదలియార్చే నుపపాదితము, గా
తెన్నాచే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా సంగీకారము.

డి. సి. ఉపాధిపతియార్, చూశే, పరశువాకం. పెరం
బూరు బారెక్క.

(2) టి. సి. కృష్ణస్వామిపిళ్ళై, మైలాపూరు, మిర్జాపే
ట, తొణ్ణండులెల్లు, రాయపేటలకు

(3) పి. రుహసా, ట్రిస్లికేను, యేగోరు, పురుపేటలకు.

(4) టి. ఎస్. గణపతిపిళ్ళై, చింతాద్రిపేట, కోమలిళ్ళ
రకపేట, పెరియమట్టులకు.

(5) ఎల్. ఎస్. భట్, వాల్టాస్కోర్డి, వైనాబజా
రుకోడ్డు, టంకసాలపేటలకు.

(6) సయ్యద్ హుస్, కొత్తలబజారు, అన్నాపిళ్ళైపేడి,
అచారప్పకో విధులకు.

(7) ఆర్. పూంగోలుచెట్టిగూర్.

(8) పి. నళిశమొదలియార్, కృష్ణకులం, మన్నడి ఏడు
బావులపేటలకు.

(9) కె. మునుస్వామి.

(10) సయ్యద్. జమలద్దీన్ సాహెబు.

(11) యమ్. సుందరమ్, చాకలపేట రాయపురములకు

7. ప్రతిమాసమునకు కడపటి శనివారము ప్రార్థన 8
గంటలకు బ్యాంకుపూర్వం పీఠులపూర్వం కమిటీసభ్యుల స
భాజరుగవలయుననియు, సంఘమునకు సంబంధించిన లెక్కలు,
లేవాడేపీలు, ఇతరవిషయములను అధ్యక్షును సెక్రటరీలును స
భ్యులముందుంచవలయుననియు, సభజరుగునను సమాచారమును
కడపటిశనివారమునకు ముందు గురువారమున కార్డులమూలమున
సభ్యుల కెరుకపఱచవలయుననియుకూడ తీర్మానము. టి. సి.
కృష్ణస్వామిపిళ్ళైచే నుపపాదితము, నదిర శిఖామణి మొదలియారు
చే ననుగుణింపబడి ఏకగ్రీవముగా సంగీకరింపబడెను.

అగ్రాసనాధిపతిగారికి వందనముల నర్పించుటతో సభ
ముగిసెను.

రత్న వేలుచెట్టిగారు బి. ఎ.
అవతారు.

మద్యనిషేధ ప్రచారము:
చెన్న పురి ప్రభుత్వము

హెల్తు ఆఫీసర్లకు ఉత్తరువు

మే 1 వ తేదీన ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మర్ల పత్రిక
యిటుల ప్రాయమున్నది:—

హెల్తుఆఫీసర్ల మద్యనిషేధప్రచారము జేయగూడదని
చెన్న పురి స్థానికస్వపరిపాలనశాఖ గావించిన యుత్తరువును
దక్షిణగోళమునందు కాచినడపోజిన అసహాయవాదిసి. రాజగో
పాలాచారిగారు యీమధ్యత్రవివరములకీడిసిరి. హెల్తుఆఫీస
రులు మలేరియా మున్నగు విషయముల గూర్చి ప్రజలకు బోధ
జేయవచ్చును. వానినాపుటకు ప్రయత్నముల చెల్లవచ్చును.
కాని కల్లు సారాయి త్రాగుటలన ప్రజల ఆరోగ్యమునకును,
బలమునకును యెట్టినుష్కలదో ఆవిషయమై వారునోరుచెరువ
రారు. ఇట్టివిధానమునకు మూలమేమియో చెలిసికొనుట కష్ట
ముగాదు. హెల్తుఆఫీసరులు మద్యపానదోషములయొచ్చు ప్ర
చారమును జరుపునెడల యెక్స్టెన్సివ్ న్యూరాలబడి తగిపోవున
నుటకు సందియము లేదు అంగువలన ప్రభుత్వోశకునకు చా
ల లో టు గ ల్లును. అ ట్టి త రి ఎ క్ట్ న
జా విధానము యొక్క పరమావధి సంపూర్ణనిషేధమని జెప్పుట
జ్ఞాత్వ నేవను త్రమేయగును. ఈ యుత్తరువును ప్రభుత్వపక్ష
మున మంత్రివర్గము మద్యమద్య నిషేధముననుగుర్చి అంగీకరించి
న నీర్ణపాలు కలగలుపు తీర్మానమును చేర్చినయెడల, తామెవరి
కైతే ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నామందులో ఆట్టిప్రజల
యొక్కఆరోగ్యక్షేమముల విషయమై జస్టిసుపార్టీవైఖరినేకం
డించుటయగును. దీనిపాటులుంటుండ దేశీయమహాసభ జేయుమద్య
నిషేధ ప్రచారమునకుదోడు అందలిసభ్యులు సంపూర్ణనిషేధ ప్ర
తిపద గొనునటుల కోరవలయును.

కౌను థియేటరు 2253

1-5-26 శనివారమునుండి 4-5-26 మంగళవారమువరకు
ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు. ఉదయం 6-15 గం, సాయం
త్రయ 9-30 గం. ప్రతి శని, ఆదివారములందు మద్యాశ్వాసు
8-15 గంటలకు ప్రత్యేక మాట ని గలదు.

మ. ద. న. థి. యే. ట. ర్సు. లి. మి. టె. డ్. వా. రు.

ఎక్స్ప్రెగరల్తోనున్న

“మే లి ల్ నార్మండును”

(ప్రదర్శించురు. యుక్త లెడ్ ఆర్టిస్టులు గలరు ఆక్టర్ జి. యమై
7 రీల్సు గలరు ప్రేమ నవ్వు భయము. మొదలగు వాటిని
గ. లి. గి. య. ను. మాక్ సెన్సెట్ గారిచే తయారుచేయబడినది.
అనేక ఇతర ఫీల్ములకూడ ప్రదర్శించబడును

కావలెను

హార్టహండు, లైవ్ కై టింగు చక్కగాతెలిసిన ఆంగ్ల
బ్రాహ్మణుడు మివనరికి ఆంగ్లసారస్వతసంబంధ మగు పనిలో
సహాయముచేయుటకు కావలెను. సదరుఫలము హైదరాబాదుకు
25 మైళ్ల దూరములో నున్నది. శీతము ధారాళముగా నివ్వ
బడును.

M. c/o Andhrapatrika
P. B. No. 212, Madras.

Grand Clearance Sale.
Artistically finished, Richly engraved
Reduced Price Rs. 6-0-0 only.
SOLID ROLLED-GOLD WRISTLET WATCH.

Very small size, fashionable
to wear by both gents and ladies.
Accurate time-keepers. Swiss
High grade mechanism. Guar
anteed for three years. Complete
Rs. 6 (Six) only.

THE LONDON SWISS WATCH Co.,
Mount Road, Madras.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్ఞా డాది
భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

హరికథాహాసక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ
రామ జననము, శీతాకళ్యాణము, పాడుకాపట్టాభిషేకము.
గుగ్గివసఖ్యము, హనుమత్సంధేశము, సామ్రాజ్యనిధియను నాటా,
గ్రసములు. హరికథాకాలక్షేపములను బరికివచ్చును. దీనివెల
పొన్నేశికాక రు. 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి
తెప్పించుకొనవలెను. 1125

శ్వాశకాశమునకు అద్భుత చికిత్స

ఆయా! ఆయా!

కడచిన సంవత్సరమునుండియు నేను కాశశ్వాసముచే
బహు విపరీతముగా కష్టపడుచుంటిని. నన్ను పరిక్షించిన కొం
దరు వైద్యనిపుణులు నాదుగృతను, ఉబ్బస వ్యాధియనియు,
నిర్దరించిరి. కొందరి ఆంగ్లేయాయుర్వేద డాక్టర్లవద్ద చికిత్స
చేయించుకొనియు, తత్కాలిక శాంతి గలుగుచుండినదే గాని
తుదముట్ట బాగుగలేదు. తుదకు నా స్నేహితులలో నొకరు
మద్రాసు (బ్రాడ్వే నెం 159 రు. ఆంగ్లేయాయుర్వేదపార్కు) నిమి
టెడ్ (బ్రాడ్వే వైద్యశాలకు డాక్టరు వైద్యపతి కోటా జయ
రాంనాయకుగారి చికిత్సనలన స్వధమునని చెప్పినందువల్ల వా
రిని ఆలోచించగా వారు నావ్యాధిని బహునిపుణతతో గుర్తించి
న విధమునాకు బహు ఆశ్చర్యమాయెను. వారు వాకు శ్వాస
కాశ నివారిణి (Asthma Specific) అనే సిద్ధావధము
వలన 25 దినముల చికిత్సచేయగా నావ్యాధి పూర్ణముగా గుణ
మిచ్చి నా అనారోగ్యముంతయు నిర్మూలమాయెను. కలకొలది
వ్యాధిగ్రస్తుల బాధ నివారణార్థమై వీరి వైద్యవ్యవస్థను నూ
ర్యనిధింగి ప్రకాశించుగాక యిది మనఃపూర్వముగా ప్రార్థించు
చున్నాను. వీరి వాక్రయించు వ్యాధిగ్రస్తుల ఆరోగ్యమునకై
జగత్ప్రత్యయ శ్రీ గోవిందుడు ఆయురారోగ్యయశస్సు
లొనగుగాక.

8-4-26 } సారసారధిపిళ్ళై,
ఫోర్ మెన్ గవర్న మెంటు ప్లాస్సు, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకసంఖ్య లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలె
ను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ. 10.0 పై ప్రతి
ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలము వ్రాయ.
రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుల్లణి,
(చిత్తూరుజిల్లా)

సంజీవి

కోట బోగారావుగారిచే ప్రయోగపరిచిన యీ పుస్తక
ము ఒక ప్రతిని యీక్రిందిచిరునామాకు పంపినవారికి పుస్తక
ము ఖరీదు పంపుటయేగాక బహుమానము గూడ యొసంగ
బడును.

కోట బోగారావు

శాంతి ఆశ్రమము, పెను కొల్లు, ఎలమంచిలి, విశాఖపట్నంజిల్లా.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకూసేగారి తొట్టి స్నానములు,
జస్తు, నీవ్. మాక్ ఫ్రైడను మొదలగువారి ప్రకృతి సాధన
ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా
సమస్తవ్యాధులను సులభముగా మదర్చుచును. గోదావరి
తీరమున కోగుల కనువైనవోడ యేర్పాటుచేయబడినది.
కోగులకు కావలసిన సమస్త సదుపాయములును చేయ
బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార
పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాసహాయము నపే
క్షించువారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడ
యగలరు. ఉత్తరముతో ఒక అణాబిళ్ళ పంపవలెను.
గరిమెళ్ళ కోడండ రామయ్య
ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం.

వస్తుగుణ దీపిక

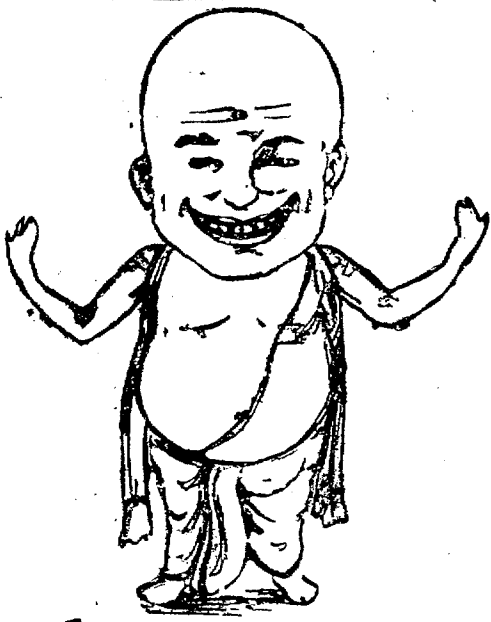
ఆయిదవ కూర్పు సూతనాంశములం కేర్చి ముద్రించితిమి
ఇందు సమస్త వస్తువులు మూలీకలు, కాయగూరలుల ఫలములు
ఆహార పదార్థములు మొదలగు నానియొక్క గుణగుణ
ములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్య
మును బడయగలరు. ప్రతి గృహమునందు నీగంధ ముంచదగినది
వల రు 5-0-0 పొట్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యత్రా జగ్గరావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

పాలసుగంధిలేహ్యము

3851

రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహము, మేహ
పాడలు, మచ్చలు యితరచర్మరోగములు మలబద్ధము, కీళ్ళనా
ప్సలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బులు చాలును.
20 టు|| డబ్బి రు. 1-4-0. వి. పి. ఆ. 6 1
పి. జి. పి. ఆంధ్ర కో. ఆంగ్ల గో. ఆంగ్ల గో. ఆంగ్ల గో. ఆంగ్ల గో.

తామోమాలు

(ఆంధ్రవార్తకు ప్రత్యేకం)

రేపు

జయిల్లోకిపోయి మతోపదేశకుడు ఖయిదీలలో ఇట్లా ముచ్చటించెను:

“మీ దుష్టప్రవర్తనను మానుకొనండి. మనం ఇవ్వాలే పుండి రేపు పోయేవాళ్ళం. ధర్మంవక్కటే కాత్వతంగా నిలుచండి”.

ఒక ఖయిదీ—ఏమయ్యా, నీకేం తెలియదు. నాకింకా శిక్ష ఎనిమిది సంవత్సరాలుంది. రేపే ఎట్లాపోతామయ్యా?

భోరరీ

ముద్దయిమీద భోరరీకేను వచ్చింది.

ముద్దయి—అయ్యా, అంత అబద్ధమండి. నాకేరే నేను వ్రాయలేను.

జడ్డి—నీమీద మోపిననేరం అది కాదు.

ఉవా

భార్య—నేను మొగవాడనై పుట్టితే ఎంతబాగుండునో గద?

భర్త—ఎందుకు?

భార్య—నగలపావుల పక్కగుండా వెళ్లినపుడు అట్లా అనిపిస్తుంటుంది. నేను మొగవాడనైతే, నాభార్యకు ఎన్ని సొమ్ములు చేయించి సంతోష పెట్టేవాడినో అని అనుకుంటాను.

కోపం

మేజస్ట్రేటు—నీవంటి బలంగలవాడు, పాపం ఆపిల్లవాడిని పట్టుకొని కొట్టడం అక్రమంకాదా?

ముద్దయి—పిల్లవాడు నాకు చెడ్డకోపం తెప్పించాడండి.

మేజస్ట్రేటు—కోపం ఎందుకు?

ముద్దయి—తనను కొట్టితే, మేజస్ట్రేటులో చెప్పి శిక్ష వేయస్తానంటే, నాపళ్లు మండిపోయినవండి.

ధర్మం

బ్యాంకుగమస్తా—నీవు నటుడవుకదా, నాకు కొన్ని టిక్కెట్లు ఊరికే తెచ్చిపెట్టలేవా?

నటుడు—నీవు బ్యాంకు గమస్తావుకదా, నాకు కొన్ని నోట్లు ఊరికే తెచ్చిపెట్టరాదా?

జలుబు

రోగి—జలుబుకు ఏదయినా మందు చెప్పండి.

వైద్యుడు—క్విన్సెను బ్రాండ్‌లో కలిపి పుచ్చుకోవచ్చును.

రోగి—క్విన్సెను నాకు పరివడదండి. రెండోది పుచ్చుకోవచ్చునా?

ఎడమప్రక్క

ఒకరు—అయ్యా, యీపట్నంలో ఎడమప్రక్క నడవాలే నన్నాడు. ఎడమప్రక్క అంటే ఏదండి?

మరియొకరు—అయ్యా, నేను చెన్నపట్నానికి కొత్తగా వచ్చానండి. నాకూ తెలియదు.

సంగీతం

ఎల్లయ్య—నీవు సంగీతం నేర్చుకుంటే పదిరూపాయ లిస్తాను.

మల్లయ్య—నేను నోరేత్తకుండావుంటే, ఇరవై రూపాయలు లిస్తానని మా పొరుగుంటాయన చెప్పాడు.

పాట

ఒకరు—ప్రతిమనుష్యుడు పాడుకుంటూ పనిచేస్తే ఎంతో శంతోషంగా ఉంటుంది.

మరియొకరు—అట్లా మానాన్నకు పాడలేదు.

ఒకరు—ఒక్క కీర్తనయినా రాద్దా?

మరియొకరు—వచ్చునుగాని, ఆయనకు కోర్టులో పార్టీ అను పిలిచేవని. పిలిచేటప్పుడు, ఎట్లా పాడుతాడు?

ఏడుపు

ఒకడు—ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?

మరియొకడు—డాక్టరు నాపన్న ఒకటి లాగేపాడు.

ఒకడు—మానాన్న రాత్రిల్లో అన్ని పండ్లూ తీసి బల్ల మీద పెడుతాడె. ఒక్కసారయినా ఏదవంగా వివలేదు.

నర్తి ఫిక్కెటు

తనతోటమాలి నమ్మకస్థుడుగాడని పాపయ్యకు తెలిసి, తీసివేసెను. తోటమాలి పోతూ, తన నడతనుగూర్చి అనుకులంగా నర్తి ఫిక్కెట్టియ్యమని అడిగెను. పాపయ్య ఇట్లా వ్రాసి యిచ్చెను.

“తోటమాలి రెండుసంవత్సరాలనుంచీ పనిచేస్తున్నాడనిస్తే, నాతోటలో పనిచేసినవాళ్ళలో యింత ఎక్కువగా డబ్బు సంపాదించినవాళ్లు ఎవరూ లేరనిస్తే, నేను రూఢిగా చెప్పగలను.”

గరిటెలు

యజమాని—నాకోట్లనుంచి గరిటెలు ఎందుకు తీసుకుపోయావు?

నాకరు—అవి చెండి వడుకున్నవండి.

కోరిక

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు పెద్దవాడవయితే, ఏమవుతావు?

పిల్లవాడు—సిపాయి నవుతాను.

ఉపాధ్యాయుడు—యూద్ధంలో చచ్చిపోతే?

పిల్లవాడు—ఎవరు చంపుతారు?

ఉపాధ్యాయుడు—శత్రువులు.

పిల్లవాడు—అయితే నేను శత్రువు నవుతాను.

వక్కలు

బాంబు—తాత నీవు వక్కలు వలగలవా?

నల్లడు—నాయనా! పండ్లన్నీ తిడిపోయినయి. నవలశేను.

బాంబు—అయితే, యీవక్కలపాట్లం నీదగ్గర ఉండు. రయిబద్దగరికి పోయి వస్తాను.

ఖరీదు

రామయ్య—ఈపటం ఖరీదు ఎంతండి?

అంగడివాడు—రెండువందలండి.

రామయ్య—నేను ఇదివరకు లేరంచేసినప్పుడు, మీరు వందరూపాయలనే చెప్పారే.

అంగడివాడు—అప్పటికన్నా ఇప్పుడు పటం ప్రాచీనం కాలేదా? ప్రాచీన పటాల ఖరీదు ఎక్కువ.

బాలభటులు

బాలభటుడు—ఇవ్వాలే అప్పుడే ఒక మంచి కార్యం చేసాను. రోజు కొక్క మంచి వసయినా చెయ్యమని మాకు చెప్పారు.

తండ్రి—సంతోషం. ఏం చేసావు?

బాలభటుడు—ముసలివాడు ఒకడు రయిలుకు పోతుంటే, కుక్కను మీదికి వదిలిపెట్టాను.

తండ్రి—ఓరి గుర్తార్చుదా, అశ్రమమందివనిరా?

బాలభటుడు—చెప్పతానుమిను. అముసలివాడు ఆపాటున పరిగెత్తాడు. రయిలువచ్చేసరికి స్త్రీమనుకు చేరాడు. నేను కుక్కను తినికొల్లకపోతే, రయిలు తప్పిపోయేదే.

మింగుట

భర్త—అయ్యా, గుండీ మింగాను, గొంతుకు అడ్డం పడ్డది.

భార్య—గుండీ ఎక్కడ పెట్టారో, ఇవ్వాలే మరిచి పోరన్నమాట.

నీచం

బాంబు—మా మేనల్లుడు చాలా నీచుడు.

తండ్రి—ఫీ ఫీ అట్లా అనరాదు. నిన్ను ఏం చేశాడు.

బాంబు—నా పెన్నలు తీసుకుని, నేను రాసినకాకిత మీద సున్నా పెట్టాడు.

పోయ్యేమందు

పుల్లయ్య—ఈమధ్య ఒకప్రకటన చూసి, కురుపులు

పోయ్యేమందు పంజమని రెండురూపాయలు మని ఆర్జరు చేసాను.

పాపయ్య—మందు వచ్చిందా?

పుల్లయ్య—మందు రాలేదు. ఒక కాగితం మాత్రం వచ్చింది.

పాపయ్య—ఆకాగితములో ఏం వ్రాసారు?

పుల్లయ్య—ఎండలోకిపోతే, నీతోమాడా కురుపు పోతాయి అని వున్నది.

శిక్ష

జడ్డి—నీకు శిక్ష విధింపకముందు, ఏమయినా చెక ఖనుంటావా?

ముద్దయి—చెప్పకుంటానండి. ఒకయేడాది అయినా యిరు వెయ్యండి. ఈలోగా మా అత్తగారు ప్రాణంవిడుగు పుట్టి ఇంట్లోనుంచి లేచిపోతుంది.

మోటారు

మేజస్ట్రేటు—నీవు గంటకు నలభైమైళ్లు వొప్పున మోటారునడిపించావని ఛార్జీవచ్చింది. ఏం చెప్పతావు?

ముద్దయి—నిజమేనండి.

మేజస్ట్రేటు—అట్లా నడిపించటం తప్పు. అందుకు నీమింగానా కారణము వున్నదా?

ముద్దయి—కోర్టుకు పోతున్నానండి.

మేజస్ట్రేటు—కోర్టుకు ఏంపని?

ముద్దయి—బండిని ఎక్కువవడిగా నడిపించానని నా మీద కేసుచేసారండి. ఆకేసు నాయినా అయితే వెళ్లొనండి.

బంటి

అంగడిలో వస్తువులను మల్లయ్య పరిశీలించెను. ఇంతలో వెంటనున్న పిల్లవాడు, చిన్న బంటిని తీసుకొనిపోయెను.

మల్లయ్య—అయ్యా, మావాడు బంటి మింగాను, ఏం చెయ్యను?

అంగడివాడు—భయంలేదు. మేము బంటిఖరీదు వుచ్చుకొంటేండి.

మోత

యాత్రికుడు—ఇదేమిటండి?

గ్రామముడు—కొండమీదనుంచి పడేనీటిధారలండి. పెద్దమోతలో పడుతనండి. మీతో ఉన్న ఆడవాండ్లు మాట్లాడకుండావుంటే, మోతబాగా వినుపిస్తుందండి.

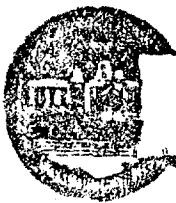
మిత్రుడనుగాని బానిసనుకాదు

రీడింగు ప్రభువునకు నైజాముగారి జవాబు

వీరారు రాష్ట్రపతిమధ్య విషయమున ఇండియన్ ప్రభుత్వమువారిలో తనకు గల సంబంధమును గూర్చి హైదరాబాదు నైజాముగారు రీడింగు ప్రభువు జవాబున కీతీరున కొన్ని వ్యాసములలో బదులువ్రాసినట్లు తెలియుచున్నది. మిక్కిలి గంభీరమైన సాక్షులతో ఆర్కెగౌరవమునకు కొంత గలుగకుండ నైజాము ప్రభువు సంధివరతులలో నెట్టుండెనో అదే ప్రకారము తాను వడకుకొందుననియు దానికిమించి ఒక్క అంగురే మైన వడల జాలననియు యిండియా ప్రభుత్వమువారికి మిత్రుడనుగాని బానిసను కానని ఆయన వ్రాసెను. ఇతర సంస్థానముల సిటియెట్లున్న తనసంస్థానము ఇండియా ప్రభుత్వముతో సమానమైన హోదాగలదనియు హైదరాబాదు ఆంతరంగిక పరిశీతులతో జోక్యముకలిగించుకొనుట కంతమాత్రమునువీలులేదనియు వీరారు సమన్వయ గూర్చి రెండు ప్రభుత్వములవారికిని గల తగాదాను అనతికాలమున పరిష్కరించుటకై నిష్పాక్షికమైన కమిషను నొకదాని నేర్పాటుచేయుట మిక్కిలి అవసరమనియు నతడు వ్రాసెను. ఇదియెంతవరకు నిజమో నాకు తెలియదు కాని ఒక్క విషయముమాత్రము స్పష్టము. ఈవిధముగానే నైజాము ప్రభువు వ్రాసివుండినయెడల ఆర్కెగౌరవముగల సంస్థానాధిపతి మనుష్యుడు మహమ్మదీయుడైనవాడు తనవిధికెట్లు నిర్వర్తించవలెనో అట్లే నిర్వర్తించి హిందూదేశమునందు గల పలుసంఘముల గౌరవమునకు పాత్రుడైనాడు—(లాహూరు “అబ్దుల్ రుహ్”.)

సిలోను బోటుమెయిలునేడు మధుర ప్లాటు ఫారము మీదికి వచ్చుచుండగా పోర్టుకొకడు రెండవ తరగతి కంపార్టు మెంటు పట్టుకొనిపరుగెత్తబోవుపరికి వానికాలుబారి క్రిందపడినను, రైలువానిమీదుగా బోయెను. రెండు కాళ్లును తెగిపోయెను. గవర్న మెంటు ఆస్పత్రికివానిని తీసుకొనిపోయిరి. వానిని చాలకష్టముగానున్నది.

మరణ పత్రాలు

సామ్రాజ్య శాసనసభ - గుంటూరు నెల్లూరు అభ్యర్థి కోటంరాజు రాజేశ్వరరావుగారు బి. ఏ. జిల్లా కోర్టు వకీలు గుంటూరు: - రాజ్యపు ఎన్నికలలో గుంటూరు నెల్లూరు, ఖండమునకు ఎస్సెంట్టికి అభ్యర్థినిగా నిలుచుచున్నాను.

మోటారుతగిలిచుచున్నట్లు: - శుక్రవారమురాత్రి 9-30 గంటలకు పరకువాకలో నోకపిల్లవాడు రోడ్డువీధిలో చుండ మోటారు తగిలెనట. ఆమోటారు ద్వైవ రాతలని ఆస్పత్రిలో పడలేదు. వాడు నిన్న సాయంకాలము మరణించెను. నెట్టు పుట్టు విచారణ జేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె)

మోసగించినవానిని పట్టుట: - వామర్ మకాపేట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు రజాఖాన్ నిన్న నోక 80 ఏండ్లవానిని బట్టుకొనెను. వాడు చాలమందివద్ద పాత్రలను మరాఠత్తుజేయుటకు గాను తెచ్చి పెక్కిండ్లుధనికలను జామీనుచెప్పి పిమ్మట కనబడకుండ పారిపోయెను వాడు కంటేవరలో పట్టుకొనబడెను.

రాజమండ్రి ఎలెక్ట్రీకు సబ్ కార్పొరేషను ఈ కార్పొరేషను పనిని ప్రారంభించుటకు వెంటనే ప్రయత్నముల జేయుచున్నదనియు, నిర్మాణప్రయత్నములనుతనిభిజేసి కార్పొరేషనును నడుపుటకు ముందనియుచున ఎలెక్ట్రీకులు ఇంజనీరును నియమించవలసినదిగను వాటాదారులు డైరెక్టరును కోరుచున్నారనియు, ఒక వాటాదారుడు 8 వ తేదీన తిండి నిచ్చుచున్నాడు.

మద్రాసు బాంబుకల్లోలము - ఇంతవరకు పట్టువడలేదు: - గతసోమవారమున వాట్టాకుర్లోడు మీద బాంబుదెబ్బతినిన నారాయణసా అను సారాయి ఇబా రాదారు లేదనెనుచున్నాడు. పోలీసు లింతవఱకును ఎవ్వరిని పట్టలేదు. పోలీసుకమిషనరు బ్రావర్ససిలిపు ఆఫీసునువచ్చి పరీక్షించి విరిగిన రిక్షానుచూచెను. మందుగుడ్డ ఇన్స్పెక్టరుగారి యభిప్రాయమునకై పోలీసులు వేచియున్నారు. (మద్రాసు మెయిలు)

రాకపోకలు: - అహ్మదాబాద్ జిల్లాలో టి. ఆర్ వెంకట్రామ శాస్త్రిగారు రాత్రికి ఉదకమండలముకు పోదురు.

సాబురికన్య కలెక్టరు సి. హెచ్. మాస్టరుకాగారు గడచినరాత్రి బరంపురముకు పోయిరి.

మద్రాసు ప్రభుత్వమున పల్లిపర్యవర్తికాఖిల్ పెక్కిల రీగా నియమింపబడిన ఎస్. ఎల్. స్లాటరుగారు గడచినరాత్రి ఉదకమండలముకు పోయిరి.

చెన్నపురి హైకోర్టు వేసవి సెలవులు

వేసవికాలము సెలవులకుగాను చెన్నపురి హైకోర్టు మే 10 వ తేదీనుంచి జూలై 18 వ తేదీవరకు మూయబడును. సెలవులలో జరుపబడు కోర్టునకు స్వాగతి బిల్లి గారు న్యాయమూర్తి పనిజేయుదురు. జూలై 14 వ తేదీనుండి వరికొన్ని దినములవరకు రిఫర్డు విచారణలు మున్నగు అత్యవసర కార్యక్రమమునకై ఇద్దరు న్యాయమూర్తులు అపిలెటుకోర్టులో పని జేయుదురు.

హరిద్వార్ మద్రాసీ ధర్మశాలకు సహాయము ఇంపర్ పూర్, మే 1: - స్వామి మాధవతీర్థ గారు హరిద్వార్ మద్రాసీ ధర్మశాలసహాయమునకు చందాలను తీసికొనుటకై వచ్చుచున్నారు. వారు విశాఖపట్టణమున భూపతి వెంకట పతిరాజు ఎమ్. ఎల్. ఏ. గారి ఇంటియందు 15 తేదీ వరకు ఉండురు. వారికి చందాలను పంపదలచుకొన్నవారు ఆచిరునామాకు పంపవచ్చును.

స్వామి మాధవతీర్థ కేరాఫ్ భూపతి వేంకటపతిరాజు, ఎమ్. ఎల్. ఏ. విశాఖపట్నం.

చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయము

ఇంజనీరింగు పరీక్షాఫలితములు

ఈక్రింది వారలు కృతార్థులైరి. మొదటి ఇంజనీరింగు పరీక్ష 2 7 8 9 11 16 22 24 26 38 41 47 51 53 56 57 61 66 67 68 69 70 76 77 78. ఛాన్సలరు ఆఫ్ ఇంజనీరింగు (సివిల్ బ్రాంచి) 2 5 7 8 10 11 17 19 22 23 24. (మెకానికల్ బ్రాంచి) 25 26 27 34 35 38.

మద్రాసు కార్పొరేషన్: - గాంధీమహాత్ముని పట సందర్శనను తప్పక పటము సువిత్తీరవలయునను తీర్మానమును చర్చించుటకై పరిమంది సభ్యులచే చేవనాలు చేయబడిన దరఖాస్తుప్రకారము మే 3 తేదీన ప్రత్యేక సభ జరుగవలయునని నిర్ణయింపబడెను. పిమ్మట సభ ఆనాడు జరుగదని అధ్యక్షులు ప్రకటించియుండిరి. మునిసిపల్ ఆఫీసులో రెండవరిబంధు ప్రకారము ప్రత్యేక సభలను వాయిదావేయటము అత్యక్తుస కధికారము లేదని కొందరు సభ్యు లభిప్రకటనను నిరాకరించి సోమవారమున కార్పొరేషన్ భవనమునకు పోయిరి. 18 మంది సభ్యులు వచ్చియుండిరి. సభజరుగుటకు కావలసిన సభ్యులు 20 మంది యైనందున వారేమియు చేయజాలక పోయిరి. కార్పొరేషన్ డైరెక్టరులో మొదటిలా ప్రకారము సభ ప్రసోమవారమున జరుగవలసియుండునని తణికావలం చెట్టిగారు చెప్పిరి. అంతటితో సందరును ఇండ్లకు పోయిరి.

ఒక విచిత్రమగు నటనము: - మద్రాసునందు ఈ గారమున నోక మెంజుకూరుబాలుడు 19 ఏండ్లవాడు వచ్చియుండి నేను ఆంగ్లో ఇండియనునని చెప్పుకొనుచు పెక్కిండ్లు యూ ర పి య ను ల వ ద్ద కు పో యి డ బు ట ను లా నె ను. అ త దు దా నో క వి చ్చి క భ టు డ న ని యు మద్రాసు ట్రేడులతో నాడుటకు టూర్ను మెంటుకు వచ్చియున్నాననియు చెప్పి పోస్టాఫీసునం దోకపార్సెలు వచ్చియున్నదనియు, అది తన భువనర్థమునకు సంబంధించినదనియు దానిని గొనుటకు డబ్బు కావలయుననియు చెప్పి పలువురు గొప్ప వారివద్ద ఒకరొకరి వద్దనుండి 20 మొదలు 25 రూప్యముల వఱకు తీసికొనెను. కొందరు గ్రచ్చి గ్రచ్చి యడుగగా పారి పోయెను. పోలీసులు వీనిని కనిపెట్టుమండిరి. ఇన్స్పెక్టరు గోపాలకృష్ణయ్యగారు గడచిన రాత్రి పారాచెట్టి బజారులో నతనిని పట్టుకొనెను. విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

తిరుపతి జాతర

రైల్వేయేర్పాట్లు సరిగాలేవు ప్రతిసంవత్సరమును జరుగు తిరుపతి గంగాసమ్మ జాతర నేటిరాత్రికి ప్రారంభమై 7 దినములు జరుగును. మేకొలది యాత్రికులు మామూలుగారానున్నారు. రైల్వేయధికారు లింత వరకు తగినయేర్పాట్లను చేయ లేదు. మాడవరగతి ప్రయాణికులగదిలో 50 వందయైన సరిగానుండుటకవీలులేదు. తిరిగి కట్టెదవనిచెప్పి యీసంవత్సరము తాత్కాలికమైన పాకలు గూడ వేయలేదు. జిల్లాట్రాఫిక్ నూపర్మెం టివ్యవస్థనను వచ్చి చూచివీర్పాట్లు చేయవని లెచుచున్నాము. (స్వకీయవిలేఖరి)

కావలెను

దృవనాడి యను బోర్డింగుగ్రంథమును సంపాదించి వంప గలవారికి 15 రూపులు బహుమతి నివ్వగలవని బహ్మినినండి కాశీ పతిచెట్టిగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

వారపు రిపోర్టు: - 1926 సం॥ మే 1 తేదీతో సం త్యమగునారమునకు మరణదామాసా 1000 కి 42-5. అంతకు ముందువారము 45.5 అమ్మవారు పోసినవారు 8, అందు మరణములు 1, కాలజారునుండి మరణములు 3, మలేరియాచివ 29, ఇతరజ్వరములవలన 20 మరణములు కలిగెను 1925 సంవత్సరమున దీనికి సరియగునారమున మరణదామాసా 52.7 ఉండెను.

గర్భవతియగు యువతిని చంపి

సంభోగించుట (స్వకీయవిలేఖరి)

అస్సా, మే 1: - రవత్ కొండయందు ఎస్. నూర్య నారాయణమూర్తియను ఘోరెస్టరు ఉండెను. అతనిభార్యచూ పరెయైనందున ప్రక్క ఇంటియందు నివసించుచుండిన నైకూ మాండ్ పాథానోయను 3 వ ఘోరము విద్యార్థి యామెను వెూ హించి రెండుమూడు పర్యాయములు పోకిరితనముగా సంభలుచేసెను. అపతివ్రతా శిశుమణి ద్వ్యుత్పంతమును భర్తకెం గింప నది పెద్దరగడయయ్యెను. ఒకనాడు భర్త ఇంటలేని సకు యమున నామె వెలుపల నోకనూతినుండి నీరు దెచ్చుచుండ నా విద్యార్థి యామె వెంట ఇంటిలోనికివచ్చి పట్టుకొని నోట గడ్డలు కుక్కి పెడపలప నామె సాధ్యపడవయ్యెను. అ త దామెను యక్కు పెగొట్టగా ఆమె గర్భవతిగా నుండినందుననా కొంచెపుదెబ్బకై మరణించెను. అంత నాతడాశనముతో సంభోగించి పెడవిపోయెను. పిమ్మట నోక పాలుపోయు గొల్లమ్మ యథాప్రకారముగా పాలుపోయుటకు వచ్చియుండి ఈభయం కరవృత్తమును జూచియరసవారంభించెను. చనిపోయినయూతి భర్తయు ఇతరులనుచేరిరి. పోలీసులు వెంటనేవచ్చిరి. భర్తచెప్పిన వాజ్మూలముపై నావిద్యార్థిని ఆరెట్టుచేరిరి. కేసు విచారణలో నున్నది. పట్టణమంతయు కలవరమందియున్నది.

ప్రభుత్వద్యోగములు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 30: - ప్రభుత్వద్యోగమున జేరుటకు వచ్చినయభ్యర్థి ప్రభుత్వద్యోగులనుండి శిఫారసులకు పొందుటవలన ఇతర అభ్యర్థులను దిగదోయుట చాల యన్యాయమని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. శిఫారసులను కోరు సంవత్సరములలో చిక్కును బాపుటకై ప్రభుత్వద్యోగులు ఉద్యోగమున నున్నపుడు (కాసనసభసభ్యులును మంత్రులును ఇందులో చేరుదురు) ప్రభుత్వద్యోగమున ప్రవేశింపవలచిన యభ్యర్థులకు శిఫారసు చేయరాదని మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించిరి. అభ్యర్థులుగాని వారిన్నే హితులుగాని అట్టి శిఫారసలకు ప్రయత్నించినయెడలవది యద్యోగమునకు అనర్హతగా నెంచబడును.

ఎ. వై. జి. కాంస్ బెర్

ఫిఫ్ సెక్రటరీ

పప్టెటగా నెడెరెల్లె

ప్రొఫెసర్ ముఖ్యపట్టణ చర్య

8 వ తేదీన సభ జరుగును

నిడవవోట మే 4: - పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లా ముఖ్యపట్టణపు ఏర్పాటునుగూర్చి 8 వ తేదీ 12 గంటలకు సభ సమావేశమగును. ఏలూరు ముఖ్యపట్టణముగ స్థిరపరుపబడినదని నివంతులు న్నవి. పలుకుబడిగలవారును ప్రజానాయకులును ఉద్యోగప్రముఖులును నిడవవోటనే ముఖ్యపట్టణముగ నుండవలెనని చెప్పియున్నారు. వ్రాసియున్నారు. కావుననే ఈసభవారు చర్చించి గవర్నరుగారికి వివరించేయ రాయవారమును అంపగోరుచున్నారు. ఇందు ఉత్సాహమున్నవారి నందరిని సభ్యురూ ప్రార్థించుచున్నాము. భోజనసమయం ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది.

బి. రామమూర్తి

ఆహ్వానసంఘ కాన్వెనర్

మరొక మానవత్వపు దావా

హోర్ని మానుగారు మరల థాకెగారిపై తెచ్చిరి బొంబాయి, మే 4: - గంగాను పోలీసు కోర్టులో మొన్ననే హోర్ని మానుగారికి తనమామ నిచ్చినట్టియు నేనుకొద్దకు రానట్టియు కే. యన్. థాకెగారిపైన మానవత్వపుదావాను తెచ్చిరి. హోర్ని మానుగారు వాదపై మహారాష్ట్ర భాషలో ప్రమరించిన దానికై తనమామ గోరును అడ్డికేసును పెట్టిరి. 7 వ జూను తేదీని వచ్చి కోర్టులో హోజరు కావలసినదని కోర్టు వారు ఉత్తరమును జారీ చేసిరి. (ఆ. ప్రె)

బనగానపల్లె నవాబుగారు వేటకొరకు నుహానండి క్షేత్రములో నుకాం చేసియున్నారు.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సబర్బి సమావేశము

వివిధ రాజకీయ పక్ష నాయకుల ఆగమనము

సమావేశమందు ఒడంబడిక మాత్రమే చర్చింపబడును

దేశముయొక్క భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించు అతిముఖ్యమైన తీర్మానము నాయకులు గావింపనున్నారు

సబర్బి ఒడంబడిక యధోచిత సహకార పక్ష మంగీకరించెను

నూతన జాతీయపక్ష పథ్యము సమావేశమునకు వెడలుచున్నది

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తండ్రి)

అహమదాబాదు, మే 4:— అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు మాలానామహమ్మదాబాద్, డా॥ఆర్. పి. పరంజిపాయి, సర్ మోరంజీపాయి, బి. ఎస్. కామత్, ఎస్. జి. దాల్మీ, జయకార్, కెల్కార్, డా॥మూంజి, ఆ. నే, గో క్లేగార్లు సేటికడయమున కిచటకువచ్చిరి. నిన్న రాత్రి కిచటకు సేనుగుప్తాగారువచ్చిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవి ఆహ్వానమును గౌరవించి క్రొత్త జాతీయ పక్షపు 7 గురు సభ్యులు సేటికొత్తి స్వంత పూచీపై అహమదాబాదు వెళ్లుచున్నారు. కాంగ్రెసు అయిక్కుమును కు దుర్బుటకు కొన్ని సూచనలు చేయుటకు పోవుచున్నారు. వారు తిరిగివచ్చిన తరువాత స్టేటుమెంటు నిత్తురు. సబర్బిలో ఈ దినవారము నూతన జాతీయ పక్షము తరఫున ప్రాతినిధ్యము వహించుతురు. సర్ సరోజిపంతు జోషి, బి. యస్. కామత్, డాక్టరు పి. ఆర్. పరంజిపై, జి. జి. దాల్మీ, యమ్. సి. ఛా గ్లను, యన్. యమ్. జోషి, ఆ. కోలా రా జా వా డీగార్లు (ఆ. ప్రె.)

అహమదాబాదు, మే 5:—అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమందు ఒక్క సబర్బి ఒడంబడికను గురించి చర్చింపబడును. సబర్బి ఒడంబడిక సవరించవలయునని యంత వర కెవ్వరును సవరణ తీర్మానముల పంపలేదు. కలకత్తా అల్ల రులు, బీకానెర్ అఖిల భారతీయుల సమస్యలపై చర్చలు జరుగ వచ్చును. పండిత నెహ్రూ, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, శ్రీనివాస అయ్యంగారు, జామ్నూదాసు మేధాగార్లు సేటి ఉదయము నను సాయంత్రమునను జరిగిన యిష్టాగోష్ఠి సంతతింపులందు సబర్బి రాజీకర్తమును గురించి రేపు ఉదయమున కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులందు చర్చలు జరుగు నని చెలియుచున్నది. మధ్యరాష్ట్ర బృందము, ఆభయంకరు వల్లభాంబేపేలుగారు, వారి అనుచరులు మదరాసు, బొంబాయి శాఖలతోగలిసి ఒడం బడికపై వోటుతేసెదరని వదంతిగలదు. ముసల్మాను నాయకు లింకను రాసంద్యం యిదమిత్తమున ముందుగ డెల్ల వీలులేదు. రేపు ఉదయమునకు వారు దిగిదరు. హోస్ని మేన్ గారిని అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు ప్రత్యేకముగ హాజరుకావల సినదని కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు ఆహ్వానించెను.

సబర్బి సమావేశమునకు రాజాలని లిబరలు సభ్యులు సానుభూతి సందేశముల బంపిరి. ఒడంబడిక ఖాయముజేయవల యునని వారి ఆశయము. కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద సర్వరాజ కీయ పక్షములు కాంగ్రెసులో సమ్మేళన మగుటకు ప్రత్యేక ముగ కాంగ్రెసు జరుగవలయునని నూచింపబడెను. నాయకుల య గొందరుకు మునిసిపాలిటీ సన్మానపత్రముల సర్పింపవలదు టచే, అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీ సమావేశము సాయంత్రము 7 గంటలకు ప్రారంభమగును. ఇష్టాగోష్ఠి సభలు ముగిసిన పిదప మహాత్మునితో సంప్రతించుటకు ఆశ్రమమునకు పండితుడును, సరోజినీదేవియు బోయిరి. గాంధీమహాత్ముడు రాత్రి 8 గంట లకు మానవ్రతికై చాలించెను. సమావేశము మహాత్మునితో యింకను జరుగుచున్నది. ఆ. ప్రె.

(నూ స్వకీయవిలేఖరి)

బొంబాయి 5:—సబర్బి సమావేశమునకు వెడలుచు, మార్గముగను బొంబాయిలో స్వరాక్ష్యపక్ష నాయకులు గలి తెండుదినములనుండి ఆగిరి. పండిత నెహ్రూ గారు బసచేసిన జయకార్ గారి గృహమునకు సబర్బి ఒడంబడికకు గుముఖులు విముఖులకు స్వరాజ్యవాదులం దుభయపక్షములను వచ్చుచు నొప్పును సుండిరి. నిన్న సాయంత్ర మచట యిష్టాగోష్ఠిసభ జరి

గెను. ఈసభయం దేమిజరిగినదియు చెలియదు. యధోచిత సహకారపక్షముతో పరస్పర సమాధానమునకు వచ్చుటకు వారి కభ్యంతరములేదుగాని ప్రకృత ములునందుగల ద్వంద్వ ప్రభు త్వవిధానమును నిర్వహించుటకు వారు అంగీకరింపజాల రని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారితో వారి అనుచరులు స్పష్టముగ చెలిపిరట. సంస్కరణముల విషయమై రాష్ట్రములందు నిర్దిష్ట మగు పురోభివృద్ధి గావించినగాని, ముఖ్యముగ రాష్ట్రీయ స్వా తంత్ర్యము నిచ్చినగాని, యధోచిత సహకారులతో రాజీ అంగీ కరింపమని స్వరాజ్యవాదులు విశేషపరచిరి. ఉద్యోగముల స్వీక రించుటకు పూర్వము రాజ్యాంగాభివృద్ధి దొరతనము గావించుట అవశ్యక ర్తవ్యమని ఒడంబడికయందు మరతుగ నియమింపబడ లేదనియు, రాజ్యాంగాభివృద్ధి నిశ్చయించు భారము రాష్ట్రీయ కాననసభాసభ్యుల భారముగ జేయబడెననియు నెహ్రూపండితు డు వచించెను. ఈయిష్టాగోష్ఠి సభయందు యిదమిత్తమున యే తీర్మానమును గావింపబడలేదు.

నూతన జాతీయపక్షనాయకులు సబర్బి సమావేశ మునకు బోవ నిశ్చయించుట

బొంబాయియందు జరిగిన యిష్టాగోష్ఠి సభకు నూతన జాతీయపక్ష నాయకుల పండిత నెహ్రూ గారాహ్వానించిరి. సర్ చిమన్ లాల్ సెఖత్ వాడు, డా॥బిసెంటు, జమ్నూదాసుద్వారక దాసు, సర్ ఎమ్. వి. జోషి, కె. నటరాజన్ గార్లు మరి కొందరు ఆహ్వానము నంగీకరించి సభకు వెడలిరి. సబర్బి ఒడం బడిక బ్రతుకు మిక్కిలి సందిగ్ధముగ నుండ సబర్బి సమావేశ మనకు ఏగుటవలన లా భ ము గ ల దా య ని నూతన జాతీయపక్ష నాయకులు నెహ్రూపండితుని ప్రార్థింప, వారే కర్తవ్యమును నిశ్చయించుకొనవలయు నని స్వరాజ్యపక్ష నాయ కుడు ప్ర్యత్యుత్తర మిచ్చెను. కాని కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు నూతన జాతీయపక్ష ప్రముఖులు సబ ర్బి సమావేశమునకు రావలయుననియు, తన్మూలమున భారత రాజకీయములందు వికాలపు పునాదులపై ఒక్కసాధము నిర్మింప సాధ్యమగుననియు ఆమె ఆతురతను జూపుచుండెను.

యధోచిత సహకారపక్ష సమావేశము

సబర్బి ఒడంబడిక ఆమోదించుట

నూతన జాతీయపక్ష తీర్మానముల, సబర్బి రాజీనిగు రించి యోచించుటకు సర్దారు గృహముందు సేడు యధోచిత సహకారపక్ష సమావేశము జరిగెను. పక్ష నాయకుడగు జయకార్ గారధ్యక్షతనహించెను. మధ్యరాష్ట్ర, మహారాష్ట్ర, బీకానెర్, బొంబాయి యధోచిత సహకారపక్ష ప్రముఖులు సమావేశము నకు వచ్చిరి. చాలసేపు చర్చ జరిగిన పిదప దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానముల సభ విశ్మయముతో ఆమోదించెను.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు గోరినరీతిని ఏప్రిలు 20 వ తేదిన సబర్బియందు జరిపిన సమావేశమునకు యధో చిత సహకారపక్ష నాయకులు హాజరై, వివాదములను, విశ్వ హీనతయు తప్పించుటకు గౌరవకరముగ రాజీ స్వరాజ్యపక్ష నాయకునితో గావించినందులకు నాయకుల చర్య ఆమోదింప బడెను.

అకోలాయందు జరిగిన సమావేశమునందు యధోచిత స హకారపక్షము నిర్ణయించిన విధానము, కార్యక్రమములం డెల్ల అంశములను సబర్బి ఒడంబడికవలన చేకూరుటలేదని యీసభ అభిప్రాయముగనున్నది, జాతీయ సరియోగానసరము స్వరాజ్య

స్థాపనము నిమిత్తము ప్రకృతమం దత్యంత ప్రాముఖ్యముగనున్న దిగాన, ఈసభ సబర్బి ఒడంబడిక నామోదించి. రేపు సబ ర్బియందు జరుగుఅఖిలభారతకాంగ్రెసుసమావేశమందు దానిని ప్రముఖులు బలపరచవలయు ననియు సభ గోరుచున్నది. కాని యీ పార్టీ తీర్మానమును అనగా సాధ్యమైనంతవేగమున బాధ్య యుత ప్రభుత్వము స్థాపించుటకు ప్రకృతపు సంస్కరణముల కొనసాగింపవలయునని గావించిన తీర్మానమునం దింకేమియు మార్పులను గావించుటకు ప్రతినిధులు పాల్గొనరాదు.

సబర్బి ఒడంబడిక విఫలముగ విస్తృతము గావించుటకు భాషాసౌష్ఠ్యమందు మార్పుగావించుటచే యావత్తుపమస్య తిరిగి విచారింపవలసిన అగత్యము సంభవించుననియు, మార్పుగావించిన యొడ సంస్కరణముల లాభములను బడయ వానిని కొనసాగించు టకు యధోచిత సహకారవాదులు యథాప్రకారపు చెనుకటి వంధ అవలంబించెదరనియు, అందుకొరకు వారు ఎన్నికవర్తము యొక్క తీర్పుబడయుటకు బూనుకొనెదరనియు యీసభ సున్యక్తము జేయుచున్నది అని యధోచితసహకారపక్ష సమా వేశమందు తీర్మానింపబడెను.

జాతీయపక్షముయొడ యధోచితసహకారపక్షమై ఖిరి

తదనంతరము యధోచిత సహకారపక్ష సభ్యులు నూతన జాతీయపక్షములో జేరుటనుగురించి సభ విచారించెను. కాని ఈవిషయము 7-వ తేదియందు నిశ్చయింపబడును.

మాళవ్యాజీ ఆగమనము

రెస్సాసిపు సహకారులతో సంప్రతించుట

సబర్బి వెడలుటకు అలహాబాదునుండి జబులపురం మెయిల్ లో పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు సేడివటకు వచ్చిరి. య ధో చి త స హ కార ప క్ష నాయకు లతో పండిత మాలవ్య గారు అరమరల్ల సంప్రతించిరియు, సబర్బికి పోవుటకు పూర్వము నూతన జా తీయపక్ష నాయకులతో మాలవ్యగారు సంప్రతించెదరనియు తెలియుచున్నది.

సబర్బి సమావేశమునకు పోవు నూతనజాతీయ పక్ష సభ్యులు

జాతీయపక్ష నాయకులు సబర్బికి రావలయునని కాం గ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు పంపిన ఆహ్వా నమును గురించి యోచించుటకు నూతన జాతీయ పక్షము సమా వేశమయ్యెను. ఆహ్వాన మంగీకరించి దిగువ జేర్కొనబడిన సభ్యుల సబర్బికి పంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. సర్ ఎమ్. వి. జోషి, డా॥ఆర్. పి. పరంజిపాయి, బి. ఎస్. కామత్, ఎస్. ఎమ్. జోషి, ఎం.ఎల్.ఎ., ఎమ్. సి. బాగ్లా, రాజవేడ్, జి. జి, దాల్మీగార్లు సబర్బిసమావేశమునకు నూతన పక్షము తరఫున హాజరయ్యెదరు.

నాయకుల అభిప్రాయములు

సబర్బి ఒడంబడిక త్రోసివేయుట జాతీయ విశాసమునకు గారణము

సబర్బి ఆశ్రమమందు జరుగనున్న అఖిల భారతకాం గ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు హాజరుటకు సేటికొత్తి గుజరా తు మైలులో అహమదాబాదు ప్రయాణమై కెల్కార్, భో పల్కార్, జయకార్, డాక్టరు మూంజి, వెల్కార్గార్లు మొ దలగు మహారాష్ట్రీనాయకులు వెడలిరి. సబర్బియందు గావింప బడిన ఒడంబడిక చాలవరకు మహాత్మునిచే తయారుచేయబడె ననియు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు దయారుచేసిన ము షాయిదాయందుకొంతభాగముదానికి చేర్చబడెననియు పత్రిసా ప్రతినిధితో డా॥ మూంజి, ఆనేగార్లు చెల్లిరి. ఒడంబడికను కాంగ్రెసు కమిటీ ఆమోదిత పక్ష పోవుట జాతీయ విశాసమునకు గౌరణమనిరి. జాతీయ నాయకులు ద్విసంయోగము ఒడంబడిక రూ ప ముదాల్చిననియు, కొన్ని రాష్ట్రములందు పరిస్థితులబట్టి మహాో పకారముల గావించుటకు ఒడంబడిక అవకాశముల గలిగింపవ చ్చుననియు డా॥ మూంజి, ఆనేగార్లు వచించిరి.

పటేలుగారి మానము

సబర్బి ఒడంబడికవలన బయలుదేరిన సారాంశముల గురించి అభిప్రాయముల బడయుటకు పత్రికాప్రతినిధి యొకడు గౌరవనీయులగు వి. జే. పటేలుగారిని సంధించెను. “సబర్బి తీ ఒడంబడిక బాగోగులగురించి నేనే అభిప్రాయములకును రా దలనుకొనలేదు. జరుగుచున్న చర్చలందు పాల్గొనుట నేను ని రాకరించితిని. నేను అసంబ్ధి అధ్యక్షుడనుగాన, నేను నిర్వహిం పవలసిన సర్వములను నిష్పత్తిపాతముగనుష్టాపల్లముగను కన్

జేర్లుట నాధర్మము. అసంఖ్య అధ్యక్షతవధి నేను అంగీకరించినప్పుడు నేను నిశ్చయించిన మార్గమునుండి దాటదలచు కొనలేదు" అని గౌ. వి. శే. పటేలుగారు బల్లిరి.

చక్రవర్తిగారి ఆభిషేకము

సబర్కత్తి బడంబడిక కాంగ్రెసునందు జేరుటకు విశేషావకాశము నిచ్చుచున్నది

కలకత్తా, మే 8:— సబర్కత్తి ఆశ్రమముందు జరుగుచున్న ఆభిలఖారత కాంగ్రెసు సమావేశమునకు అధ్యక్షతచే పోబాటకుండుటలను కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారికి బెంగాలుజాతీయపక్ష అధ్యక్షుడు బి. చక్రవర్తిగారు సందేశమువహించిరి. కాంగ్రెసునందు లేనివారందు జేరుటకు సభ బర్కత్తి బడంబడిక విశేషావకాశముల గలిగించుచున్నదనియు, అందుములమననైన దానిని ఆభిలఖారత కాంగ్రెసుకమిటి అంగీకరించు ౩ నిశ్చయించుచుండెననియు చక్రవర్తిగారు సందేశమును దెలిపి శుభాంగీకారము, వానిని కొనసాగించుట కాసవసభలందలి కాంగ్రెసుసభ్యుల అనుమతిపై మండలమునని చక్రవర్తిగారు కోరుచున్నారు. కాసవసభలందలి సభ్యుల నియామకముకొరకు స్థాపించు ప్రాధికారాన్నియనుమలందు సర్వరాజకీయపక్షములచే నియమింపబడిన సభ్యులను చేర్చికొనవలయును. హిందూమహాసభీయులనుద్దగల అసమానముగ గండిగ్ధములను బరిష్కరించు కు, యథోచిత సహకారము కాంగ్రెసు విధానముగ అవలంబింపకును, సాధ్యమైనన్ని రాజకీయపక్షముల కాంగ్రెసులో సగుటకు మార్గముల సృష్టించుటకును వెంటనే యొక కేంద్ర కమిటు కాంగ్రెసును ప్రత్యేకముగ జరుపవలయునని చక్రవర్తిగారు కోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

(స్వకీయవిలేఖరి)

హైదరాబాదు కాంగ్రెసుకమిటి తీర్మానము

హైదరాబాదు (సింధు), మే 8:— సబర్కత్తి బడంబడిక యొడ సంకల్పిస్తే ము వ్యక్తము జేయుటకు స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటి యా జమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రమునందు జొరక బహిరంగసభజరిగెను. దివాను బుక్ చదుగా రధ్యక్షతవహించిరి. దివసవివరింపబడిన తీర్మానమును డా॥ ఛోత్రాముగారు ప్రతిపాదించిరి:— "సబర్కత్తి యందు యథోచిత సహకార స్వరాజ్యపక్షములమధ్య జరిగిన విడంబడికనీసభ ఆమోదించుచున్నది. ఈ విడంబడిక ఆమోదించనిచో దేశక్షేమమునకు ప్రతిబంధకముగ వివాదములు చెలరేగి వికమత్తము నాశనముగను గాన విడంబడికను ఆమోదించవలయునని ఆభిలఖారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు సిఫార్సుచేయుచున్నాము"

తీర్మానమును ప్రతిపాదించి, ప్రకృతరాజకీయపరిస్థితులవిస్తవముజేసి, స్వరాజ్య యథోచిత సహకారపక్షములందలి భేదకారణములు జాత్యభివృద్ధికి అంతరాయములుగ గలవని ఛోత్రాముగారు దెలిపిరి. భారత దేశాభివృద్ధికొరకు సబర్కత్తి బడంబడికను ఆభిలఖారతకాంగ్రెసు కమిటి ఆమోదించవలయునని ఛోత్రాముగారు కోరిరి. 1922 వ్యసంవత్సరమునుండియు కాంగ్రెసుప్రయత్నముల వివరముగ పేర్కొని, మారుచున్న పరిస్థితులకనుకూలముగ కాంగ్రెసు ఎటులకార్యక్రమ మవలంబించుచున్నదోదెలిపిరి. తీర్మానమును శైరామదాసుగారు అనువదించిరి. దేశమందలి ప్రకృత పరిస్థితులలో దొరతనముతో తీవ్రముగబోరుట దుష్కర్మమేగ నున్నదనియు, విభేదముల పాటింపక సకలపక్షములు సంయుక్తమై దేశక్షేమాభివృద్ధికి పాటుబడుట విశేష మార్గమని శైరామదాసుగారు బల్లిరి. తీర్మానమును ఘనస్వాముజూనందుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. ఏకగ్రీవముగ తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ఆంధ్రానుగారికి స్వాగతము

సరోజినీదేవి యంచెను

బొంబాయి మే 8:— ఆభిలఖారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవి వి. యథో ఆంధ్రానుగారికి స్వాగతమిచ్చుచు ఈతంబింపెను. "స్వాగతము ద్వారా సహాసములు గల క్రీస్తు నేనకుడవు. నమృకమైన బంటువు. దక్షిణాఫ్రికాలో మీరుచేసిన ఘనమైనకృషికి మనస్ఫూర్తిగ కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాను. దయచేసి సబర్కత్తికి రెండు జాతియొక్క కృతజ్ఞతా వందనములనందు కొనుడు"

దక్షిణాఫ్రికాలో ఆయనచేసిన నేపథ్య చాలమంది కృతజ్ఞత వందనముల దెల్పుచు తంతుల నంపియున్నారు. ఉన్నత భారత ప్రభుత్వోద్యోగులు పైతము తంతుల నంపియున్నారు (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లా బందరులోని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ విద్యా పరిషత్తుయొక్క ఈక్రిందిభూములు అమ్ముటకు తీర్మానం కాబడినది గాన సదరు భూములు కొనదలచినవారు 16-5-1926 తేదీలోపుగా, యెంతమొత్తమును కొనదలచినది తెలుపుచు, ఈక్రింద సంతకంచేసినవారికి దరఖాస్తులు పంపకోరుతాను ఆయా గ్రామములలోగాని, వాటిసమీప గ్రామములలోగాని ఈ పనిమీద ఆంధ్రజాతీయకళాశాలనుండిచ్చే భోగరాజు సదాశివ మల్లబహ్మణ్యంగారివలన, వాటికి సంబంధించిన హంశములేమైన కావలసియున్న యడల తెలిసికొని దరఖాస్తులు వారికి కూడ యివ్వవచ్చును.

Table with 5 columns: Location (జిల్లా, తాలూకా, గ్రామం), Price (పల్లం, లేక మొరక), Area (నర్వే నెంబరు), and Remarks (పరిమితం). Rows include locations like జిల్లా, తాలూకా, గ్రామం and prices like 878 బి. 8 డి.

కలకత్తా పరిస్థితులు

మావులు క్రమక్రమముగా తెరవబడుట ఫార్వర్డు అమృతబజారు పత్రికలపై నోటీసులు పంపబడుట

కలకత్తా, మే 8: తేదీ:— కలకత్తాపరిస్థితు లంత కంతకు అభివృద్ధిగాంచుచున్నవి. ఒకటి రెండునెలలలో మాములు పరిస్థితులు పూర్తిగా రావచ్చును. బుర్రా బజారులోని సాపురీపరులు తమసావులను తెరచుటలో కొంత సంతోషమును గ్రహింపబడుచున్నను, (బుర్రా బజారులోనే ఎక్కువ అల్లరులు జరిగినవి. కానింగవీధి కాలేజీ వీధి కారక్ వాల్ ను పిండు లిదివరలో పాడుపడియుండినాడ ఇప్పుడిప్పుడు కళలను తెందుచున్నవి. హోస్పిటల్ రోడ్డుకుకూడ జీవ కళవచ్చినది. గూండాలు నరెస్తుచేయుటలన కొంతసూము కని విందినది. ఒక్క బోర్ సాంజ్ లోనే మరి 25 గురు అరెస్తుచేయబడిరి. శవములు గుర్తించునోటికి శబ్దాకృతము గొనిపోబడెను. ఈశవము దెబ్బలుతిని మెడికలుకాలేజి ఆస్పత్రిలో చనిపోయినవానిది.

శనివారమునాడు జనపనారబండికి నిప్పంటించిన గజేంద్రచంద్రవోరా అరెస్తుచేయబడెను. వానికి బెయిలొసంగబడలేదు.

నిషేధములకు కరపత్రములను అన్వేషించినందువలన అరెస్తుచేయబడిన ప్రతాపచంద్రదత్తు విశ్వేశ్వర చటర్జీ (నూ ర్యోదయప్రెస్) నాగేంద్రనాథ్ డిగ్రీయెంటల్ ట్రీటింగు వర్కుస్ (ప్రాప్రయిటరు) గార్లు బెయిలు పొందజాలనికారణమున మరియు రిమాండులో నుంచబడిరి.

అక్రమచర్యలకై అరెస్తుచేయబడిన ముగ్గురు రివ్వాహాలీలకు అడిషనల్ చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు బెయిలొసంగెను.

పత్రికలకు నోటీసులు కలకత్తా అల్లరుల దినములలో ప్రకటించిన కొన్నివ్యాసములకుగాను క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 108 సెక్షన్ క్రింద ఫార్వర్డు అమృతబజారు పత్రికల ముద్రాపకులు సంపాదకులపై నోటీసులు పంపబడెను. వచ్చే బుధవారములోగా జారీచేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా అల్లరుల కేసులు కలకత్తా, మే 8:— కలకత్తా అల్లరులకు సంబంధించిన రెండుకేసులు నేడు హైకోర్టులో విచారణకువచ్చెను. మొదటి కేసులో జంరతీయను మహమ్మదీయుడు జస్తిసు గ్రిగరీగారియెదుట హత్యమొదలగు నేరములక్రింద దోషాకోపణ చేయబడెను. కూలూట్ లోపిడిలో ముద్దాయి యితర మహమ్మదీయులతో కలిపి ఏప్రిల్ 4 తేదీన ఒక హిందువునిపై బడి వానిని సాడిని చంపెనని ప్రాసీజరునుకేసు విచారణ జరగనున్నది.

రెండవకేసులో కలకత్తాపోలీసు ఆఫ్ఫీసరంద అడిషనల్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుచేదొమ్మిదిజరిగినందుకై నిందితైనవారు కఠినశిక్షవిధింపబడిన భాటియావర్తమలిరువురువారివర్యామకు జస్టిసుదివాన్ నుహువర్ద్దీగార్ల యెదుట అప్పీలు జేసుకొనిరి. న్యాయమూర్తులు బెయిలొసంగిరి.

కహియలాద్ అను మార్కెటి వర్తకుడు ఫిర్యాదుచేసినదానిమీద దౌర్జన్యముచేసి కొట్టిన నేరమునకై బారాబజారు

పోలీసుస్టేషన్ సబ్ సెక్టరుపై అడిషనల్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు సమన్లునుబంపెను. ఏప్రిల్ 25 తేదీ రాత్రి యామద్దాయి ఫిర్యాదియింటికి బోయి బలవంతముగా వానియింట ప్రవేశించి లాటిల్తో కొట్టగా వాడు ఆస్పత్రికిపోవలసివచ్చెను.

దొమ్మిదిపి మరణమునకు కారకులైనవారను నేరములక్రింద 12 గురు హిందువులపై తేవడిన నేరమును ఆలీపూరు సెషన్సుజడ్జి హైకోర్టుకు తెలుపుకొనగా, జస్టిసు నుహువర్ద్దీ దలాల్ గార్లు తీర్పుచెప్పిరి. ఈకేసు క్రిందటిబక్రీదులో జరిగిన హిందూమహమ్మదీయులదొమ్మిది సంబంధించినది. ఆస్సను 40 మంది మహమ్మదీయులకు దెబ్బలుతగిలి ఒకడు ఆస్పత్రిలో చని పోయెను. 81 మందిహిందువులు విచారించబడిరి. జూరీవారు నిర్దోషులని చెప్పిరి.

జులై 19 మందిని విడుదలచేసి 12 గురు శిక్షార్హులనిచెప్పెను. న్యాయమూర్తులు వారిద్దరునేరస్థు లని చెప్పి ఒక్కొక్క సంవత్సరము కఠినశిక్షవిధించిరి. ఆ. ప్రె.

గౌరీపూరు మిల్సు అసిస్టెంటు జె. స్పెంసుగారిపై తేబడినకేసులో మరియొకరు సాక్షులు విచారించబడినవిస్మృతుకేసు మే 8 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

పత్రికా కార్యాలయములను స్పాదాచేయుట

సంపాదకు లరెస్తుచేయబడుట కలకత్తా, మే 8:— శనివారమునాడు రాత్రి బసుగుతి, హనాఫీ, గురుముఖు, భారతీమిత్ర, నుల్తాన్ అనుపత్రికాకార్యాలయాలను పోలీసువారు స్పాదాచించి ఆయాపత్రికల ముద్రాపకులను సంపాదకులను అరెస్తుచేసిరి. వారిద్దరు విడుదలచేయబడిరి. 5 వ తేదీ బుధవారమునాడే కేసులు విచారించబడును. (ఆ. ప్రె.)

థిల్లిలో భయము

థిల్లి, మే 8:— నేడు పోలీసు సీనియరుసూపర్ టెంటెంట్ ప్రకటననుగావించెను-ఆలందుఆలీకేసును విచారించగా బజారులో అమ్మేవానివద్ద కుడుములుకొన్నానని షేకతుచెప్పిననూట లబ్ధములని తోచుచున్నది. షేకతు అరెస్తుచేయబడినాడు. విచారణజరుగుచున్నది.

మే 2 వ తేదీన మోహల్లాదాసుపీఠిలో 6 గురు హిందూబాబులు ఆడుకొనుచుండగా ఎవ్వడో యొకమహమ్మదీయుడువచ్చివారికి మితాయిలుపంచితెచ్చెను. ఆమితాయిలు తిన్న బాబులలో నిద్రకి జబ్బువచ్చిన యమయ్యోను. ఇది భయమును వ్యాపింపజేయుటకై ఎవ్వరో మహమ్మదీయు చేయవచ్చు కదా అని నుచున్నది. పోలీసువారు విచారించుచున్నారని తెలుపుచున్నది.

బొంబాయి కాసనసభ ఎన్నికలు

శైరాముదాసుగారు అధ్యక్షులుగ నిలచుట హైదరాబాదు (సింధు) మే 8:— బొంబాయి కాసనసభకు రాబోవునిన్నీకలందు ఎన్నుకొనబడుటకు శైరాముదాసుగారు అధ్యక్షులుగ నిలచెదరు.

బొగ్గుపనివాండ్లనమ్మే

యూరపు సంగ్రామము ప్రారంభమయిన పిమ్మట, ఆంగ్ల దేశమునందు మరల నిష్పత్తిరీతి విషవస్థితి జనింపలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమవై యుద్ధమును ప్రకటించినటుల, లేబరునాయకులగు థామసు గారు నుడిచిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంఘమునకు ద్రోహముగావించిరిని రామ్సేమాక్డనాల్డుగారు పలికిరి. బొగ్గుపనివాండ్ల నమ్మేకట్టు నేటినుండియు ప్రారంభమయినది. కడచిన ఆదివారమునాడుగూడ, నమ్మే నివారింపబడునని యూహింపబడెను. కాని, లాభములేకబోయెను. ప్రస్తుతస్థితికి ప్రభుత్వమువారే బాధ్యత వహింపవలయును. బాల్డువిను ప్రభుత్వమువారు తమబాధ్యతలను గ్రహించినటుల దోచదు. నూతనపరిస్థితులను కనుగొనినటులదోచదు. ఇంకను ప్రాతపద్ధతులనే వీరు అనుసరించుచున్నారు. లేబరు పక్ష మింతకు మున్నొకమారు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమును పరిపాలించెనని గ్రహించినవా రెవరును లేబరుసమన్వయలను చులకనజేయజాలరు. లేబరుపక్షమునందు మితవాదులగు మాక్డనాల్డు, థామసు గార్లనే సమాధానపరుపలేనివారు, ప్రస్తుత పరిపాలనమును కొనసాగించుట కర్హతను కోల్పోయి రనుటకు సందియములేదు. బొగ్గుగనులు ఆంగ్ల దేశమునకు ప్రాణాధారము. బొగ్గులేనియెడల, ఒక్కరోజయినను దినచర్య జరుగనేరదు. బ్రిటీషు పారిశ్రామికాభివృద్ధికంతకును బాగ్గే ముఖ్యకారణము. ఇట్టి ముఖ్యవిషయములో నేర్పుతో ప్రవర్తింపని కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము, సక్రమాభివృద్ధి కెటుల తోడ్పడును?

అసాధారణపు ట్టులైతేవులను ప్రకటించి, ప్రభుత్వమువారు బలాతిశయమును జూపినంత మాత్రమున కార్మికులు లొంగిపోయెదరని బాల్డు వినుగారు తలచియుందురు. కార్మికుల ప్రాబల్య మ్మిందువలన హెచ్చును గాని తగ్గనేరదు. బొగ్గు గనుల చరిత్ర నిండుక వివరించుట యవసరము. బొగ్గుగనుల యజమానుల కింతకుముందు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయుచుండిరి. ఇందు వలన ప్రభుత్వమునకు చాల ఖర్చుగుచుండెను. గత సంవత్సరము 140 లక్షల నవరనులు వ్యయమయ్యె నని బడ్జెటులో నిటీవల సూచింపబడెను. గనుల యజమానులకు లాభములు చేకూరుటచే ధన సహాయముతో బనిలేదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఆకారణముచే మే 1 వ తేదినుండియు గ్రాంటుల నిచ్చుట మానుకొనిరి. ఈలోపుగ బొగ్గుగనుల పరిస్థితులను విచారించి, ఏయే మార్గముల నవలంబింప వలయునో సూచించుటకు విచారణసంఘము నొకదాని నేర్పరచిరి. ప్రభుత్వ నిశ్చయము నవకాశముగ గైకొని పనివాండ్ల జీతములను తగ్గించుటకు గనులయజమానులు సం

కల్పించిరి. విచారణసంఘమువారు గూడ పని వాండ్ల జీతములను తగ్గించుట యవసర మని సూచించిరి. కాని బొగ్గు పరిశ్రమను పునర్నిర్మించుట యవసరమనియు గనుల యజమాన్యమును ప్రభుత్వమువారు కొంతవరకు చేపట్టవలయుననియు గూడ సూచించిరి. యజమానులు పునర్నిర్మాణమున కంగీకరింపక బోయినను జీతముల తగ్గుదల విషయమై పట్టుబట్టిరి. పనివాండ్లు పునర్నిర్మాణము ముఖ్యవసరమనియు గనులను ప్రభుత్వము వారివశము చేయుటకు తగిన ప్రయత్నములను నలువవలయు ననియు, జీతములను తగ్గింపగూడదనియు, కనీసపు జీతమును నిర్ణయింపవలయు ననియు గోరిరి.

పరిస్థితు లిటులుండ, ప్రభుత్వమువారు ధైర్యము వహించి రిపోర్టుపై తమ నిర్ణయమును చెలిపి యుండవలసినది. అందుకు మారుగ వీరు హాసము చాల్చిరి. ఈలోపుగ వాదప్రతివాదములు చెలరేగెను. తుట్టతుదకు, యజమానులును కార్మికులును రాజీపడవలయునని బాల్డువినుగారు సూచించిరి. ఉభయపక్షములమధ్య తీవ్రభేదాభిప్రాయములు దయించినపుడు, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము దీసికొనక వారిలో వారు సమాధానపడవలయు ననుట, అవివేకము. బాల్డువినుగారు ఉపేక్షవహించుటచే, కలహము లతిశయించెను. యజమానులును పనివాండ్లునుగూడ రిపోర్టును మూలద్రోసి, విడిగ వివాదపడసాగిరి. విచారణసంఘమును నియమించిన ప్రయోజన మంతరించెను. తుట్టతుదకు కనీసపుజీతమును నిర్ణయించుటకు యజమానులంగీకరించిరి. కాని, పనిజీతవలసిన గంటలను పెంచవలయుననిరి. ఎటులయిన నేమి వారిలో వారికి సమాధానము గుదురదయ్యెను. బాల్డువిను గారు తుదిరంగములో జోక్యము దీసికొనిరి. అప్పుడయినను సరియగు సూచనల గావించుటకు మారుగ, విచారణసంఘపు రిపోర్టును కార్మికులంగీకరించినయెడల సంధిప్రయత్నములకు తాము తోడ్పడెదమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. విచారణ సంఘపు రిపోర్టు సంగీకరింపవలయు నని, బాల్డువిను గారు మొదటనే కోరియుండవలసినది. తమ నిశ్చయమును వెనుకనే ప్రకటించి యుండవలసినది. యజమానులును కార్మికులును గూడ రిపోర్టును నిరసించి విడిగ సమాధానపడుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహపరచి యుండిరి. అట్టితరి ఆఖరు దశలో రిపోర్టు సంగీకరింపవలయు నని పట్టుబట్టుటలో బాల్డువినుగారు తమ యసమర్థతనుచాటిరి. సమాధానావకాశములను పోద్రోలి అంత్య సం దేశము నంపిరి.

ఇట్టి దృక్పథము బాల్డువినుగారి కేమాత్రము గౌరవప్రదము గాదు. ఇంగ్లండును అనవసరకల్లోలమునకు లోను జేసినందుకు వీరు బాధ్యత వహింపవలయును. నమ్మేకట్టువలని యిబ్బందులను నివారించుటకు ప్రభుత్వమువారు బహువిధోపాయములను బన్నిరి. ఎమర్జెన్సీ చట్టము నమలులోనికి చెచ్చిరి. బొగ్గు పనివారలతోబాటు ఇతర పని వాండ్లుగూడ నమ్మేకట్టుకు నిశ్చయించిరి. డెయిలీ మెయిలుపత్రిక యాగిపోయినది. ఇతరపత్రిక లాగి పోవుచో వైరులెసుద్వారా ఎప్పటివార్తల నన్నడు చెలియజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రేర్పాటుజేసిరి.

ఉత్తరములను బట్టాడజేయుటకు వాయువిమానములుపయోగింపబడును. ప్రయాణికులను హడ ఒక భాగమునుండి యింకొక భాగమునకు విమానములపై గొంపోయెదరు. ఆహారపదార్థములను సైనికులను గూడ ఇటుల దీసికొనిపోయెదరట. ప్రజల విహారము కొర కుపయోగించెడి హైమపార్కుతోట మూసి వేయబడెను. అక్కడనుండి లండను ప్రజలకు పాలను పంపుట కేర్పాటులు జరుగును. ఈరీతిని అవసరపు ఏర్పాటులను జేసినను, ముందేమిజరుగునో చెప్పవీలులేదు. ఎంతకాల మీనమ్మే కొనసాగునో తెలియదు. ప్రభుత్వమువారు తమ పం త ము ను చెల్లించికొనగలిగినను, ప్రజలలో గలిగెడి సంక్షోభ మెటులుండునో యూహింపవచ్చును. ఇదివరకే పది లక్షలమంది బొగ్గుపనివాండ్లు పనిలేక దిరుగుచున్నారు. వీరితోబాటు ఇతరపనివాండ్లు పడునైదులక్షలమంది యుందురని అంచనావేయబడినది. ఇందరు కార్మికులలోను వారి కుటుంబములలోను జనించెడి అసంతృప్తి సక్రమపరిపాలనమునకుతోడ్పడజాలదు. బాల్డువినుగారు, గోటితోబోవునది గొడ్డలితో బోవలసివచ్చెనను రీతిని ప్రవర్తించిరి. మే 1 వ తేదిన గనుల యజమానులకు గ్రాంటును అంతరింపజేయుటకు మారుగ మరికొంతకాలము నిలిపియుంచి, పనివాండ్లకు అంత్య సందేశము బంపియుండనిచో, సమాధానముతప్పక గుదిరెడిది. ఇటులగావించవలయునని, కార్మికసంఘమువారు వేడిననుగూడ, బాల్డువిను ప్రభుత్వము వారు వినరయిరి. అనవసరముగ నమ్మేకట్టుకు ప్రోద్బలము గలుగజేసిరి. ప్రస్తుతస్థితి తుద కెటుల పరిణమించినను, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు దేశములో తమపలుకుబడిని నిలుపుకొనజాలరు. కార్మిక యుగమునందు కార్మికప్రభుత్వ మవసరము. రాను రానుపరిస్థితులింకను క్లిష్టముగావచ్చును. ఎక్కువ కఠినసమస్య లుదయింపవచ్చును. యూరపుఖండమున వ్యాపించుచున్న వాతావరణము ఇంగ్లండును సయితము ఆనరింపకమానదు. అట్టిస్థితిలో ఒకఅడుగునను ముందుకు గడలమని చెప్పచు, ప్రాతనిర్బంధపద్ధతుల నలవంబించు కన్సర్వేటివు పక్షమువారు, దేశస్థితిని చక్కబరుపజాలరు. ఇం పీయిలినము ఇకమీద పర్థిల్లజాలదు. సామాన్య ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలమై తీరును. ఇంటగెలిచి రచ్చ గెలువవలయునను సామ్యమున, బ్రిటీషు వారు ముందుగ తమ నెదుర్కొనిన సమన్వయలను పరిష్కరించుట యవసరము. ఇతరుల నాణ్యపించుటకుమారుగ, ఇంగ్లండు తన స్వపరిపాలనార్హతను స్థాపించుకొనవలయును. స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులర్హులుగారని ప్రకటించుటకు మారుగ, ప్రజాభిప్రాయమును తా మెంతవరకు గౌరవించెదరో బ్రిటీషువారు నిదర్శనపూర్వముగ జూపవలయును.

పాశ్చాత్య పార్టీశ్రామిక పద్ధతుల గాంచి మోహపడెడివారు అందలి లోపముల నిపుడయినను గ్రహించెదరు గాక. ధనవంతులు కొందరు చేరి పరిశ్రమలను వశపరచుకొనుటవలన, కార్మికులకును యజమానులకును తీరని పోరాటములుదయించుచున్నవి. వీనిని మాన్పుటకు, సోషలి సము బయలుదేరినది. యజమానులును పనివారులును లాభములను పంచుకొనవలయునను వాదము

లదు. అన్ని పరిశ్రమలును ప్రభుత్వమువారే వశ పరచుకొనవలయునని, సోషలిస్టు ముఠాలు ప్రయత్నించుచున్నది. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యవాద మొక పంక్తు, సాంఘికవాదము వేరొక పంక్తు చెలరేగుచున్నవి. ఈ రెండు మార్గములును గూడ దేశసౌభాగ్యమునకు తోడ్పడజాలవు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మవసరమయినను అయ్యది ఇతరుల యభివృద్ధిని భంగపరుపగూడదు. ధనికులు పరిశ్రమల నాక్రమించుకొని లాభముల నన్నిటిని తామే దిగ్గ్రమింగి కార్మికుల స్వేచ్ఛను అరికట్ట గూడదు. ఇటులనే పరిశ్రమల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారి పరము జేసి వ్యక్తుల సామర్థ్యమునకు బాండ్లు గ నవకాశము లేకుండ జేయుట సయితము పాడిగాదు. ఇంపీరియలిస్టుగాని బాల్లివిస్టుగాని తుదకు సంఘర్షణకే కారణమగును. హిందూ దేశపు ప్రాచీన పరిశ్రమ లీ రెండు మార్గములకును సమన్వయము గుదిచేయు. ప్రాచీన కాలమున పెట్టుబడిదార్లును కార్మికులును ఒకరేయై యుండిరి. ప్రతి కార్మికుడును స్వకుటుంబసహాయముతో చేతిపరిశ్రమలను పోషించుకొను చుండెను. కార్మికుని స్వేచ్ఛకు భంగము కలుగకుండెను. వాని తెలివితేట లభివృద్ధి జెందుట కవకాశముండెను. యజమానుల కార్మికులమధ్య పోరాటములు లేకుండెను. నేడు యూరపునందు క్యాపిటలిస్టులు పెచ్చు పెరిగి సంక్షోభము గలిగించుచున్నది. దానినే హిందూ దేశ మవలంబించి దుఃఖమును పెంపుజేయుట భావ్యమో లేక జాతీయపద్ధతులను కొనసాగించి గృహపరిశ్రమలను వృద్ధి జేయుట లాభకరమో యోచింపవచ్చును. హిందూ దేశమునందు గూడ పెద్ద పట్టణములలో పాశ్చాత్య కార్మికసమన్వయ దయించు చున్నవి. అవి దేశమందంతటను వ్యాపింపకుండ కాపాడుట ధర్మము. బ్రిటీషువారు సహజముగ మితవాదులు, తొందరపడువారుగారు. కావున బాగ్గు పనివారల సమన్వయ పరిష్కరించుటకు అందరు తోడ్పడి, సందగ్ధిని త్వరలో బోధోదయరని నమ్మెదము.

లా రెన్ను శిలావిగ్రహము

లాహోరులోని లారెన్ను శిలావిగ్రహమును గూర్చిన తగాదాను చదువరు లెరుంగుదురు. ఒక చేతితో కత్తిని వేరొక చేతితో కలమును లారెన్నుగారు పట్టుకొని నటుల విగ్రహము తయారుచేయబడినది. విగ్రహముక్రింద, “కత్తితోనా కలముతోనా మీరు పాలింపబడుట” అని చెక్కబడినది. వెనుకటివా రెటుల దలచినను, ఇప్పటితరమువారి కీవిగ్రహమును, దానిపై చెక్కబడిన మాటలునుగూడ వెగటుగ దోచెను. భారతజాతి కిది గౌరవహీనమని భావింపబడెను. ఈవిగ్రహమును తీసివేయవలయునని ప్రజలు పట్టుబట్టిరి. శాసనసభవారును కాంగ్రెసుసంఘమువారును అసమ్మతితీర్మానముల గావించిరి. మ్యూనిసిపలు సంఘమువా రాజేషించిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల విన్నపముల నాలకింపనందున వారు సత్యాగ్రహమునకుగూడ బూనియుండిరి. పలువురు వారింటిను లీనందర్శమున నిర్బంధింపబడిరి. ఈమధ్య కలమా కత్తియా అనుమాటలను మార్చి “కలముతోను కత్తితోనుగూడ మీకు నేను నేవజేసి యి” అని లారెన్నుగారు రనినటుల వ్రాయబడెనట. ప్రభుత్వమువారి మార్పు నెపుడు గావించిరో తెలి

యదు. తుట్టుతుదకు ప్రజల ఆందోళనము కొంత వరకు ఫలింపించినందుకు సంతసము గలిగినను, కత్తి నొక చేతితోను కలమును వేరొకహస్తముతోను బట్టుకొనినరూపము మాత్రము మారనందుకు చింతింపవలయును. ప్రజలకు కత్తి నెపుడును జూపి, ఇంగ్లండుబలమును ప్రదర్శింప నక్కరలేదు. ఎవరో కొంద రిదివరకు కత్తిని కలమునుగూడ దీసివైచిరిగాని, ప్రభుత్వమువారు వానిని మరల జేర్చిరి. ఇట్టి స్వల్పవిషయములలో నయినను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలయొచ్చును కొనసాగింపగూడదా? ప్రజాందోళనము పెచ్చు పెరిగినగాని, స్వల్పపుమార్పునయినను గావించగూడదా? ప్రజలశాంతినద్భావము లవసరమని భావించుచో, లారెన్నువిగ్రహమువిషయమై ప్రభుత్వమువారింత పట్టుదల జూపుట పాడిగాదు. భారత జాతి కవమానకరమగు ఏర్పాటుల నంత త్వరలో తొలగించినంత శ్రేయస్కరము.

అనిలభరణరాయిగారి సమాధానము

తమను నిర్బంధమునుండి విడుచుకాలమున, ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము మారెనని స్టిఫెన్సనుగారు సూచించినటులు అనిలభరణరాయిగారు చెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయ మిప్పటికయినను మారెగదాయని సంతసించితిమి. ఈవార్తను విని యూరపియును సంఘమువారు గండగోళపడిరి. ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠకు భంగము కలిగెనని భావించిరి. అనిలభరణరాయిగారి వాక్యములం దెంతవరకు సత్యముగలదో స్టిఫెన్సనుగారు చెలుపవలయునని కోరిరి. తామటుల బలుకలేదని, స్టిఫెన్సనుగారు ప్రకటింపగనే, ప్రజాశయప్రతికూలురకు కొంత మనశ్శాంతి గలిగెను. కాని రాయిగారు మరల వ్రాయుచు, స్టిఫెన్సనుగారు రటుల జెప్పినయే రూఢిపరచుచున్నారు. రాయిగారిమాట సత్యమా, స్టిఫెన్సనుగారిమాట సత్యమా? ఈప్రశ్నకు జవాబు ఎవరికి వారే యోచించుకొనవచ్చును. స్టిఫెన్సనుగారు చెలిపినసంగతే నిజమని అంగీకరించినను, అయ్యది ప్రభుత్వమువారికి గౌరవప్రదము గాజాలదు. రాయిగారిపై నెట్టినేరముమోపి విచారణ జేయక వారు నేరస్థులని విస్తరుటనుగొరొకపంక్తు, స్టిఫెన్సనుగారు రొకపంక్తు జెప్పట ఎంతమాత్రము న్యాయము గాజాలదు. ఏ నాగరిక దేశమునందును అనుమానముమీద ఇంతకాలము విచారణలేకుండ నిర్బంధించుట గనుపింపదు. తాము చేసిన లోపమును సవరించుకొనుటకు మారు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమచర్యను సమర్థించుకొనుటవలన, ప్రజలవిశ్వాసము నింకను గోల్పోవుట సహజము.

నూతననిర్బంధములు

కలకత్తాలో నల్లరుల మాన్సి, హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య నఖిమును కుదుర్చుపట్ట ప్రభుత్వమువారికి చేతినిండ పనిగలదు. ఆపనికే ఎంతో శ్రమదీసికొనవలయును. ఇదిచాలక, ఫార్వర్డు, అమృతబజారుపత్రికలపై 108 శ్లోకుక్రింద చర్య దీసికొనుటయు, వసుమతి, భారతమిత్ర మున్నగు పత్రికానిర్వాహకులను అరెస్టుజేయుటయు ప్రభుత్వమునకు పాడిగాజాలదు. ఇట్టినిర్బంధచర్యలవలన

ప్రజలలో మరింత అశాంతి ప్రబలుటకు మార్గమేర్పడును. బెంగాలు ప్రభుత్వమువా రిదివరకు జూపిన వైఖరినే పలువురు నిరసించిరి. ఫార్వర్డు, అమృత బజారు పత్రికలతోబాటు, క్యాపిటలు పత్రికలో డిచ్చెరుగూడ వ్రాసియుండెను. ఇందుకు గినుకవ హింపక బెంగాలు గృహర్షు గారు తమ ధర్మమును నెరవేర్చిన బాగుండెడిది. నూతన నిర్బంధములు మరల విశేషాందోళనకారణ మగుట సహజము.

హిందూ దేశము: పన్నులు

హిందూ దేశము భరించజే పన్నులు ఇతర దేశములలో విధించెడివానికన్న చాల తక్కువ యని వాదించుచుందురు. ఇట్టి విమర్శకులు భారతీయులరాబడి అన్యల్పమనియు ఇతర దేశములవారి రాబడితో పోల్చుట కేమాత్రము సరిపోదనియు గ్రహింపకున్నారు. స్పెండరుగారు తమ పదునొకం డవ వ్యాసమున భారతీయుల దారిద్ర్యము దుర్భరమనియు హిందూ దేశమున విధించెడి కొలదిపాటి పన్నులనే వారు భరించునీతిలో లేరనియు స్పష్టపరచిరి. అందుచే పన్నులను పెంచవలయునని గోరువారు స్పెండరుగారి వ్యాసమును చదివి యెవను తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనుట వివేకము.

భారతజాతీయ వర్తక సంఘము

బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు రైల్వేబోర్డునకును తెలియబరచిన విషయములు

బొంబాయి, మే 31:—భారతజాతీయ వర్తక సంఘము వారు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి ప్రభుత్వముకొరకు దిగుమతి జేయబడినవానిపై కష్టమును నిర్బంధించేయుటవలన కలుగు అనర్థములవైపు దృష్టిని మరల్చబలపినదని కోరిరి. ఈపద్ధతినలన ఇతిరదేశములనుండి సామానులను దిగుమతి చేయవలయునను దుర్బుద్ధి పుట్టుమన్నదనియు దానివలన దేశములో పరిశ్రమలకు నష్టముగలుగుచున్నది. కావున శాసనసభ్యులకును నియమములను చేయవలసియున్నారు. వాటివలన స్టోర్సులన్నియు ఈదేశములోనే కొనకలెననియు అభిప్రాయము రూపొంది పెంపర్లవలననే కొనవలయునని నిర్ధారణ చేయవలెను. ఇట్లు చేసినగాని భారతవర్తకము వృద్ధిరాజాలవు విదేశానికి ఆగజాలవు.

రైల్వేబోర్డుకు వ్రాసినదానిలో ఇట్లు వారికి తమకు గలిగిన సంతకమునుగూర్చి మనవిచేసిరి. రైల్వేరేటు సలహాసంఘమును ఏర్పరచుటలో ఖాయపుసభ్యులు సమముగ నుండకుండుటయు అదిగాక దానిసలహానిచ్చుపద్ధతి బాగుండలేదనియు మనవిచేసిరి. ప్రజలకు దానియందు నమ్మకము గలుగునట్లు చేయుటకుగాను దానిలో ముగ్గురు ఖాయపు భారతసభ్యులుండవలెననియు వారిలో ఒకరు రైల్వేలకు సంబంధించినంతవరకు భారతవర్తకపరిశ్రమలు వారికి తెలిసియుండవలెననియు మనవిచేసిరి. ఇది అంగీకరించినపై నెండవ ఒకరిద్దరను వివిధవిషయాలందు సలహాల నిచ్చుటకు ప్రత్యేకముగా వర్తకసంఘములనుండి ఏర్పాటు చేయవచ్చునని సలహా నిచ్చుచున్నాము. వారు అప్పేసినవలె పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

అగ్ని ప్రమాదము

బొంబాయి, మే 31:—మొరైను బిధిలోని ఇల్లాకటి ఆసివారమునాడు సాయంకాలము అగ్నిహోత్రుని పాలె నది. నష్టము సుమారు 4 లక్ష లుండుననుచున్నారు. ఆల్లె ఒకచిన్నసందులో నుండెను. క్రిందభాగము గోడెన్లుగాను పై భాగము కచ్చేరీలుగాను ఉపయోగింపబడుచుండెను. గృహస్థులెవరును వృత్తి నొందలేదు. కాని వారిశిశిమాత్రము చాలజాలికరముగానున్నది. నిష్క ఆర్పితేయబడిన వెనుక ఒక అగ్గోహెందవుడు తన సామానులకొరకు పోగా పరాండాలోపడెను. అహయకరమగు గాయములతోలెను. ఫైరుబ్రిగేడువారి కిరువురు చిన్న గాయములు తిరిగెనుగాని వారు వైద్యాలయమున గుళిముగనున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వ్యవసాయపు రాయలుకమీషను

బొంబాయి గవర్నరు ఆహ్వానము మహాత్ముడు
అంగీకరించుట

(మాన్యుమెంటు లెఖిరి)

బొంబాయి, మే 3:—మహాత్మాజీగారి వ్యవసాయ కమీషను సందర్శనమున ఆర్థిక గవర్నరుతో సంప్రదింపుటకు సబర్కమిషనరీ అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశానంతరము 5 వ తేదీన మహాత్ముడు బయలుదేరును. బొంబాయిలో 6 వ తేదీ ఆగి ఆనాటిరాత్రియే బయలుదేరి మహాత్ముడు మహా బలేశ్వరము చెడలేదరు.

అనిలభరణరాయి విడుదల

సర్ హ్యూన్టీచెన్నగుగారికి ప్రత్యుత్తరము

శ్రీయుత అనిలభరణరాయిగారు తనవిడుదలనుగూర్చి వ్రాయుచు బొంబాయిసంఘమునందు సర్ హ్యూన్టీచెన్నగు గారికిని యునంతమున కిటుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:—

స్వవిషయమునుగూర్చి నన్ను వివాదములలోనికి దింపినందులకు చాలకష్టముగనున్నది. నేను యేదో ఒకమారుమూలపల్లె టూల్లోనున్నాను. వాగ్దానములోనికి దిగుటకు తగినవసతులు గాని వ్యవధిగాని, ఉత్సాహముగానిలేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు నానిర్బంధవిమోచనములకు కారణములను పత్రికలందును ఉపన్యాసములందును యీవరకు తెల్పియుంటిని. ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు గావించు నిర్వచనోచితములగుర్చి జనసామాన్య మెటులనో ఒకవిధముగ వారియిష్టమునచ్చినటుల నర్థము చేసికొనవచ్చును.

“సర్ హ్యూన్టీచెన్నగు జెప్పినమాటలు యీరోజే నా కంటబడెను. ఈవిషయమున నేను ప్రసక్తిగలగజేసికొనుట కిది ఆఖరుపర్యాయ మైనయెడల సంతోషముగ నుండును. ఇదివరలో చెంగాలు కాసనభయము నాసహాధ్యాయిగనున్న గౌ|| సర్ హ్యూన్టీచెన్నగు, నన్ను నిర్బంధించిన పిదప మొదటిసారి అలీపూరు కెంట్రలుజెయిలులో కలసుకొనెను. మా కుభయలకును భయోద్యోగముగల్గెను. జెయిలులోలుండుటను గూర్చియు విడుదలనుగూర్చియు కొద్దిమాటలే జరిగెను. ననువిడుదలచేసిన మరునాడు ఒక పత్రికా ప్రతినిధికి నాకు జ్ఞాపకమున్న మాటలను జెప్పితిని. అవి సరిగా ప్రచురింపబడెనా లేదానని చూచితిని. సర్ హ్యూన్ చెప్పిన దానిని బట్టిజూడ, ప్రభుత్వమువారు నన్నుగూర్చి అభిప్రాయమును మార్చుకొనిరియు, నన్ను యేవరకులు లేకుండ విడుదల చేసెదననియు అర్థమయ్యెనని నాకు బాగుగా జ్ఞాపకముగలదు. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములు మార్చుకొనిరన్న ఆయన అర్థమేమియో నేను సరియైన దానిని తెలిసికొన ప్రయత్నింపలేదు. ఆమాటలకు జనసామాన్యము తమ ఇష్టమువచ్చిన యర్థమునోసంగవచ్చును. ఇప్పుడు సర్ హ్యూన్టీచెన్నగు తనమాటల కర్థమేమియో వివరింప ప్రయత్నించినయెడల ఆయన యిష్టము యితరజనుల యిష్టము. ఈ సందర్భమున నేను జెప్పవలసినదేమియో జెప్పితిని. దేశమునకు కావలసిన విషయములు ముఖ్యమైనవెన్నియోయుండ నా స్వంతవిషయమును గూర్చి ప్రస్తుతము మరలచి పోయిన యెడల నేను కృతజ్ఞుడనై యుండును.

జెయిలుపై విడుగు

ముగ్గురు చనిపోవుట-పదిమందికి గాయములు

మద్రాసు, మే 3:—ఒక పిడుగు జెయిలుపై బడెను. ముగ్గురు చనిపోయిరి. 10 మందికి గాయములు తగిలెను.

ఆ. ప్రె.

హిందూస్త్రిని దొంగలించుట

ఇరువురుతురకలకు ఆరేసి నెలల కఠినపరకము

హైదరాబాదు (నింధ) మే 3:—ముగ్గురు కాపురకులను ఇరువురుతురకలను హిందూస్త్రి నొకయాపెను ఎత్తుకొనిపోయి తమయింట భూమిలోపల గదిలో దాచిపెట్టినందులకు ఒక్కొక్కరికి ఆరేసి నెలల కఠినపరకము విధింపబడెను. (స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూ వేదాంతము

డాక్టరు రాధాకృష్ణగారి అభిప్రాయములు

(ప్రొ. ప్రెస్.)

బొంబాయి, మే 3:—అష్టనుగారి పేరను హిందూ గారి పేరను ఉపన్యాసము లిచ్చుటకై బ్రిటిషువేదాంతాధ్యయన సంఘము వారిచేతను ఇంగ్లాండు యూరపు అమెరికాలలోని యితరసంఘములవారిచేతను ఆహ్వానింపబడి తనివారమునాడు ఓడలో పయనమైపోయిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములోని వేదాంతశాస్త్రాధ్యక్షుడగు డాక్టరు యస్. రాధాకృష్ణగారికి ప్రాశ్నాత్మ్యదేశములలోని మహాత్ములయెదుట హిందూవేదాంతశాస్త్రమును గూర్చి తెలియజేయుట కెన్నియో మహాదవకాములు గలవు.

డాక్టరు రాధాకృష్ణగారు హిందూ వేదమును వీడిపోవుటకునుండి ప్రోత్సేహము ప్రతినిధియొకరు వారిని దర్శించి వారు చెల్లదున్నటువంటి కార్యమును గూర్చి అడిగిరి. హిందూవేదాంతశాస్త్రమునేవచ్చిపో చూడవలెనో అప్పుడాయన తెలియచేసెను. హిందూ వేదాంతశాస్త్రము చక్కని ఆనుసరణీయ మార్గములను దెలిపుచున్నది. దానియందుగల వివిధమార్గములను (శీవతాదర్శనమునకై వలయు ఆధ్యాత్మిక పద్ధతులు (వర్ణాశ్రమములును (పూర్వయుక్తావస్థలను బట్టి వర్ణములేర్పరుచుట శీవతత్వమునకు వలయు చక్కని సాధన నిబంధనలు శీవతత్వములోని ఉన్నతాదర్శనమునకై యటువంటిపద్ధతు లింతవరకెవ్వోటను ఏర్పడి యుండలేదు. మానసికముగాగాని నైతికముగాని ఏదళయందున్నవానికైనను హిందూమతము వాని వానికేవలయుమార్గములను జూపుచున్నది.

హిందువుడైనవాని మనస్సు రాతివిగ్రహమును దాటి చూడగలదు. ఇతరులు చూడ లేనటువంటిగడుముల నది అందు చూడగలదు. ఉన్నతాదర్శనములు ఉత్తమమైన ఆజ్ఞలునుహిందువున కందు కనబడును. ఆరాయయే హిందువునకు భగవంతుడను భావమును తెలిపించుచున్నది. తన యొక్క నిధిని నిర్వచించుచు జ్ఞానమార్గమును జూపగలదు అయినను తన విగ్రహము నెవరెంతో ఖండించుచున్నను హిందువుడు ఓరిమికలిగి అట్టివాని నమ్మకములను నైతము గౌరవింపుచున్నాడు. ఆర్యసమితికల్ప మతములకుగల భేదమే సహనము దౌర్జన్యము. క్రిష్టియను చర్చిలో ఏ మాత్రము సహనమున్నను అదిగ్రుటలండి నేర్చుకొన్నదే. సమితికల్ప సిద్ధాంతము ఆకొలది మందికి మాత్రమే మోక్ష మియబడుననిగదా!

కాని క్రైస్తవమతమును క్రిష్టియను చర్చియు నొక్కటిగాదు. క్రైస్తవమత బోధకులని పేరుబెట్టుకొన్నవారు యేసు చెప్పిన బోధలను తెలిసికొనలేకుండ అడ్డుపడుచున్నారు. క్రైస్తవమత విరుద్ధమైన ప్రభుత్వమును క్రైస్తవమతముతో సమన్వయింపచేయవలసినదనిగావున క్రీస్తు బోధకట్టి ఆపార్థములు గలిగింపవలసినవైచును.

రాట్నము ఖడ్గము

చేతి రాట్నముమీద నూలువడకుటనుగూర్చియుఆర్థికముగా దానియొక్క విలువనుగూర్చియు డాక్టరు రాధాకృష్ణగారిచేయుచున్న చెప్పజాలనివిగారి ఖడ్గము బాత్మ్యకృతము మిక్కిలి తోడ్పడునని గాంధీగారితోను పండితమోతీలాలుగారితోను వారంగీకరించిరి. ఖడ్గము అనతికాలములో అన్ని సంఘములవారికిని వ్యాపించునని ఆశించిరి. సంవత్సరములో చాల నెలలు పని లేక నృధానా కాలముగడపు : వ్యవసాయదారులకు ఖడ్గము గృహ పరిశ్రమగానుండగలదనియు చెప్పిరి.

ప్రొఫెసరు రాధాకృష్ణగారు వచ్చే డిసెంబరు నెలలో హిందూ వేదమునకు తిరిగివచ్చురు.

పంజాబు లేబరు వెడరేషను

లాహోరు మే 3:—పనివాండ్రకి న్యధిపాదించుటకు పంజాబు లేబరు వెడరేషను అను ఒకసంఘము క్రొత్తగా ఏర్పడెను. దాని ఆశయములు ఇవి: వివిధపరిశ్రమములలో పనిచేయుచున్నవారికి ఐకమత్యము కుదుర్చుట, క్రొత్తసంఘముల ఏర్పాటుచేయుట, పారిశ్రామికనిగ్రాహములను అన్ని విధములను ద్విరూపించుట, కార్మికులకు మూల అభివృద్ధికి నియమితకాలమునా త్రము పనిచేయునట్లును ఏర్పరచుటను నిర్దేశ్యగత, భిక్షా, ఆనాగోగ్యము, కల్లలకుసహాయము యువకులకువోటింగుహక్కు నిర్బంధోచితవిద్యకొరకు పాటుపడును. జె. బి. విల్లూరుగారు అధ్యక్షుడుగను దివాచమన్లాలుగారు ఉపాధ్యక్షుడుగను ఎన్నుకొనబడి గవర్నరుగారివద్ద రాయబారమును వెడరేషను తరపున పంపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఏప్రిలునెల 28 తేదీని వేటపాలెంలోని దేవాంగముహాజనులు కి|| శే|| త్యాగరాయచెట్టిగారి స్థాపనార్థికోత్సవమును జరిపిరి.

లారెన్సు శిలా విగ్రహము

ఒక్క మార్పు

లాహోరు, మే 3:— మిమ్మును కత్తితో నేల వలయునా, కలముతో నేలవలయునా? అని లారెన్సు శిలా విగ్రహము క్రింద వ్రాయబడియున్న వాక్యమును గూర్చి విరక్తిమునుండియు వచ్చుచున్న తగదా “మిమ్మును కత్తితోను కలముతోను నేవించుచున్నాను” అని ప్రజలు కోరినట్లుగా ప్రభుత్వమువారు మార్పుటవలన తుదకు పరిష్కారమయ్యెను. బహిరంగ ప్రకటన తెలియించుటకు ఎవ్వరికిని తెలియకుండ యీ మార్పును చేయుటచేత దాని జూచినంతనే జనులు శిలావిగ్రహము చుట్టును చేరి పలకరింతుల మార్పుకొనసాగిరి. విగ్రహమునకు కుడిచేత కలమును ఎడమచేత కత్తియున్నట్లే యుండెను. క్రిందటి ఆక్టోబరు నెలలో నెవ్వరో కలమును తీసివేసి కత్తిని విడుగ గొట్టిరి. దీనిని ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చక్కచెట్టిరి. ఆవ్రాతయు ఆశిలావిగ్రహముయొక్క వెలికియు ప్రజల కిష్టము లేనట్లుగా కాసనభయో తెలుపబడెను. ఆవిగ్రహమున చుట్టి నుండి లోలగిం చుట కై రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారు చాలమంది వలంటిరులను బంపగా వారిలో చాలమంది అరెస్టుచేయబడిరి. విగ్రహము ఆయుధబటులచే రక్షింపబడుచుండెను. ఆ. ప్రె.

త్రేడు మార్కులను దొంగిలించుట

బొంబాయి స్వదేశీమిల్లు కంపెనీ తెచ్చిన కేసు

అల్వాబాదు, మే 3:—త్రేడుమార్కులను దొంగిలించినందులకై ఇంజక్షనును స్వదేశీహోరముక్రింద 25000 రూపాయలను గోరుచు బొంబాయి స్వదేశీమిల్లు కంపెనీ కాన్పూరులోని జోగీలాలు కమలాపట్ కాటన్ స్పిన్నింగ్ అండు వీరింగు మిల్లు కంపెనీ లిమిటెడుపై తెచ్చిన బిరిజినల్ చావా నేడు అల్వాబాదు హైకోర్టులో ప్రధానన్యాయమూర్తియు నాయమూర్తి ముఖర్జీ గార్లయెదుట విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. ఫిర్యాదుల తరపున బి.ఇ. ఓకానరుగారును ప్రతివాదుల తరపున సర్ జేజ్ బహదూర్ సప్రూగారును న్యాయవాదులుగా వచ్చిరి. ఈకేసు మొట్టమొదట కాన్పూరు సబార్జీ నేటు జడ్జియెదుట విచారింపబడెనుగాని పార్టీల అనుమతిమీద హైకోర్టుకు ప్రాప్తమగుచేయబడెను. ఓకానరుగారు ప్రారంభించి కేసు వివరములను చెప్పకొనుచువచ్చిరి. ఫిర్యాదులు ఒకస్తాంపును ఒక చీటిని తమ సరకులమీద వేయుచు వచ్చిరి. అచీటిలో ఫిర్యాదులచేతయారు చేయబడిన భోవతులు, చదరులు లాంగ్ క్లాకు కేవలము స్వదేశీ గుడ్డునియు హిందువేశములో వానికి మంచి పేరున్నదనియు అచీటి తెలుపుచుండెను. ఇటువంటి వస్తువులవలెనే తయారుచేయుచున్న ప్రతివాదు లీచీటిలనే తమ సరకులమీదపూడ అంటించుకొనుచుండిరి. అందువలన ఫిర్యాదులకు చాలకష్టము వచ్చెను. అనేక రకముల గుడ్డులు కోర్టులో ఎగ్జిబిట్టుగా దాఖలుచేయబడెను. న్యాయవాది వీటిని ప్రతివాదులవాటితో పోల్చి చూపుచుండెను. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బీహారులో మహమ్మదీయసంఘము

నాయకుల మొర

పాట్నా, సిమ్లా మే 3:—సర్ సయ్యదుఅలీ ఇహాము కె. సి. యస్. వి. మహమ్మదుషా ఫేదాక్రీది యం. యల్. ఎ. ఖానుబహదూరు మహమ్మదుఇస్మాయిల్ యం. యల్. ఎ. గార్లును ఇతరప్రముఖుల సంతకము ప్రకటనపత్రములు పంచిపెట్టబడినవి. ఆప్రకటనలో బీహారురాష్ట్రములోని మహమ్మదీయ సంఘపునర్నిర్మాణమునకు సంఘము నేర్పాటు చేయుటకు అందరును ఆహ్వానింపబడిరి. దానిలోనున్న విషయములలో ఈక్రిందివిషయములు గూడ ప్రకటనపత్రములందున్నవి. “మహమ్మదీయులము మనము శాంతినేగోరుము. అశాంతిమన కిష్టములేదు. సంఖ్యలోను భాగ్యములోను మనము ఈ రాష్ట్రముందు నీరసముగానున్నాము. కాని మనయొద్దేశ్యము పూర్వమునుండి ఇప్పటివరకును క్రిష్టసమయములందు చావుకనుజునము. మననీరసమునకుతోడు ఈకష్టబలుము మనవత్తనున్నది. ఇట్టిగ మౌళికసమయలన మనకుకాంతిని గోరుట అశాంతిని నిరసించుట మరింతఅవసరమైనది. మహమ్మదీయులమైన మేము మిశ్రమూర్తిగ తెలియగలదులకు తెలియబరచునది ఏమనగా మిరపిండువులైనను సహవాసులు, కష్టములందును సుఖములందును మాతోసమ భవంపవలసినవారే. కావున మాధర్మ్యముందు గౌరవభక్తులుగా చేరవలసిన తమ్ముప్రాధింపుచున్నాము. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న నగరమున వ్యభిచార గృహములు

అపరిమితముగ హెచ్చిపోవుచుండుట

అణగద్రొక్కుటకు ప్రయత్నములు

పౌరుల బహిరంగసభ

నగరమునందు వ్యభిచారగృహములు దినదినమున అపరిమితముగ హెచ్చిపోవుచున్నవి. వ్యభిచారసమస్య, క్రమక్రమముగా భయంకరరూపమును దాల్చి సంఘమున కుపద్రవము గలుగజేయుచున్నది. ఈ యుపద్రవము నరికట్టుట యెట్లును విషయము నిన్న సాయంత్రము గోఖలేవలెనందు, రైటు ఆనరబులు వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యధ్యక్షతకైంద జరిగిన బహిరంగసభయందు దీర్ఘముగ చర్చింపబడెను. ఈ యుపద్రవమును వెంటనే అరికట్టుటకుగాను వ్యభిచారగృహముల నేర్పరుచుటను నేరముగ నొనర్చి శిక్షించుటకు కాసనమును గావించవలసినదనియు, అట్టి గృహములనుండి రక్షింపబడిన ఆనాథశ్రీలకు కరణాలను మొకదాని నేర్పరుపవలసినదనియు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానములు గావించబడెను.

ప్రస్తుత విషయమునందు చర్చింపబడు విషయము, సంఘమున కత్యంత ముఖ్యమైనది. నగరమునం దిదోషము వ్యాపించుచున్న విషయము ప్రతివారికిని దెలిసినదే. కాని ఈ దోషము తెలుల జరుగదుమన్నదియు వారలించుచుపట్టులును, ప్రజలలో చాలములకి దెలియదు. అందుచేతనే ఈవ్యభిచారగృహములు దినదినము హెచ్చిపోవుచుండుటకు పిలవుచున్నది. ఈ యుపద్రవము నరికట్టుట కిసభివారు దీక్షింపబోవుచర్యలు. ఇదివరకు ప్రపంచము దిశరదేశములందు గావించబడిన ప్రయత్నములవంటివే. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు చర్య దీక్షింపవలసియున్నది. కాని ప్రజాభిప్రాయము బలముగనన్న నేగాని ప్రభుత్వమువారి దీక్షి విషయములందు కాసన మొనర్చుటకు చర్య దీక్షింపజాలరు. అందుచే తమ యభిప్రాయమును బలముగ చెబువలసిన బాధ్యత ప్రజలపైగలదు.

వ్యభిచారగృహముల నిషేధించుటకు

కాసనము గావలెను

“చెన్నరాష్ట్రమునందును, నగరమునందును వ్యభిచారవృత్తి హెచ్చిపోవుచున్నది గనుకను, నగరమునందు, వ్యభిచారగృహములు (Brothels) అపరిమితముగా హెచ్చిపోవుచు ప్రజల ఆరోగ్యమునకును, పబ్లిక్ జీవితమునకును నుపద్రవము గలుగజేయుచున్నది గనుకను, ఈ వ్యభిచారగృహములను వ్యభిచార కొరకు శ్రీలలోను బాలికలలోను వ్యాపారమొనర్చు పద్ధతిని అణచివేయుటకు కాసన మొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీక్షింపవలెనని ఈసభ తీర్మానముగానున్నది” అనుతీర్మానమును డాక్టరు లక్ష్మణస్వామి మొదలియారుగా రుపపాదించుచు వ్యభిచారగృహముల ఘోరములను వివరించిరి. ఇంతకాలమైన తర్వాత నైనను, చెన్న నగర ప్రజలు ఈసమస్యయొక్క ఉపద్రవకర స్వభావమును గుర్తెంగుట శుభనూచకము. ఈ యుపద్రవము దినదినమును హెచ్చుచున్న దను విషయము నెవ్వరును గాదనజాలరు. దీని నరికట్టుమార్గములలో, కాసనముచే నీచర్యను నేరముగ నొనర్చుట ప్రధానమైనమార్గము వ్యభిచారగృహముల నేర్పరచి వ్యాపారమొనర్చుటను పూర్తిగ నణగద్రొక్కువలెనేగాని ఈ వ్యాపారమును రిన్యూలేటుజేయుటకు కాసనములు గావించి లాభములేదు. ప్రపంచము దక్షిణాస్ట్రములవారి దీక్షి కాసనములొనర్చి జూచిరి. కాని అందువలన అభిలతార్థము చేకూరకపోవుటయేగాక ఈ వ్యాపారమునకు ప్రభుత్వమువారు సమతి నిచ్చినట్లు గూడ భావింపబడుచున్నది. ఇట్టిదుష్కృతములు గలుగుచుండుటచేతనే ఆయాదేశములవారు తమచర్యలను వెంటనే సనరించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సి. గోపాలమినగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, వ్యభిచారవ్యాపారము నాపుటకు ప్రస్తుతము పోలీసు అధికారిగల కెట్టి అధికారమును నొసగబడకపోవుటచే నింతయుపద్రవము గలిగెను. అందుచే నిట్టి కాసనమును గావించుట త్యేవసరము అని నుడిచిరి.

కె. వి. శేషఅయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్టి వలనొక వ్యభిచార గృహము నుండి శ్రీ యొకడే దురవృత్తిని పడలి తిరిగి తన గృహమునకు

వెళ్లుటకెత్నించినందుల హత్యజేయబడిన విషయమును వివరించి, ఇట్టివి చాల జరుగుచుండెననినుడిచిరి. ప్రజాభిప్రాయమి వ్యాపారమును తీవ్రముగ ఖండించుచున్నది. అయిన నీ వ్యభిచారిణీ గృహము లన్నటనేనిచి, తలయెత్తి ప్రజాభిప్రాయమునుధిక్కరించుచున్నది. అంతయుగాను ఈ ఇట్టి గృహములనేక రూపములతో నన్నిప్రాంతములందును తలెత్తి విజృంభించుచున్నవి. ఈ ధిక్కారమునకు ప్రజలొసగు సమాధానమేమి? ఉపద్రవకరమగు నీవ్యాపారమును ప్రజలే మాత్రమును సహించజాలరనివారికి స్పష్టముగచెలుపరవలెను. వారింకను తమ దుర్వ్యాపారమును వదలియేడలవారిని శిక్షింపవలెను. మనమెట్టి కఠినచర్యల నవలంబించుచుకొనినను, వ్యభిచారగృహముల యజమానులపై నను, తార్కాండ్రపైనను తార్కాతైలపైనను నవలంబింపవలెనేగాని, ఆగృహములయందు వసించు, శ్రీలపై కఠినచర్యల నవలంబింపరాదు. వారియెడల జాలితప్పనుకెట్టి కఠినభావము నునుండగూడదు. పిరిలో చాలభాగము తార్కాండ్రయొక్కయు, వ్యభిచారిణీ గృహ యజమానులయొక్కయు మాయలవలలోబడి, ఇట్టి పతితజీవితమునకు గురియగుచున్నార.

తరువాత తీర్మానమును వోటునకువెట్టుగా నేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

అనాధశరణాలయ స్థాపనము

“నగరమునందు వ్యభిచారవ్యాపారమును సాగకుండ చేయువలెననయెడల, వ్యభిచారిణీ గృహములనుండి రక్షింపబడిన శ్రీలను, బాలికలను ఆశ్రమ మొనగి. సజ్జీవన మొనర్చు నటులజేయుటకుగాను ఒక కరణాలయమును ఏర్పరపవలెనని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు.”

పై తీర్మానమును శ్రీమతి జనరాజదాసపతిగా రుపపాదించుచు, వ్యభిచారిణీ గృహముల పాలబడిన బాలికలను, శ్రీలను, మానవమాత్రులుగను, అక్కచెల్లెండ్రగను, కరుణతో జూడవలెనుగాని కార్యభావము వహించరాదని నుడిచిరి. ఈవిషయమున నొక్కశ్రీలనే నింపింపరాదు. ఇట్టిగృహములకు జనువారును, ఇట్టిగృహముల నేర్పరచి వాణిజ్యముగ సాగించువారును ఇందు కెక్కుడుబాధ్యులు. ఈవ్యభిచారిణీ గృహములందు నివసించువారిలో చాలమంది 9, 10, 12 వత్సరముల బాలికలు. పిరిలో ప్రతివారను ఏదోయొక కాలమున నొకానొక పురుషుని చేదుర్చువృత్తిలోనికి దింపబడినవారే. ఈబాలికలలో చాలమంది, ఇష్టములేకున్నను, ఆర్థికకారణములచేగాని మరే ఇతరకారణములచేగాని, ఈగృహముల ప్రవేశింపవలసివచ్చెను. వ్యభిచారవృత్తి తొలగవలెననిననో ఈశ్రీలు, నీతిమార్గమున తమ జీవితమును గడపుట కవకాశ మొసగవలెను. ఇందుకొక కరణాలయము నేర్పరుచుట చాలముఖ్యము. ప్రస్తుతము, క్రైస్తవమతమువారు ఇట్టికరణాలయములు రెంటిని నగరమున స్థాపించిరి. కాని హిందూయూవతులకుగాని, మహమ్మదీయ యువతులకుగాని ఒక్క కరణాలయమైననులేదు. దేవదాసికులము వారికి మాత్ర మిట్టిఒకటి హిందూయూవతీకరణాలయ మొక్కటి మాత్ర మేర్పరపబడెను. కాని వ్యభిచారిణీ గృహములనుండి రక్షింపబడినవారి కొక్క కరణాలయమైననులేదు. క్రైస్తవమతముల వంటి అన్యమతముల వారిట్టి కరణాలయముల స్థాపించిన యెడల హిందువులు ఆన్యధాభావింది గొప్ప ఆందోళన మొనరించెదరు. కనుక హిందువులు స్వయముగ విరాళముల వసూలుజేసియు ప్రభుత్వమువారి సహాయమును సంపాదించియు వెంటనే యొక కరణాలయము నేర్పరపవలెను. ఉపన్యాసకురాలు మగించుచు, తానీటివల వ్యభిచారిణీ గృహమునుండి 18 ఏండ్ల వయస్సుగల బాలికల నిర్దురక్షించితినినియు వారు ప్రస్తుతము వైద్యకాలయందున్నారనియు, వారు వైద్యకాలముండి వచ్చిన తరువాత నెచ్చటనుండుటకును దోచుకున్నదనియు నుడిచిరి.

కె. భావ్యంఅయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్టి కరణాలయముల నేర్పరుచుట ప్రభుత్వమువారి విధియని దెలిపి, కీల్పననందలి హిందూయూవతీకరణాలయ మొనర్చుచున్నదని ప్రశంసించిరి. వ్యభిచారవృత్తికి దిగు బాలికలను చిన్నతనమునందే ఊకరణాలయమునకు దెచ్చి, పరిగుడ్డుగు వాతావరణమునందు పెంచి, వినితీయుత జీవితమును గడపుట కర్హుల నొనర్చుచున్నారు. ఇది అన్నిటికంటెను ముఖ్యముగ పని. వ్యభిచారిణీ గృహములనుండి రక్షింపబడినవారికి గూడ నొక కరణాలయము నేర్పరుచుట అన్నిటికంటెను ముఖ్యమగు పని. ప్రభుత్వమువారి విషయమున నెంత మంచముగ నడచుచున్నను, ప్రజలైనను వెంటనే మేల్కొని ప్రయత్నము లొనర్చవలెను.

పి. వి. రంగరామగారు తీర్మానమునింకను బలపరచుచు, హిందూయూవతీకరణాలయ మి యుద్దమమున కొనర్చుచున్న నేననుకొనియున్నను, విడలెన్న సామెటివారు సూతనము

స్థాపించబోవు కరణాలయమును ప్రభుత్వసహాయము నడుగునపుడు హిందూయూవతీకరణాలయమునకు గూడ సహాయ మడుగవలెననియు, వ్యభిచారిణీ గృహములందలి శ్రీలను రక్షించుటయే గాక, దేవదాసికులమునందలి వ్యభిచారవృత్తిని గూడ నిట నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నము లొనర్చవలెనని గోరిరి. తీర్మాన వోటునకువెట్టుగా నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

పై రెండుతీర్మానములను ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేయుటకు అధ్యక్షునకధికారమొసగుచు, మదరాసు ఆర్కిడీకను గాఠాక తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఆతీర్మానముగూడ నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలవారి ప్రతాపరుద్రీయము

8-5-26 శనివారం రాత్రి

బెజవాడ మైలవరం హోటల్

గంధకర్తగారిచే అభినందింపబడిన ఏలూరు శ్రీ గేట్ ఇండియన్ థియేటర్

వారిచే ప్రదర్శించబడును

యంగంధరమంత్రి:—పద్మావిడి కాళేశ ప్రాశ్నెనక, చాట్టకళా ప్రవీణులునగు మ|| శ్రీ. గిడుగు సీతావతిరావుగారు బి. ఎ. ఎల్. టి.

విద్యానాథుడు:—ఏలూరు హితకారిణి పత్రికాధిపతి యు విద్యుత్-వియనగు మ|| రా. మున్నంగి లక్ష్మీ నరసింహ శర్మగారు.

రేటు రు. 3, 2, 1-8-0. 1-0-0 0-8-0.
టిక్కెట్లు 6 తేది 8. పి. ఎమ్. లగాయుతుకూలవద్ద అమ్ముబడును.

డాక్టరు టి. గంగరామయ్య
మేనేజరు.

నోటీసు

ఈ దిగువ సంతకముచేసినవారికి కడపజిల్లా, బద్వేలు తాలూకాలోనున్న భూములను విక్రయించుటకు కడపలోనున్న తనతమ్ముడగు ఎన్. అబ్దుల్ జలీల్ సాహెబుగారికి 7-12-1925 తేదిన ఇచ్చిన పవర్ ఆఫ్ అట్టర్నీ ఈతేదినండి రద్దుచేయబడినదని యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయుడమైనది.

గనుక యికమునుపు వైనతెలుపబడిన భూముల విక్రయమును గురించి వైన తెలుపబడిన ఎన్. అబ్దుల్ జలీల్ సాహెబుగారితో లావాదేవీచేయువారు వారి స్వంతతమ్ముడైననే చేయవలసియుండునని యిందు మూలముగా తెలుసుకొనవలెను.

మద్రాసు } ఎన్ అబ్దుల్ జలీల్
8-5-1926 } 84, గిడ్డంగిపేది, మద్రాసు.

అతిమూత్రవ్యాధినిర్వరలోకుదుర్చు

బౌద్ధరాజము

నేనొక వైద్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు గోవిందప్పనాయకపిఠిలో కాపురమున్నాను. నేను గడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీసంఖ్య 1086 గానుండి మూత్రమునందు తీవ్రము, శ్వేత ధాతువును (ఆల్బిమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద బౌద్ధరాజము నేవించితిని. మిక్కిలి కఠిన పత్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు సలహానిచ్చిరి. ఆప్రకారమే చేసితిని. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును కాఫీని మానితిని. నావ్యాధి కొంచెముమాడెను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందు తీసి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ యేమాత్రము తగ్గలేదు. అందుచేత నేను మిక్కిలి నిరాశ జెందితిని. తుదకు కృష్ణా పురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, మైలాపూరు, శేక్స్పియరునందు, లీన్ పెరారియా పిఠిలో ఆల్బర్ట్ లాడ్జియందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద 8-7-24 వ తేదినండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. సదరు తేదినండి వరియన్నమును, కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినములలోనే నావ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నా మూత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యున్నదని తెలిపిరి.

టి. వరదరాజులశెట్టి, మదరాసు, 26-7-24

అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సభ

ఇంగ్లాండును తమరిచ్చు పట్టాలను
గౌరవించ వలసినదని కోరుట

మైనారు మే 3:- అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సభ ఢిల్లీలో క్రిందటి ఫిబ్రవరిలో 22, 24, తేదీలలో సమావేశమై విశ్వవిద్యాలయపరిపాలనలోను విధానములోనగు పెక్కు ముఖ్యవిషయములగుర్తి విచారించిరి. దానికి సంబంధించిన నివేదికను కొద్దికాలములో ప్రకటింపబడును.

ఈవిగవవి కొన్ని ముఖ్యములు గుప్రసిద్ధులైన ఉపాధ్యాయులను విదేశములనుండి పిలిపించి బోధనావిషయముల గుర్తియు ఇతరవిషయములగుర్తియుచున్నట్లు విశ్వవిద్యాలయములలోని వేరువేరు కాలయొక్క ఉపాధ్యాయులతో సంప్రతింపటకు ఆవిధముగా సహకారభావమును నెలకొల్పటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయుట మంచిదని తలంపబడినది. ఇచ్చెడి పట్టానుభవము ద్వారా ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములచే గౌరవించు నట్లు చేయుటకు వారికి తగిన జేయుటకు రాష్ట్రముచేయబడినవి. ఇచ్చటి విశ్వవిద్యాలయములన్నియు బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయ సభకు ప్రతినిధులను పంపవలసియును సామ్రాజ్యవిశ్వవిద్యాలయ సభలో అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సభ తరపున నవాబుహైదరు నవాబు జంగు బహదరు (హైదర్) గారును సర్ ఫిరీపునార్ గారును వెళ్లెదరు. ఈ హైదర్ గారు ఈ సభకు అధ్యక్షుల గతికి ఎన్నుకొనబడిరి. ఇండియను అమెరికన్ విశ్వవిద్యాలయములలోని ఉపన్యాసకుల మార్పుకొను విషయమై చేయబడిన ఏర్పాట్లను కొద్దికాలములో ఈ బోర్డు వారు ఆమోదించిరి. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలో బోధించుటకు ఆంగ్లీకరించిన ఉపన్యాసకుల సమాచారము తగినట్లు ఉపయోగించుకొనబడును. మార్పులూడ తగుతీరిని చేయబడును.

విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులయొక్క దేశభోగ్యమును గూర్చిన ప్రశ్నలను బోర్డువారు విచులముగా చర్చించిరి. ఈవిగవ తీర్మానములను గావించిరి.

1. ఈ బోర్డువారు విద్యార్థులకు ఆవృద్ధపును తప్పక నైర్యచరిక్ష చేయించుట అవసరమగునట్లు విశ్వవిద్యాలయములు ఏర్పాటుచేయవలసిన తలంపుచున్నారు.

2. దేశపరిశ్రమకై డ్రెస్సు ఏర్పాటుచేయుటకు తగు ప్రయత్నములను విశ్వవిద్యాలయములు, వెంటనే చేపట్టవలసి ఈ బోర్డువారు తలంపుచున్నారు.

(3) ఇండియాలో జరిగిన శ్రేష్ఠ పరీక్షలను నకంటి జబ్బులు పెక్కుమంది నుండుటనే ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠపరీక్ష చేయించుచుండవలెననియు ఈ బోర్డువారు తలంపుచున్నారు. యువక విద్యార్థులకు అనుకూలములను లోగడ చర్చింపబడినవి. బోర్డువారుగల సంబంధము వివరముగా చర్చింపబడినది. ఇంటర్మీడియట్ గాడపు కాలమును ఆయాసంస్థలను విశ్వవిద్యాలయమునకు లోగడవలెనా లేదా యువ విషయమువందు భేదాభిప్రాయములుగలవు. అయినను హైస్కూల్ లోని విద్యపరిమితి అభివృద్ధిచెందుట ముఖ్యపరమని అందరును ఏకాభిప్రాయులైరి. ఆనర్గుట్టులోరియులు క్లాసులలోతియుండుటయే మేలని తలచుచు విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రసానము పారిశ్రామిక పట్టణముందున్నప్పుడు విశ్వవిద్యాలయమువారు అట్టితరగతుల ఏర్పాటు చేయుటలోనే ఆభిలాష చూపవలెనని ఆశించుచున్నారు. ఇంటర్మీడియట్ విద్యకు ను యాని పర్మిటి విద్య విధానము నకు న కొన్ని సమత్వము నేర్పరుటను గూర్చియు దానికిగల సాధక బాధకముల గూర్చి విచారించబడినది. కాని ముజే డ్డు ఆంగ్లన్ కోల్స్ నెమక బి.ఎ.ఎల్.ఎస్.తో యం. ఎ. ట్రాన్సాండవలెనా? లేక యం. ఎ. పట్టాను రెండే డ్డు ఆంగ్లన్ అయిననుక, రెండే డ్డు యం. ఎ. కోల్స్ ఉండవలెనా? అనువిషయమై తిరిగి అభిప్రాయభేదములు గలిగినవి. విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యాయుల ఆలోచించియాప్రావిడెంటుస్క్రీము విచారించి అభిప్రాయమును తెలుపుటకు వేరువేరు విశ్వవిద్యాలయములకు తెలుపబడెను.

మధుర చాత్రాద శ్రీవైష్ణవసంఘము

ఆంధ్రమున కార్యక్రమము
మేలుకోటమే1 మధురజిల్లా చాత్రాద శ్రీవైష్ణవల రెండవ సమావేశముప్రియ27న చిత్రాపాణ్ణిమిశోజాలలో అలగారు తిరునాళ్లకువచ్చు యాత్రికులభోజనార్థము వేసదిగిగట్టున వేసియుండు పందిటిలో జరిగెను. సభాధ్యక్షుడు తెనుగు ఉపన్యాసముతో సభ ప్రారంభించిరి. చాల తీర్మానము లంగీకరింపబడెను. గత సంవత్సరమున సమావేశమయిన మొదటిసభలో వారు తీర్మానిం

చిన విషయములను, గమనించినారితీ స్థానిక బోర్డులందు ప్రాతినిధ్యమును, పాఠశాలలందు వారిపిల్లలకు జీతములు లేకుండను చేయవలయుననియు, ఆవిషయమున దక్షిణ ఇండియా ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజములతో వేకేభవింపవలయుననియు రెండవ తీర్మానము.

ఈసంఘమువారి మాతృభాషయగు తెనుగు నభివృద్ధిచేయవలయుననియు, ఆవిషయమున దక్షిణ ఇండియా ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజములతో వేకేభవింపవలయుననియు రెండవ తీర్మానము.

వారి కోల్స్ నులు జరుగు ప్రదేశమున నొక దిన్య భవనమును గట్టింపవలయుననియు, అందులకు అగ్యత్తులు సాంఘిక కులనుండియు వీరితో సానుభూతిని జూపువారి నుండియు చందాలను పొందవలసినదనియు మరియొక తీర్మానము.

మద్రాసు శాసనసభ తీర్మానమువారొక సభ్యుడుండవలెనని ప్రభుత్వమువారి యనుజ్ఞను వదిలుటయు, అగ్యత్తుడు నిర్ణయమునకు తగినవారిని జూపుటకు ఇతర జిల్లాల సమాజములతో సంబంధము పెట్టుకొనవలసినయు కడపటి తీర్మానము.

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మే నెల -వ 4 తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మే 2వ గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	మే 2వ గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	మే 2వ గంటలలో వర్షపాతము	మే 2వ గంటలలో వర్షపాతము	మే 2వ గంటలలో వర్షపాతము
గోపాలపురం	89.7	78.8	...	1.41	44.96
విశాఖపట్టణము	89.5	80.6	...	2.10	87.09
కాకినాడ	97.0	79.5	...	2.20	89.09
మచిలీపట్టణము	91.8	79.8	...	1.85	41.69
కర్నూలు	104.0	80.2	...	1.14	26.61
బళ్లారి	108.0	76.2	...	1.19	30.61
అనంతపురం	...	...	...	1.18	27.88
కడప	144.1	81.8	...	0.85	31.28
నెల్లూరు	94.1	79.7	...	1.85	87.98
మద్రాసు	98.7	80.2	...	0.10	60.74
కడపూరు	91.8	79.7	...	0.50	52.44
నెలమ	99.0	78.9	...	3.00	89.80
శ్రీయంబకూరు	96.7	78.4	0.92	1.17	22.29
తిరుమనాపల్లి	111.8	79.7	...	0.06	38.18
నాగపట్టణము	98.6	81.2	...	0.02	54.98
మధుర	94.0	80.1	...	0.79	83.58
హంపి	90.8	81.2	...	0.89	67.00
తిరునెల్వేలి	...	...	...	0.95	28.84
తిరుచేర్రుపా	88.1	79.6	...	1.91	64.61
కొచ్చి	90.1	81.6	0.03	1.85	114.51
కాళికట్టు	98.1	80.0	...	0.68	137.16
మచిలీపట్టణము	91.6	79.4	...	0.71	26.68
దేవనకూరు	94.1	89.7	...	3.85	25.87
మిర్యాలగూడ	85.4	64.9	...	1.14	125.45
కాళికావతి	71.6	54.7	1.63	5.25	62.18

సంకల్పము:- రాష్ట్రమునందుగ నన్నది. దక్షిణమున ఒకమోస్తగుగ నన్నది. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి కష్టమైతిని తక్కిన.

దక్కణ:- ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నాటకము:- మేఘములు ఒకమోస్తగుగ నున్నవి. నెల్లూరులో 10, కడపూరులో 5, మద్రాసులో 2, డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కిన.

కొద్దిగ స్థానిక చినుకులు తప్ప వాతావరణ మనుహలముగ నుండును.

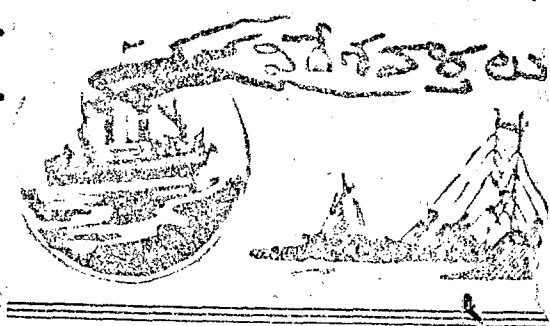
ఎన్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణ కాస్త్రజ్ఞుడు

వాతావరణము

సిల్వా, మే 3:- వర్షము అస్పష్టములో సామాన్యముగను కాశ్చీములో ఆక్రమణము, బొంబాయి దక్కనులలోను సాధారణముగను, ఉత్తరబర్మా పంజాబుగట్టులు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలో కొన్నిచోట్లను కురిసినది.

మోచన:- ఆత్మ్య తరమందు వర్షములేగ్గును. (అ. ప్రె.)

బిటనుబొగ్గునమ్ర ప్రభుత్వబాధ్యత

బీవనాధారపోషణసంస్థ ప్రభుత్వాధీనముగను

నిన్న సాయంత్రము పత్రికలు ప్రచురణగాలేదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండను మే 3:- అగ్నేవనర తీవ్రపరిస్థితు లుండయిన నని ప్రకటించుటవలన ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశాంతిని సంరక్షించుటకును, ప్రజల జీవితమునకు అవసరమగు ద్రవ్యములను సప్లయచేసి యెగురుతిదిగుమతుల దాకాశముగ జరుగునట్లుల హమీయేయుటకు కావలసిన పనులుజేయుటకు 1920 చట్టము ప్రకారమధికారముగలను. ఆచట్టము ప్రకారము బీవనాధారములగు నీరు, నిప్పు, దీపము, ప్రచలనసాధనములు మున్నగువాని కాటంకముగలగజేయు పరిస్థితులు గల్గినపుడు ఆత్మ్యవనరతీవ్రపరిస్థితియే, రృషినటుల ప్రకటించవచ్చును. సప్లయపోషణసంస్థ కార్యనిర్వాహకసంఘము సంస్థనంతయు ప్రభుత్వమున కొప్పగింతిపెట్టెను.

పత్రికాప్రచురణ లేదు

ఒక్కపత్రికదప్ప మిగిలిన సాయంత్రపు పత్రిక లేవియును లేదు ప్రచురణగా లేదు. రేపుగడ దేశములో నేమియు పత్రిక లమృతము.

కాబినెటుసభ్యులును వర్తక సంఘాధీశులును కామమరి భవలో నెంత సంభాషించినను రాయ బారములు భగ్నము లయ్యెననియు సమ్మె అర్హరాత్రి ప్రచురింపబడుననియు 11-న గంటలకు ప్రచురింపబడెను.

“కామన్సునభలో రాయ బారములు వ్యర్థమైనవి”

లండన్, మే 3- (11-20) బొగ్గువరినితులను

గూర్చి కామన్సునభలో రాయ బారములు వ్యర్థమైనవి.

లాహోరు కార్మికుల సానుభూతి

లాహోరు మే 3:- ట్రేడు యూనియనులు, లాహోరు కార్మికులయొక్క బహిరంగసభ యొక్క టి సమావేశమయెను. ఈసమావేశమును చాలమంది పాల్గొనిరి. ఇంగ్లాండు ఇప్పుడు సమ్మెకట్టిన బొగ్గుపనివాండ్రు సానుభూతి తెలుపుటయే సహాయముచేయుటకు సిద్ధముగ నున్నామనియు, క్రిందటి నోల యన్. డబ్ల్యు. రైల్వేసమ్మెయ్యేతరువాత చేర్చుకొనిన సమ్మెవారులను తిరిగి చేర్చుకొన వలసినదని భారత ప్రభుత్వమును కోరుటయు ముఖ్యము కమిటీవారి నెలవలెను అనుబంధం తెచ్చివలెననియు, శాసనసభలో ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యమును కార్మికులకు ఈయవలసినదనియు గోరుచు తీర్మానించిరి. ఆఖరిభారత దేశ మందలి కార్మికులకునుసంఘపై నమ్రములందు పాల్గొనరాదని హెచ్చరించిరి.

ఈమధ్య జరిగిన అల్లరులకు సాహుకార్లు అత్యాశయు స్వాధీనపరత్వములే కారణములని తెలిపిరి. అ. ప్రె.

పంజాబు వ్యవసాయమంత్రి

అన్యులేసరు, మే 3:- వ్యవసాయమంత్రి గౌరవనీయులగు సర్దార్ జోగ్గింద్రసింగుగారు నేటిముధ్యాహ్నమున పంజాబ్ కోటనుండి లాహోరుబోవువాళ్ళు స్వేచ్ఛబ్రతెయినులోనిచ్చట దిగిరి. అంగారావ్యాధి రైల్వేప్రాంతభోత్సవమును జరిపిన పిమ్మట బీరచ్చట 3 దినము లుండురు. బీరగౌరవార్థము కొన్నియేర్పాట్లుచేయబడినవి. అ. ప్రె.

ఫ్రెడర్క్ సాల్వానువాని నడకబాగుండలేదనివానిభార్య విడాకులకు దావాతేగా కలకత్తావైకోర్టు జడ్జిను ఫోల్సురుగారు భర్తను వదిలివేయుటకు అనుజ్ఞను గ్రాంటుచేసిపిల్ల జల నాటివనరు కిప్పించెను.

సర్వాపురము తాలూకా ప్రథమ ఆదిమాంధ్ర సభ-సర్వాపురము

అధ్యక్షోపన్యాసము

26-4-1926

నర్సాపురము దేవేంద్రుడు (యం. యల్. సి) గారి అధ్యక్షతన సర్వాపురమునందు ఈ క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

మన కర్తవ్యము

మనము విలసిల్లిన ప్రయోజనము లేదు. మన పూర్వపు దశను స్మరించుకొని గర్వించవచ్చునుగాని అంతమాత్రముతో మన అభివృద్ధిని గుర్తించుట చాలదు. ఒక్క-సంగతి గమనింపుడు. మీరు ముందు అభివృద్ధి గాంచుటకు రెండే మార్గములుగలవు. మనలను నాశనము చేయుచున్న సాంఘిక దురాచారములను దగ్ధము చేయుదు. అంతవరకు మనకు గతిమోక్షము చేరు ప్రతిమలు లేవు. సాంఘిక దురాచారములతో కృశించుచున్న జాతి, పీడింపబడుచున్న సంఘము యొక్క పీడినీ తల యెత్తలేదు. ఇదే మన హిందూజాతిని అందు ముఖ్యముగా మన ఆదిమాంధ్ర సంఘమును పీడించుచున్న దురవస్థలలో ముఖ్యమైనదని గ్రహించుడు. మన లోపములను నివారించుకొనక మనము పై పదవుల కాశించిన ప్రయోజనములేదు. ఏజాతియైనను ముందు అభివృద్ధి గాంచుటకు సాంఘికము అలసద చేసికొనవలయును. మేడిపొడువలెనందైన బ్రాహ్మణులు లేదు. నాసోదరులారా! ఇతిరులు మనలను పీడించుచున్నారని చెప్పిన నేను నమ్మును. మన అభివృద్ధికి పరులు అడ్డుపడుచున్నారనటలో నాకు విశ్వాసములేదు. విశాలబాహువులను గలిగి పొడవైన విగ్రహములవలె నుండు మనము యేపని బడితే అపనికి ఒక్క పర్యాయము దుముకు మన సంఘము, పర్యవేక్షకులను, రాతిబండలను చూర్ణముచేయు బంధువులను భుజముల మన సంఘము పిరికి పండులవలె బానిసలవలె గడ్డిపోచలవలె యుండిమనియు యితరులు మనలను అగ్రద్రోక్షుచున్నారనటలో నాకు విశ్వాసములేదు. మనలోనుండు ముద్రాపాన దుర్భాషమును యాత్రాగుబోతు తనమును శుభాశుభ కార్యములందు మీరుచేయు దుర్భాషాభిరుచులను ముందు కట్టిపెట్టుడు. ఇవియే మన కొంపలను కూల్చుచున్నవి. ఇవియే మనస్వాభివృద్ధికి మేరుపర్వతమువలె అడ్డుబడుచున్నవి. మతముపేరట కుల మర్యాదలపేరట మనలను నాశనముచేసి ధ్వంసముచేయుచున్నవి. మీరు యెంతకీ క్రియించి అంతవరకే అంతకన్న తక్కువగనే మీకార్యములు కొనసాగించు కొనుడు. మనకు గల్గుచున్న నష్టములను ప్రతి ఆదిమాంధ్రునకు నచ్చచెప్పడు. మనలో విద్య యందు ప్రాత్యహము తక్కువగానున్నది. పాఠశాలలు నిడించుచున్నది. బడిపంతులు సోమరులై సంఘాభిమానము లేక తీత శత్రువుల కాశించి ఉపాధ్యాయత్వమును స్వీకరించుచున్నారు. నిరుపల్లి సోమరులు, తిండిపోతులు వైదికాదుల అజ్ఞానముననే సానిక సంఘములు దొరతనమువారు యితర కులములు మనకు చేయుచున్న క్రూరకారములను మంటగలుపుచున్నారు. ఒక్కొక్క బడిపంతులు ఒక్కొక్క గ్రామములోనుండి తన స్వజాతికి అన్ని విధముల నపారమైన సేవచేయుచున్నాడు. ఆది మాంధ్ర వహజనులారా! ప్రతిజాతియు విద్యాభివృద్ధివలననే నేడివచ్చుననుగ ప్రకాశించుచున్నది. విద్యలేని మనజాడు పశువుతో సమానము. ఇతరకులములు అష్టకష్టములపడి తమ బిడ్డలకు విద్యచెప్పించు కొందురు. మనమో అట్లుగాక పిల్లలను బడికి పంపుట యితరుల కేలుకొరకైనది తలంచెదము. ఈతాలూకాలో మన సంఘము విద్యాభివృద్ధియందు ముందంజవేయుచున్నదని నేను వినుచున్నాను. మీతాలూకాబోర్డు ప్రసిద్ధింబుగా రను మి రాత్రి గ్రంథి వెంటకెడినాయుడు బి. యె. బి. యల్ గారు మన అభివృద్ధికి యెక్కువ తోడ్పడుచున్నారని నేను వినియున్నాను.

ఈ మహానియునికి నా మనఃపూర్వకపంపనము లర్పించుచున్నాను. మరియు మ-రా-రా-శ్రీ భాస్కర చౌదరిగారింట్టి సంఘసేవకులు మరికొందరుగలరని వినుటకు సంతోషమునున్నది. ఈతాలూకాబోర్డులో 185 పాఠశాలలలోను 24 ఆది మాంధ్రపాఠశాలలుగలవని విశ్వివిద్యాభివృద్ధికి యీ సర్వాపురము తాలూకా బోర్డువారును ఉదారచరితులను మ-రా-రా-శ్రీ గ్రంథి వెంటకెడినాయుడుగారును ప్రోత్సహించు చున్నందులకు నానందపూర్వక పంపనము లర్పించుచున్నాను.

మీరు యెన్నికష్టములనుభవించుచున్నది అవస్థలందున్నను మీ బిడ్డలను విద్యావంతులుగాజేయుదు. విద్యయని మీరు రాత్రింబవళ్ళు స్మరింపుడు. దేశచరిత్రలను వినుడు. పత్రికా పంప ముజేయుడు. నా సోదరులారా! కాల మార్పులను గమనింపుడు. కూపక, మందూకములుగా నుండుట మన పనిగాదు. మనము భిక్షువులము. మోఢ సంతతివారము. బుద్ధిభంగపుల బిడ్డలము. చురుచుపరివ్రాత మణుల వంటియులము. పూర్వము మన సంఘము లో భ్రాతృభృతీ దేదివచ్చుననుగా కలనుచుండెను. అజ్ఞానాంధకారములో మునిగి కొట్టుకొనకుడు. ముందు సాంఘిక దురా

చారముల నిర్మూలనము, దానితో విద్యాసాధనము యీ రెండును మనకుగలిగిన గమ్యములు. ఈవిద్యాభివృద్ధి విషయములో ఒక్కమాట చెప్పుచున్నాను. ఆదిమాంధ్రులకు గుడిపెలలో ప్రత్యేకించి ఏకాంత పాఠశాలలకన్న మిత్రపాఠశాలలే యెక్కువ ప్రయోజనకరములు. ఇట్టి పద్ధతులు దీనజనాభిమానులకు నాయకులు అక్కడక్కడ ఆవలించియున్నాడు. మాయోబారు తాలూకా యందు విషయమై ముందంజవేయుచున్నది. మీరు పట్టణమందలి ఉన్నత విద్యాలయమందును యితర పాఠశాలలలోను యీ ఆదర్శప్రాయమైన పద్ధతిని మాపురపాలక సంఘమువారును అధ్యక్షులగు మ-రా-రా-శ్రీ రావుసాహెబు బడిటి వెంట్రావయ్యవారును బి. యె. యల్ గారును అవలంబించియున్నాడు. వారిని నేనెంతయు కొనియాడుచున్నాను. వీరు యితర విద్యాలయములలో మన ఉపాధ్యాయులను నియమించుటయే గాక ఉన్నతవిద్య యెదుట ప్రాథమిక విద్య వరకును ఉచిత విద్యాదానము చేయుచున్నాడు. ఇట్టి విద్యా ప్రోత్సాహమే మీ తాలూకా బోర్డువారును, ప్రసిద్ధింబుగా రును చేయుదురుగాక అని ప్రార్థించుచున్నాను.

ప్రతి తాలూకాలోను ఒక్క పరిగిగియ్యవలయుంట్లు అవసరము. ప్రతి ఆదిమాంధ్ర విద్యార్థికిని ఉచిత విద్యాదానము చేయుటయేగాక విద్యా ప్రోత్సాహమునకుగాని కొంత విద్యార్థి వేతనమునుగూడను తరగతులనుబట్టి యిచ్చుట ముఖ్యపరము. ఇందుకొక ఉదాహరణము చెప్పుచున్నాను. జోడా సంస్థానము ఈపద్ధతులను భారత ప్రభుత్వమునకు ఆదర్శముయైయున్నది. అచ్చట నాల్గు కేంద్రవిద్యార్థి పరిగిగియ్యవలయు మన బాలరకు సామీతులుయేగాక నిర్వహించితి ప్రాథమికవిద్యను అందరితోపాటు మనబాలరకుగూడ నిచ్చుచు బిడ్డలయొక్క పాఠశాలభారము తగ్గించుటకు లేకుండా 5 ముదలు-25 రూపాయలవరకు విద్యార్థి వేతనము లొసంగుచు ఆచారాజు కన్న తండ్రివలె భవాభ్యులయెదుట దరిద్రుల బిడ్డలవరకును పోవకుడై, దీనప్రభువై తనకీ క్రిందకిలను నలుదిశల ప్రకాశింపజేయుచున్నాడు. కోటానగళ్ళు రాబడిగలిగి విశాల భాషమును ప్రకటించు మన ప్రభుత్వమువారు యాయుదారపద్ధతి కేల నవలంబించరా నాకు బోధపడుచున్నది. ఇప్పుడు మీరు మాకు ప్రసాదించు వరములు అసంపూర్ణములు, అని నచ్చచెప్పుచున్నాను. ప్రభుత్వము వారిని దీనముగా వేడుకొనుచున్నాను. ఇట్టి విద్యాపద్ధతులనే కొంచెము కొంచెము మెనూరు, తిరువాన్కూరు రాష్ట్రములు అవలంబించినట్లుల తెలియుచున్నది.

పరాధీనత

మనలో స్వాతంత్ర్యాభిలాష లేదు. మన జీవనము మన యునికి మన పర్యవస్థను పరుల ఆగ్రహాగ్రహములపై ఆధారపడియున్నది. లోకములో ప్రతి వ్యక్తియు దరిద్రుడుగనో ధనవంతుడుగనో ఉండవచ్చును. కాని ప్రతి మానవుడును తన భుక్తికి యితరులతోట్టుపై పరులకు బానిసవలె ఉండుట గుఱునాము. పెద్దలందు భక్తివినయవిధేయతల ప్రతివానియందుట సహజము సత్పురుషులను అగ్రజాలను, భక్తులను, పండితులను, భూస్వాములను మనము మాత్రమేగాక ప్రతిమానవుడు గౌరవించక తప్పదు. ఆదిమాంధ్రుల నేను చెప్పెను. కానియొక మానవసంఘము జాతిలోనుంచి ప్రత్యేకించబడి యుగయుగముల పర్యంతము నిక్కుమొక్క లేక అలస పాలలకు దూరమై, పరమ హీనముగా బానిసలవలె చూడవలెను మాత్రము చాల దుర్భరము. ఓ అగ్రజాతి మహానాయకులారా! మాఅవస్థలో మీరుండిరని తలంచుడు. మేము నివసించు గ్రామముల సోపలను మురికి కాలువలుచే చుట్టబడియుండి, అతి యెవ్వమరు దుర్వాసనకొట్టుచుండు, చెల్లు నీడలులేని తావుల ముక్కల మీరు కాపురము చేయుచుండిరని యోచించుడు. మీభార్యజడ్డు మీరు మానలేదానామలకు తీసి తాకట్టులో జన్మలస్వాంతరముల వరకును బంధించబడిరని తలపోయుడు. మమ్ములను రాజబాబులతో నడిత్రోవలోను నడవనియ్యక, తిన్నును, చాచ మోదురు, యితరులు మీపై అధికారము నిరంకుశముగా చెలాయించుచుండిరని అనుకొనుడు. దేవతాదర్శనమునకు దూరమై సత్సంగశ్రోతులకు వెలివేయబడి విషమావస్థలో మీరందరు ఏకముగా నుండిరని యోచింపుడు. ఒక్క పర్యాయము దక్షిణ ఆఫ్రికా, కనడా మొదలగు నలసరాజ్యములలో మన భారతీయుల అవస్థయే మీరు యిక్కడ నొందుచుండిరని స్మరించుకొనుడు. అప్పుడు మీగగ్గోలు యెట్లుండును? మీరు వట్టి ఉపస్థానములతో సభావేదికలపై మీ దేశభక్తిని ప్రదర్శించెదరు. గగ్గోలు పెట్టెదరు. స్వాతంత్ర్యము, స్వరాజ్యము అని రాజకీయ వేదాంతమును ప్రదర్శించెదరు. రాజా రామమోహనరావు, స్వామి శ్రీధరానంద, లాలాబజుపతిరావు, మహాత్మాగాంధీ, మొదలగు భారతీజాతీయోద్ధారకుల ఉపదేశములను పెట్టెచెవినిపెట్టిరి. కుక్క, ప్రసంగములు చేసెదరు. మీదేశభక్తి మీ హృదయవేదన, మీ త్యాగము పురమందిరములలోను పట్టణవాసముల వద్దను బంధించబడియున్నది. పల్లెలలోనికి రాగు. మామొరాలింపరు. మీ దీపిడికి లిపించరు. మీ కార్యసూత్రమును వాక్పరిచర్యను నందే గాక ఆచరణమునందు మీ కనబర్చు! ఈవరిద్ర నారాయణులను మీరు కన్నులు విప్పి చూడరా! మాబానిస బంధము

లను తెలిసి విముక్తి నిస్వరా! మీరు కుల బానిసలై, అంటు నకు అస్పృశ్యతను వెరచి భీతిచుచున్నారు. ఇన్నికొట్టునందీ ప్రజలను మీరు అదిమిపట్టి కాపనభలను, స్థానికసంఘములకును, తాత్కాలికముగా మీరుజూచు కపటదేశభక్తి చూచి భారతమాత దుఃఖించుచున్నది మీరు కుల కక్షలను కులద్వేషములను సోపానములు కట్టుచున్నారు. మీపై మాకుల ఆశపన్నులునున్నది. ఆదిమాంధ్ర మహాజనులారా! ఒక్క-సంగతి గమనింపుడు. మనది ఒకప్పుడు మహావిశ్వర్యము నొందిన జాతి యని గ్రహించండి. మనము కాలాశకున నేడు యెట్లుంటే మేగాని సకల పరిశ్రమలను మహాపదవులను మన గుప్పెట్టులో నుండినవి. ఇప్పుడు మనబ్రతుకుదెచ్చు మన పరువు మర్యాదలు వాశనమైనవి. తిరిగి మనజాతినితన కట్టుబట్టుములతో ఉద్ధరించుములను ప్రార్థించుచున్నాను. మనము స్వతంత్ర్యములను అవలంబించవలెను. మనలో ప్రతివ్యక్తియు స్వేచ్ఛగా జీవనముచేయుట నేర్చుకొన గోరుచున్నాను.

అది మనలో నేగలదు. సంకల్పము మీలో గలుగవలెను. మన సంకల్పము నేడియు అడ్డుపెట్టజాలదు. పరమేశ్వరుడు తప్పక తోడ్పడగలడు. ఇతిరులందఱ ఋణములు మీరు తీసుకొనవలెను. ఎంతయున్న అంతవరకే మీరు జీవనము చేయగోరుచున్నాను. ఒక్క రూపాయి ఖర్చుతో అంతకన్నను తిక్కువయైన సరే మీరు శుభాశుభ కార్యములను నిర్వర్తించుకొనుడు. లాహూరులో ఒక చిత్రమైన విషయమును యీసంఘ్య ప్రతికలో జూచితిని. పండిత దుర్గాప్రసాద్ మహాశయులు వారు 15 లతో 54 పెండ్లిండ్లు చేసినవినింటిని. శుభాశుభ కార్యములలో మద్యపానమును, నూరకపదన కులమువారి సందర్శన పీఠి, కక్తియున్నను లేకున్నను, కలపెద్దల జుబ్బర సీసలగు భోజనములు పెట్టుట ముమ్మాటికి మానవకుమార్చును. ఇందు విషయమై మనము అవ్వలపాలై, భార్య బిడ్డలతో సహా ముగా గుడిపెలు మిరటకుండా తాకట్టుబడి మన సంసారములు కూలిపోవుచున్నవి. ఇదే మన పరాధీనతకు బానిసత్వమునకు ముఖ్యకారణము. ప్రతి చిన్నవిషయమునకును మన భూస్వాముల వద్దచేతులు చాచెదము. ఇదియే మనముచేయు మహాపరాధము. మీరు ప్రతిదినము సంపాదించుకొను ద్రవ్యములలో ప్రతివ్యక్తియు అధమము సంఘునిధికై ఒక పైసా అయినను విమంతుంబ సాహాయ్యమునకు అధమము ఐకల అజ్ఞా అయినను దీనమునకు కూడబెట్టుకొనుడు. నెల కొక్కపర్యాయము లేక వారమునకై నను సరే పరపతి సంఘములలోను లేక దొరతనమువారి బ్యాంకులలోను నిలువజేసికొనుడు. దీనిమాహాత్మ్యమును పరీక్షించకేడుచున్నాను. మేము దరిద్రులము నిస్పృహయులమని విలసిల్లిన ప్రయోజనములేదు. మీలో ఆత్మగౌరవము స్వాతంత్ర్యాభిలాష స్వయం సహాయము లేనంతవరకు అభివృద్ధి నొందజాలరు. ఇదియే మనజాతికి మహానుకరము వంటిది, కామధేవువు. ఇతిరులపై ఆధారపడకుడు. ఒకరి సాహాయ్యము తాత్కాలికముగ కొంతసరకు మనకు తోడ్పడునే గాని మనలో సంఘాభిమానము, స్వజాతియును మనకుగల ఆవేదన కార్యరూపమున కనబడిననే గాని ప్రయోజనము లేదు. మహానీయులారా! ఒక్క మనవిలే యుచున్నాను. మా ప్రాంతములలో నేను మీకు యిప్పుడు బోధించినవి ఆచరణయందు పెట్టితిని. ఇతిరులందఱ అప్పత్తినికొనకయే ఇతర బ్యాంకులు మనకు యిచ్చుటకు సంకేతముగా నున్నను ఉపేక్షించి మాసంఘసభ్యులే తమ స్వంతపెట్టుబడితో నొక పరపతి సంఘమును నిర్వహించుచున్నారు ఇట్టి సంఘము మరీ యొకటి ఆదిమాంధ్రులకు మన ఆంధ్రదేశమునందు గలదా అని ప్రశ్నించుచున్నాను. శుభాశుభ కార్యములలో జీవహింస, మద్యపానము పూర్తిగా నిషేధించితిని. ఈ దురాచారమును అవలకు పారద్రోలితిని గర్వముతో చెప్పుచున్నాను. ప్రతి పండుగకును ప్రతి పుణ్యదినమున భజనం ఉత్సవములు చేయుట ప్రారంభించితిని. అనేక పల్లెలలో యితరులవద్ద యాచించకనే భజనమందిరముల నిర్మించితిని మన బ్రాచరకు విద్యాభివృద్ధియందు ప్రోత్సాహము కలుగజేసి అనేక ముది యువకులను తర్జీకు చేయుచున్నాను. మీలో కొందరు మా ప్రాంతములను జూచియుందురు. మాభజన ఉత్సవములలో పాల్గొనిన వారు కొందరిక్కడ గలరని తలంచెదను. మీలో సంఘసేవకై కొందరు యువకులు బలుబుదేరవలయును. త్యాగము చేయవలయును. మీలో ఒక్కొక్క విద్యావంతుడు తనసంఘము నుద్ధరించవలెనని వేడుచున్నాను. లేనియెడల మనజాతికి యెంత మాత్రమును మోక్షములేదు. రెడ్డి, కమ్మ, కాపు, కెట్టి, బిజు, విశ్వబ్రాహ్మణాది సంఘములను జూడుడు. వారిలో యెంత గొప్పవలనముగలిగినది. వారి కులములను కరవేగమున అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుచున్నారు. పత్రికలు పాఠశాలలు పరపతి సంఘములు పరిగిగియ్యవలయు నెలకొల్పుచు తమ స్వాభివృద్ధికై యితర సంఘములతో హోరాహోరిగా పోరాడుచున్నాడు. అన్ని సంఘములలో న్నను మనది అతిబాహుళ్యమైరి. మనల నెదుర్కొనుచున్న భగోర సమస్యలు వారికి లేవు. వారి అందరి కంటెను మనము వెయ్యిపెట్టు బలముతో మన సంఘాభిమానము పూనుకొనవలయును. అసంఘాభిమానము ఆత్మగౌరవములు మనలో కలవా! వనము అడవి మృగములవలె నిడించుచుండుము

ఎవని కై నను సంభాషించుననుచేత పిచ్చియై తిరిగిపోవడమేనని ఆశంకించిన వెన్నెలవలెనున్నది. లెండు, ముందుకు నడుపుడు! గమ్యస్థానము చేరువలెనని ఆశంకించినది. మీరు స్వతంత్ర వ్యక్తులనే లునఁబరిచిందరు! మీకష్టమును, మీ జన్మమును, మీ భుజబలమును పరులకు ధారపోయింకంటే కొద్దిగనో గొప్పగనో భూసంపాదనచేసి నేవ్యము యేలకేయరు! తోటలు, దొడ్లుసాగుచేసి పంటలు పండించి, కాయకూరలు, ఫలములు తిరిగి అమ్ముకొనవచ్చును. భాగ్యములు అమ్ముకొనవచ్చును. పూర్వము మనకులదే వలెయై మన ఆరికాభివృద్ధికి పెట్టనికోటయైన నేతను యేల పునరుద్ధరింపరు! అయిదురూపాయలు లేక ఒక్కరూపాయి పెట్టుబడితో వ్యాపారము సాగించవచ్చును. పొడి పశువులను పెంచి అభివృద్ధి గాంచుట మీకు తెలియదా! బండ్లు తోటలు మీకు తెలియదా! మీకు బానిసత్వము జీర్ణించినది.

తూర్పుదేశమునుండి వచ్చిన ప్రజలను జూడుదు. ఒక్కగోచి, కండ, కర్రతో నిక్కడినున్న యివ్వడు యేసితిలో నుండిరి. వారు భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారులు, వర్తకులు ఇంజను డ్రైవరులు, బడిపంతుళ్ళు అన్నివృత్తులు వారిరుప్పేటలోనన్నవి. దీనికి కారణము వితతివనము వితవ్యయును. మీవలె వారు పాలేద్రవృత్తి చేయరు. బానిసత్వమునకు ఒడబడదు. మీవలె తన్నులు, గుడ్డులు, దుర్బాషలుపడరు. రంగూను, అస్సాము నెటాలు మొదలగు స్థలములకు కూలికై భార్యాబిడ్డలను నడలిపోవరు. ఎవరో కొందరు బుద్ధిహీనులు పోవుగాక. మొత్తము మీదను మాట్లాడుచున్నాను. మీ భావి యొక్కత్యమును అభివృద్ధియును యిచ్చుటనే గలదు.

మహానాటి మహాజనులార! నాకులసాదరులార! మీరెంతవరకును స్వతంత్రముగా జీవనము చేసికొనుట అలవడ చేసుకొనుడని మిమ్ముల వేడుచున్నాను.

క్రైస్తవ మత ప్రచారము

మనలో ఒక వ్యామోహము కొంతకాలమునుండి బయలుచేరినది. భూములను, పదవులను ఉద్యోగవాంఛలను మాత్రమే ఆశించి మనవారు యితర మతములో మందమందలుగాచేరుచున్నారు. మొదట కొందరు అగ్రకులములలో యీపదవులకు భ్రమపడి ఈవ్యామోహములోపడిరి. వారిని ప్రేరేపించిన లెక్కపెట్టవచ్చును. ఈభ్రమ అగ్రజులలో నేడుఅంతరించినది. ఫాదరీల కార్యరంగము అరికట్టబడినది. మనవారు అమానుకులు, విద్యావివేకహీనులు. తమ కష్టములయెట్లు తీరునాయని యోచింపలేరు. ఫాదరీలకు వేరుతావు కానక మనపల్లెలు కార్యరంగములుగా జేసికొనిరి. మనవారిని మతభూషణగా గాక పదవులకు యిరవాంఛలకు భ్రమపెట్టి తమ మతములో చేర్చుకొనుచున్నారు. ఈ మతములోకలిసిన స్వర్గములభించునను ఆశకంటే తమకు పరువు మర్యాదలు గలుగుననియు, తమ బిడ్డలకు విద్యాభివృద్ధిలు అలవడుననియు తమకు అందరితో స్వేచ్ఛలభించుననియు నమ్ముసాగిరి. అయితే చిత్త సంస్కారము లేనిదే నట్లపదవులపై ఆధారపడు మతము యెంతవరకు నిలచును! క్రైస్తవమతములో కలిసిన పల్లెలను లెక్కకు మీరించాచితిరి. మునుపటికిని పిమ్మటను మొత్తముమీద మార్పు కాన్పించలేదు. ఏదోయొక ప్రాంతమునగాని కొందరు వ్యక్తులగురించిగాదు. ఈ మతములోగలిసిన జనసమూహమునుబట్టి మాట్లాడుచున్నాను. క్రైస్తవమతము అవలంబించిన ఆదిమాంధ్రులు వేలకొలది వచ్చాతాపము పడుచున్నారు అబంధములను వదలించుకొనుచున్నారు. మహాజనులార! మీరందరూ ఒక యుమ్మడిని మీహక్కులను సాధించుకొనుడు. పంటలు, పంటలమ్ములకై స్వల్పజీతములకై భ్రమపడకుడు. ఈఫాదరీలు నిజముగా మన ఆదిమాంధ్రుల నుద్ధరించుటకు మేము అవతరించితి మని చెప్పెదరు. అట్లయినచో మన వారిని మతములో ఏలకలవలయును! కోటాన కోట్ల ద్రవ్యము క్షేత్రభండములనుండి తెచ్చి మతములో కలిసినవారికి వినియోగించెదము. క్రైస్తవ ఆదిమాంధ్రుడని పేరు పెట్టి దొరతనమువారియ్య నామి నేషనులను నివేశనభూములను విరాళములు మొదలైన వాటికి అనుపడెదరు. దొరతనము వారును వీరికి వకులైరి. కాని క్రైస్తవులను ఆదిమాంధ్రులు వేరనియు వీరి సాంప్రదాయములకును వారి సాంప్రదాయములకును యెట్టి సంబంధమును లేదనియు మతాచారములు అనేకవ్యత్యాసములతో కూడియున్నవనియు దేశనాయకులను దొరతనము వారును తెలిసికొన వేడుచున్నాను. ఈమతములో కలిసినవారిలో మద్యపానము అవినీతి హద్దులేకుండాయున్నది. మన సంఘములోనుంచి క్రైస్తవమతము స్వీకరించిన వానికిని ఆదిమాంధ్రులకును యెట్టి వ్యత్యాసములేదు. మతవ్యాప్తికై ఒక పల్లెలోచేరి ఒక పాఠశాల నెలకొల్పెదరు. ఒక బడిపంతుఁడు ప్రవేశించును. ఆతడే పంతుఁడు, ఫాదరీ, ఫాద్రు, ప్రతిదినమును బాలురకు విద్య జెప్పటకంటే ఈ పంతుఁడు ఫాదరీ యెసునాథుని శిలువపై పున చూడని గ్రామస్థులకు బోధించును. ఇతడు విద్యాగురువుగాదు, మత బోధకుడు. క్రైస్తవ మత ప్రవేశము నలన మనసంఘము చీలికలై పోవుచున్నది. 10 లేక 12 మిషనరీ సంఘములు. వీరిలో వీరికి పోటా పోటిలు. అగ్రకులములపై తిరస్కారభావము. ఈవిత్తును బుర్రలో బాగా యెక్కినది. ఈ క్రైస్తవపంతుళ్ళుసంఘులను వెంటబెట్టుకొని సిబిలు క్రిమినలు కోర్టులలో తరచు మూగుచుండురు. మన జాట్లు, బొట్టు సాధు

త్వము, సాధుభావము, సౌశిల్యము, పాతివ్రత్యము, అంతరించి పోయింట్లతోను వట్టి మోగములతోను మనము ప్రత్యక్షముగను న్నాము. మహానాటి మహాజనులార! మన శ్రీరాములు, సీతాదేవి, అరుంధతి, మహా భక్తాగ్రేసర వంద మొదలగు పుణ్యపురుషులను స్మరించుకొనుడు. ఆరాధింపుడు. మీ హక్కులకై అన్యమతముతోనికి దిగకుడు. హిందూసంఘములో మీ స్వేచ్ఛకై మీ బానిసవిముక్తికై సాత్వికసమరమును సల్పుడు. మీ ప్రాణములు బాతీయ బలిపీతమున అర్పింపుడు. మీపవిత్ర క్రమము చిందింపుడు. వీరస్వర్గమును ఆలంకరింపుడు. పడవులమీద ఎక్కినీయ కపోయినను మోటారులపై మీకు స్థానము లేకపోయినను దేవతాదర్శనము లభ్యము కాకపోయినను యిన్ని నేలనుండి ఈ ఆన మానమును సహింపకుడు. మీరందరూ ఒక నాయకత్వమున మీ హక్కులను సాధించుకొన వేడుచున్నాను. అయితే అన్యమత స్వీకరణము మిగమ్మిస్తాము గాదు.

దీనజన్మిందరణము

భారతదేశమందు దీనజనుల నుద్ధరించుటకు గత 30 సంవత్సరములనుండి కొందరు నాయకులు కృషిసలుపుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నములలో ఆర్యసమాజము అత్యుత్సాహముతో ముందంజవేయుచు ధర్మప్రచారము చేయుచున్నది. మూఢాచారవిహితముతో తీవ్రముగా పోరుసలుపుచున్నది. మొగములను లేక మన కష్ట సుఖములను లోకమునకు వెల్లడిచేయుచు మన హక్కులకై అపారకృషి సల్పుచున్నది.

బ్రాహ్మసమాజము, దివ్యజ్ఞాన సమాజము, రామకృష్ణ వివేకానంద సమాజము, మరియు కొన్ని యితర సంఘములును పని చేయుచున్నవి. మాఆంధ్ర దేశములోను కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రమే కొందరు దీనజనబాంధవులు ఈ ప్రయత్నము సల్పుచున్నారు. గుడివాడ, బందరు, ఏలూరు, రాజమహేంద్రవరము పట్టణములలోను అచటప్రక్కల కొన్ని గ్రామములలో మాత్రమే ఈ నాయకులు సేవజేయుచున్నారు. కాని ఆంధ్ర దేశమున జరుగు ప్రయత్నములు నాకంతగా తృప్తికరముగ లేవు. అంతమాత్రమున మాకై సేవజేయు మహానీయులను నేను తృణీకరించుటలేదు. ఈఅసహాయోద్యమమునకు పూర్వమే ఈ ప్రచారమందు కృషిసల్పుచున్న దేవసేవకులు తప్ప మరియెవరును యిందువిషయమై పూనుకొనుటలేదు. స్వరాజ్య సంపాదనమందు మన నాయకులకు గల యుత్సాహము కులాభి మానములపై కొందరికిగల స్వాభిలాష, హిందూజాతి నిర్భాగ్యముపై యెవరికిని దృష్టిలేదు. అయితే నేడు దేశయులలో కొంతవరకు మనవై పునకు దృష్టి మరలినది. మన యెడల పానభూతి జూపుచున్నారు. కొంతవరకు గాంధీమహాత్ముని యుపదేశములు మహాత్మరమైన పనిజేసినవి. “నిర్భాగ్యకార్యక్రమమని విలపించు అసహియ వారులును, మన మందరము బ్రాహ్మణేతరులమని మనలను గూడ తమలో లెక్కించుకొనుచు ఉద్యోగాభిలాషచే పెనుగులాడుచున్న జన్మిసవర్గమువారును, కార్యచరణమునందు మనకు మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడి, మనల నుద్ధరించుటయందు వీరు జారిపోవుచున్నారు. దొరతనమువారు మనకు పెక్కు విషముల సాహాయ్యముచేసి, మన హక్కులను గమనించుచున్నారు. మనకు నామినేషనులు యిచ్చియు, విద్యాభివేతనములు, బావులు మొదలగువానియందు ప్రవేశము గల్గించియు పాఠశాలలయందు అందరితో సరిసమానముగా చేర్చుకొనుటకు తగిన సావకాశములు కల్పించియు మన అభివృద్ధికి విశేషముగా సాహాయ్యము చేయుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటువలననే మనకు కొంత ఆత్మగౌరవమును మనకు యిచ్చి ముఖము లభివృద్ధియు గలుగుచున్నది. ఈతాలూకాలో లేబరు డిపార్టుమెంటును నెలకొల్పి పురుషులనియు బాల బాలికలకు విద్యాప్రాప్త్యాహము గలుగజేయవలయుననియు, ఇంకను యితర సౌకర్యములను ప్రసాదించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని వేడుచున్నాను. దేశనాయకులార! మా బలమును, మా కై ప్రభావమును మీరు గమనింపుడు. మమ్ములను వదలిన మీప్రయత్నములు వ్యర్థమగునని మనవిజేయుచున్నాను.

మన హక్కులు

ఇంతవరకును కొన్ని సంగతులు నాకు తెలిసినంతవరకు మనవిజేసితిని. మనలో విద్య కలిగినవారికి తగిన పదవులు లభించుటలేదు. అటు కులవృత్తిని యిటు ఉద్యోగములకును మన వారు భ్రష్టులగుచున్నారు. ఈ తాలూకాలోని యూనియన్ తాలూకా బోర్డులలోను మనకు కొంతవరకు న్యాయము కలుకజేసిరిని వినుటకు నాకంతయు సంతోషముగనున్నది. దేశనాయకులకును దొరతనమువారికిని ఒక్క విషయమును గురించి మనవి జేయుచున్నాను. మాసంఘములో చదువుకొన్నవారును తగిన యోగ్యులను లభించినప్పుడు చిన్న పెద్దయోద్యోగములు మా ఆదిమాంధ్రులకే యివ్వవేడుచున్నాను. పదినిండిలో తిరుగుట నూతన విషయములు నేర్చుకొనుట, పెద్దల సహవాసమును

క్రమ క్రమముగా అలవడును. మా సంఘము వారి కందరికిని యిందువలన యెక్కువ ప్రాప్త్యాహారముగా నుండును. యితరవరకును దొరతనమువారును దేశనాయకులును మాజాతీయందు చూసిన ఔదార్యమునకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఇచ్చట కొంతకాలమునుండి మాజాతీయవృద్ధికై విశాలస్పృహయుతో తోడ్పడుచున్న సబుకల్టరు శ్రీ శ్రీ శ్రీ సింగోడియన్ దొరవారికి నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ మహా యుధు ఈప్రాంతములో అధికారిగానుండి ఆదిమాంధ్రులకు అనేకపందల యకరముల భూమిని యితరసౌకర్యములను కలుగజేసిరిని వినుచున్నాను. ఇట్టి ఉదారచరితులకు, అధికారులవలననే మన కెక్కువ మేలు గలుగును. ఈమహానీయుని ఉద్యోగపదవిలో మన కెక్కువమేలు కలుగునని వాంఛించుచున్నాను. ఈతాలూకా ప్రజలందరూ మాజాతీ నుద్ధరించుటకు తగువిధమున తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతియూనియను తాలూకా బోర్డులలోను అధ్యక్షము యుగ్మతనను ఆదిమాంధ్రసభ్యు లుండవలెనని వాంఛించుచున్నాను. మీజిల్లాలో లేబరు డిపార్టుమెంటు లేనందులకు నాకు విచారము గలుగుచున్నది. పరపతి సంఘముల ప్రాప్త్యాహము కాన్పించుటలేదు. దొరతనమువారు ఈతాలూకాలో ఆదిమాంధ్రులకు ఎక్కువ సౌకర్యములు గలుగజేయ వేడుచున్నాను.

సంఘ నిర్మాణము

ఇదివరకు మనలో సంఘకైలేదు. తగిన కట్టుబాట్లు మనకులేవు ఇప్పుడు మన మందరమును ఏకజాతీయని భావించుకొనవలసినతెరుగా మాసన్నమైనది. సైఫంఘములలోవలె వినుగుపుట్టించు పలుతెగలులేవు. ఆదిమాంధ్రులందరూ ఏక కుటుంబమని తెలుసుకొన గోరుచున్నాను. ఆదిమాంధ్రులనగా ఒక్కమాలలే అని పలువు రభిప్రాయము. అస్పృశ్యులుగా నెంచబడు మాలమాదిగ పాకీ కులస్థులందరూ ఒక్కటి అని మీరు గ్రహించుడు. మన అందరి కష్ట సుఖములు ఒకటే. మనలో స్వల్పభేదములు లి తి స్పృ ఆం త క న్న ను మ రే మి యు కాన్పించవు. మనలో విద్యాభివృద్ధి కలిగినకొలది సంభూభిమానము దినదినాభివృద్ధి గాంచిన నాటినుండియు భిన్న భావము అంతరించును. వృత్తులు వేరుగావచ్చును. అంతమాత్రమున మనకెడ బంధముండదు. నాసాదరులార! మీరు తాలూకాసంఘమును గ్రామసంఘములను యేర్పరచ గోరుచున్నాను. ప్రతి గ్రామమునకును తాలూకాకును కొంత ద్రవ్యమును సమహర్షనలయును. ఇతరులు మనపై అనేక కష్టములు తెచ్చిపెట్టెదరు. మన హక్కులను అపహరించెదరు. న్యాయస్థానమునకు లాగెదరు. అమానుకులనుజేసి హింసించెదరు. అయితే యీతాలూకాలో యిట్టి దౌర్జన్యములు అంతగా లేకపోవచ్చును. అయితే యిచ్చటభూస్వాములను అగ్రకులస్థులను సాధుభావము గలవారని నమ్మెదను. అయితే మనము చేయవలసిన సేవ అపారముగా గలదు. విద్యా ప్రాప్త్యాహమునకును భజనసమాజములు నెలకొల్పటకును ప్రతిగ్రామమున భజనలు ఉత్సవములు చేయుటకును సభలు సత్కాలతేవములు కొనసాగించుటకును ఆదిమాంధ్రప్రచారము మనసంఘములో త్వరితగతిని ప్రచారము సల్పుటకును ప్రచారకులను నియమించియో గౌరవప్రచారకుల భత్య ఖర్చులతో మరియు యితరీకుల సంభూభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు కొంత నిధిని సహకూర్పుట అత్యవసరము. గనుక జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘముతో మీరు సమిష్టిగానుండి మీకష్ట సుఖములను సంఘమునకుదెచ్చి సంఘబలమును వృద్ధిచేయ గోరుచున్నాను. ఈప్రాంతములలో ఏయెక్కట్లు తలపించినను లేక మీకు ఏఅన్యాయము జరిగినను వెంటనే జిల్లాసంఘమునకు తెలుపుడు. మీలో కొందరు బుద్ధిమంతులు యిచ్చటగలరు. మనది ఒకదీన జాతి. మనము దరిద్రులము. అయితే మీలో ఆత్మనిశ్వాసము, బలిదానము, త్యాగము ఉన్నచో మీకు ఎక్కడలేని బలమును గలుగును. ఈప్రపంచములో ఘనకార్యములన్నియు దరిద్రులే సాధించిరి. రాజ్యములు స్థాపించుటయు, నిర్మాణపరచుటయు ధర్మప్రచారమునకు తోడ్పడుటయు, దరిద్రులే సాధనము. శిక్కులు మొదలయెవరు! గురుగోవిందు, గురునానక్, టెగ్ బహదూరు, మొదలగువా రెవరు? శివాజీ తన సామ్రాజ్యము నెట్లు స్థాపించెను? పెగంబరు మహమ్మదు వారిశిష్యులు యెట్టి వారు? ఏనునాథుని అనుచరులు యెవరుజుల? ఈలోకములో ప్రతిధర్మ సంస్థాపనాచార్యుడును ప్రతి సామ్రాజ్యనిర్మాతయు అవతారపురుషుడును దీనల సహాయముననే మహాత్మ్యావృత్త కార్యములను నెరవేర్చగలిగెను. శ్రీరామచంద్రుని అనుచరులు వానరులని మీరెరుగుదురు. శ్రీకృష్ణుడు రాజ్యభ్రష్టులైన సాండ్పులపక్షముచేరి ధర్మసంస్థాపన జేసెను. గనుక మనము పేదలమనియు విద్యాగంధము లేనివార మనియు మనకండలేదనియు యెన్నటికి యోచింపకుడు. మనకు కావలసినది ఆత్మనిశ్వాసము గనుక మీరు ఒక్కపర్యాయము మీకులదేవతస్మరింపుడు. మనది నీతిబలము. ధర్మబలము. ఇతరులు స్వలాభమునకై పెడత్రోసను త్రొక్కుచున్నారు. మనదో ధర్మబలము అని మీరు గ్రహించుడు. లెండు! మేల్కొనుడు! గమ్యస్థానము చేరువరకు ఆగవలరు. !!! మనలోనుండుమాయ ధూపంచలైపోవుగాక !!

బొగ్గునమ్మె

పరిశ్రమ స్తబ్ధించుట-రాయబారములు చెడినవి అత్యవసరముగ వర్షాటలు-విషమపరిస్థితులు లండన్, ఏప్రి 30.-రాత్రి 5 గం పగలంతయు బొగ్గుపరిశ్రమలు చాల వడిదుడుకుగ నున్నవి. ఉదయము 10-30 గంటలకు గనులపనివాండ్ర ప్రతినిధులను కామన్సువల్లో తనగదిలో వేచియుండవలెనని బొగ్గుయజమానుల రాయబారపు సంఘముతోనే ఇంతవరకు ఆలోచించుచుంటున్న ప్రతినిధులు మధ్యాహ్నమువరకు ఆగవలసివచ్చెను.

ఈలోపుగ ఒకగంట మరల ప్రేక్షయూనియను జనరలు కవున్సిలువారు సమావేశమై ఏదో ఆలోచించిరి. బొగ్గునుగా రును గనులప్రతినిధులను మాట్లాడిన పర్యవసానమును దెలిసికొ నుటకు 1500 మంది ప్రతినిధులు కనిబెట్టుకొని యుండిరి. మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు కామన్సువల్లో ఏదో ప్రకటించెద రనుకొనిరి. కాని అంతకుముందే బొగ్గునుగారు చెడఁబోవుట చే ఏమియు లేలేదు.

అత్యవసరమైనపనులు ఆగిపోకుండ జేయుట

లండన్, ఏప్రి 30.-ఒకవేళ బొగ్గుత్రమ తటస్థించేనేని ఇదివరకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసినవా రందరును నడు ములు బిగించి పనిచేయుటకు సంసిద్ధులుగ నుండవలెనని ఆరో గ్యమంత్రివర్గము ప్రకటించెను. ఒకబొగ్గుపరిశ్రమమాత్రమే ఆగిపోయిన అత్యవసర మగుపనులు సాగుటకు జేసినప్రయత్నము లను విస్తరింపజేయ నక్కరలే దనుకొనుచున్నారు. స్థానికాధికారులు పరిస్థితులను బట్టి సహకారము పల్పెద రనుకొను చున్నారు. 10 సివిలు కమిషనరులు నియమింపబడిరి.

ప్రభుత్వ పౌరత్వములు

లండన్, మే 1.-ఉండి ఉండి అనుకొన్నటులే బొగ్గు పమ్మె తటస్థించినది. 1914 లో బ్రిటనుజేసిన ప్రకటనమువలె నున్నదనుచున్నారు. ప్రేక్షయూనియనులు గనుల పనివాండ్ర కెంతవరకు సహాయము చేయవలెనో ఆలోచించుచున్నారు. నిన్నటి సాయంకాలము అత్యవసరమగుపనులు జరిపించుటకు సార్వభౌముడు ప్రకటనమున సంకేతము చేలెను దీనిని అవసరమని తోచినపుడే ప్రకటించెదరు. ముఖ్యమగుపనులు ఆగిపోకుండ 10 సివిలు కమిషనరులు నియమింపబడిరి. పోప్టుమాస్టరు జనరలు ప్రధాన సివిలు కమిషనరుగ నుండును.

సమ్మెను ఎదుర్కొనుపౌరత్వములు

లండన్, ఏప్రిలు:- ఆహారపదార్థములు మున్నగు పల్లయు ఆగిపోకుండ ముందుగనేమేల్కొని హైద్రోపార్కుకు మోటారు లారీలను బంపిరి. సమ్మె ప్రారంభమైనచో తప్పని సరిగవిదోబిధముగ రవాణానిమిత్తము రైల్వను నడిపించుటకు రయిలుపనివాండ్లు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రత్యేకముగ స్వాధనములు ఆములుజరుగును. చేయవలసిన ఏర్పాటు లన్నిటిని జేసిరి.

సార్వభౌముని రాక

లండన్, మే 1.-బకింగ్హాం నుండిరమున జరుగు ప్రసి కవున్సిలువరకు సార్వభౌముడు విడిదర్శు కొలునుండివచ్చెను. సాయంకాలము 5 గంటలకు బొగ్గుయజమానులు కామన్సు వల్లకు వచ్చిరి. ప్రేక్షయూనియను గనుల పనివాండ్ర ప్రతినిధులు గూడ వచ్చిరి.

రాయబారము మరల ప్రారంభమగు ననుకొనుచున్నారు.

యూనియనుస్ట్రీలుగొప్ప ఆక్షేపకసభను గావించిరి. తత్సమయమున ఆల్బర్టు నుండిరమున చాంబర్లెనుగాగు విదేశాంగ విధానమును చెలుపుచు బొగ్గుపరిశ్రమలు వివాదకర మగుచున్నవనిరి. కొన్నినిమిషములు ప్రార్థనలతో గడిచెను.

రాయబారము లెట్లు చెడినవి?

కాసనములందు 6 గంటలనేయించి తాత్కాలికముగ రోజు 1 కి 7 గంటలు పనిజేసికొనుటకు కాసనమును ఆమోదిం చేయవలసిన బొగ్గును వ్యక్తికరించిరి. 1929 డిశంబరు 31 తేది లోపుగ ప్రభుత్వమువారిక సంఘము ఏర్పాటు జేసెదరు.

వర్తకము బాగుపడిన పిదప 7 గంటలకు మరలు విషయమై ఆలోచించవచ్చుననిరి.

రాయలుకమిషను నివేదికము మార్చి 6 తేదినే ప్రకటితమైనను యజమానులు తమ మావలను నేడు 1.15 గంటల కందజేసిరట. ఏప్రిలు 30 తేదిని అప్పటికే అధ్యము 2.3 వంతలు మంది పనిలోనికి వెళ్లుటకు వీలులేకుండెను. పనిచేయుగంటలను హెచ్చు జేయుటగూడ విచారణసంఘమువారిసిఫార్సులకు విరుద్ధమనిరి. 1921 సంవత్సరపు వేతనములను అనుసరించి తగ్గించి వేతనములకు పనిచేయుజాలమని నిరాకరించుటచే రాయబారములు చెడిపోయెను. 1921 సంవత్సరములో జరిగిన పరిష్కారమువలెనే యజమానులు జేసెదమనిరి.

పరిశ్రమను క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటలో రాయలు కమిషనుసిఫార్సులను సాగించెదమని ప్రభుత్వమువారు అభయ మిడిరి.

పరిశ్రమ యభివృద్ధిగాంచువరకు గనులపనివాండ్ర వేతనములకు తగ్గించరాదనియు పరిశ్రమను బాగుజేయుటలో తోడ్పడెదమనియు ప్రేక్షయూనియనులు చెలిపెను.

బొగ్గు యజమానులు నోటీసులను తీసివేసిన గనులపని వాండ్రు రాయలుకమిషను. సిఫార్సుల నంగీకరించెదరాయని యడిగిరి క్రొత్తగ పరిశ్రమను ఏర్పాటు జేయునపుడు పనివాండ్లు తక్కువవేతనముల నంగీకరించవలెననిరి. కాని ముందుగ వేతనములను తగ్గించుటకు ఒప్పుకొనజాలమని గనుల పనివాండ్రు చెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమను ఏర్పాటుజేయుటకు గల్గ కష్టములను పూర్తిగ ఆలోచించెదమనిరి.

గనుల పనివాండ్రు వేతనములను తగ్గించుటకు ఎంతమాత్రము ఒప్పుకొనరని నాయకుడు చెలిపెను.

అందుచే 11-30 గంటలకు రాయబారములు పూర్తి అయినవి.

రాయబారములు చెడినతరువాత గొప్పసభలో కలకలరవముల నడుమ థామస్ గారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వచారిత్రమున బ్రిటి షుమంత్రి లింత్ గొప్పతప్పను జేసి యెఱుగరనిరి. ఒకపదములో మనకు ప్రభుత్వమునకు చెడిపోయెను. నేడు ప్రేక్షయూని యను కాంగ్రెసు గొప్ప నిశ్చయమును జేయును. మనమింకను సంధి నే గోరుచున్నారము. ప్రజలుగూడ సంధిని కాంతి నే కోరుచున్నారు. యుద్ధము గావలెననువారే బాధ్యతవంతను వహించవలసి యుండుననిరి.

బ్రిటిషు ప్యాసిస్టులు

హార్డింజిప్రభుని ప్రకటనము

లండన్, ఏప్రిలు 29:- ఓ. ఎం. ఎం. ఎస్ సభ్యులు తో సహకార మొనర్చుటకు ప్రయత్నించకపోవుటచేతను పేరును నియమమున మార్పుకొని నిరాకరించుటచేతను బ్రిగేడియరు జనరలు వ్యార్లింకేజీగారు మునుపటి ప్యాసిస్టు సభనుండి వీడిపోవుచున్నారు. వీరు రాజీనామాలు నిచ్చిరి.

ప్యాసిస్టు సంఘమువారు తమకు సైనిక పద్ధతులకు మానుకొన్నగాని వారితో సహకారముపల్పుటకు ఎంతమాత్రము ఆలోచించుటకు వీలులేదని హార్డింజిప్రభువు పలికెను. బ్రిటిషు ప్యాసిస్టులు ప్రభుభక్తి పరాయణులుగ ఏర్పడుచో చాలమంది వీడిపోయిన మనుటచే ఈక్రొత్త సంఘముతో సహకారము పల్పెదమనిరి.

సర్ డబ్ల్యూ ట్యూననుగారు చనిపోయిరి.

జర్మను సోవియటు ఒడంబడిక

లోకర్నో ఒడంబడికకు భంగముగలేదు

రుగ్బీ, ఏప్రిలు 30:-జర్మను సోవియటు ఒడంబడికను చదివినగాని నేను ఏదీయు నిర్ధారణగ జేప్పజాలను. జర్మను మంత్రులు లోకర్నో ఒడంబడికకు భిన్నముగ నుండనని అభయ మొసగిరి. అప్రకారమే వాసుగూడ ఆఒడంబడిక తోచుగాక. మనకేగాక వారికిగూడ సంధిగావలసియున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇతర జాతులకు కష్టములను గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించలేదు. ఇతరజాతులకు సంబంధము అనుకులముగ నున్న అనాయతాబడలేదు. అడ్డురాజేదు. జర్మను మంత్రులు నేను చూచుటకు వరకుజేసికొని సంకేతముజేసిరి ఒడంబడికను. అదియును సహజము. లోకర్నో ఒడంబడికలకు భిన్నముగ ప్రవర్తింపరాదనియు, జాతిసమితి ఒడంబడికకు విరుద్ధముగ ఏమీయు జేయరాదని నిర్బంధించుటకును మనకు అధికారమున్నది చాంబర్లెను కామన్సువల్లో నుడివిరి.

ఇండియా లంకావైరు

భావి భాగ్యోదయము

కర్నలు అమెరిగారి ఆశ

లండన్, మే 1:-మాంచెప్పరు ప్రత్తి వర్తకసంఘము వారిచ్చిన విందుసందర్భమున ఈక్షణముండిమి చిక్కులుగల్గును ఇండియాలో ముందు భారతీయులకేగాక మన మందరము కలిసి యున్నంతకాలము గ్రేటుబ్రిటను పరిశ్రమలకుగూడ మహాదోహదముదని కర్నలు అమెరిగారు చెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్యరక్షణము

సముద్రభాగమున కాపుదల గావలెను

డొమినియనుల బాధ్యత

రుగ్బీ, ఏప్రిలు 30:-అన్నిటికంటె ముఖ్యము సామ్రాజ్య రక్షణము. దానికి సముద్రముమీద కాపుదల అవసరము. ఈ విషయములో ఆస్ట్రేలియా మన కందరకును ముందంజవేసినది. ఎల్లకాలము ఒక్క బ్రిటిషువారే నాకాదళభారమును భరించగలరనుకొనుట విధ్య. ప్రపంచమే మారినది. నేడు ఎక్కడ జూచిన శక్తిమంతమే. పసిఫిక్ అట్లాంటికులు ప్రపంచములో అగ్రస్థాన వలంకరించుచున్నవి. పూర్వము డొమినియనులు డబ్బు సహాయముచేసిన జాలన నడివారు. ఇప్పుడన్న నో డొమినియనులు తమ నాకాదళమునే గర్వియుండవలెనని ఏర్పాటైనది. అన్నివిధముల అన్ని సాధన సంపదలతో నెలకొల్పవలెననుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా రాజకీయశక్తిల సిద్ధాంతములచే ఇట్టి ఏర్పాటు జరగడమైనది. ఆస్ట్రేలియా నాకాదళములో బాతీయ భావ మున్నదిగాని స్థానికముగలేదు.

స్థానిక రక్షణములచేతనే సామ్రాజ్యమును గాఢముకొనగలమనుట అనివేకము. ఎప్పుడైతే సముద్రభయము గలుగునో అప్పుడే సామ్రాజ్యరక్షణమును సంత్రాన్యముగ బలపరచుకొనవలెను. అట్లు కఠింగారు స్వేయిను రంగమున కాపుదలను భద్రముగజేసి సైన్యమును బలపరచుకొనుచున్నారు.

చికాగో దురంతము

చికాగోలో విలియం మేక్స్విగ్గుడు అనునాతడు న్యాయవాది. అతడు నేరమును లేకుండ జేయుటకు శ్రమపడి వాదించుచు అయిదుగురు నేరస్థులకు ఉరిశిక్షను వేయించగల్గెనట. ఆరోపముతో ఎవరో ఇతనిని దొంగతనముగ కార్చి తుపాకితో జంపిరి. అతని ఇద్దరు స్నేహితులుగూడ హతమైరి.

వైమానికుడు కోథంగారికి సింసు బంగారు పతకమును బహుమతి నొసగి సత్కరించిరి.

కామన్సు సభ్యత్వమును ఎలిస్ ఆప్టిగు బద్దలుగారు వదులుకొనిరట.

సిరియా ఒడంబడిక

ఆంగ్లోఇరాకు మోస్తరుగ నుండును

బెయ్రూటు, ఏప్రిలు 29:-క్రొత్త తాత్కాలిక ప్రభుత్వాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిన అహ్మదు నమీగారి ఆశయములను ప్రకటించ సిరియా మోక్షమినరు అంగీకరించెను. ఈక్రొత్త ప్రభుత్వము ఫ్రెంచివారికి తోడ్పడుచున్నది. తుదకు ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడికవలె ఈ ఒడంబడికను తయారు జేయవలెను. తమకు కావసిన రాజ్యాంగ నిర్మాణమును తయారుజేసికొనుటకు వారికే అంగీకార ముండవలెను. చుట్టు ప్రక్కలనున్న మాజీటి రాష్ట్రములతో వ్యవహారము ఆగిపోకుండ ఒడంబడిక జేసికొను అధికార ముండవలెను.

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0-8-0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి; నున్నగా అద్భుత శక్తి ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూకు జేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి వివాదవలె నుండును అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము, బెజవాడ

ప్రకటన

1926 సంవత్సరపు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, పాఠశాల 11 ప్రకారము మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము గ్రాడ్యుయేట్లు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ గ్రాడ్యుయేట్లుకావచ్చునను విషయమునకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు చట్టముల 6 వ ఛాప్టరు, 7 వ సెక్షనును చూడవలసివచ్చినది. (మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు క్యాలెండరు 1925-26, మొదటిసంపుటము, 127 పేజీ) విశ్వవిద్యాలయమునకు దరఖాస్తును పెట్టుకొనునెడల గ్రాడ్యుయేట్లు రిజిస్ట్రేషన్ ను గురించి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు పాఠశాల విధివినిన్ని తదివ్వయమున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఏర్పాట్లను చూచి వివరించుచున్నాము.

గంజాము, విశాఖపట్నం, పడమటిగోదావరి, తూర్పు గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, కర్నూలు, చిత్తూరుజిల్లాలకు సంబంధించియుండి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆర్డరుల ప్రకారము అనగా 26-4-26 కు పూర్వము 5 సంవత్సరములుగాగాని అంతకుపైగాగాని యుండిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు గ్రాడ్యుయేట్లు రిజిస్ట్రేషన్ అర్హులు. రిజిస్ట్రేషన్ కు దరఖాస్తుపెట్టు ప్రతి గ్రాడ్యుయేట్లును నియమించిన ఫారములో 1926 సెప్టెంబరు 1 తేదీలోపల రిజిస్ట్రేషన్ కు దరఖాస్తు పంపుచు రు 3-0-0 కట్టవలయును. అందు మీద పరిశీలన గ్రాడ్యుయేట్లు రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడి 1927 సెప్టెంబరు 1 తేదీనకు నిలిచియుండును. అటుపిమ్మట సంవత్సరమున కొకరూపాయ కట్టవలెను. సెప్టెంబరు 1 తేదీకి లోపల 1 రూపాయ కట్టబడినది అతనిపేరు రిజిస్ట్రేషన్ లో గింపబడును. పిమ్మట చెల్లింపని సంవత్సరముల చందాను చెల్లించినైగా రు 3-0-0 కట్టినయెడల పేరు మరల చేర్చుకొనవలెను. పేరు రిజిస్ట్రేషన్ నుండి సుండునపుడు రు 5-0-0 కట్టినయెడల మరల ఫీజును కట్టకయే అతనిపేరు రిజిస్ట్రేషన్ లో యావజ్జీవముంచబడును. రిజిస్ట్రేషన్ నుండి పేరుగల ప్రతి గ్రాడ్యుయేట్లును ఆఫీసుగుంబలలో రిజిస్ట్రేషన్ అనుజ్ఞ నందినమీదల రిజిస్ట్రేషన్ తని కీచేసుకొనవచ్చును. 2 రూపాయలనుకట్టి జరుగునాటికి గలభేదములతో దానికొని పొందవచ్చును.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఆర్డరు ప్రకారము (15 వ సెక్షను 3 వక్రము, (1) రిజిస్ట్రేషన్ గ్రాడ్యుయేట్లు తమలోనుండి విశ్వవిద్యాలయపు సెలెక్షనుకు 15 మంది నెన్నుకొనవచ్చును. రిజిస్ట్రేషన్ గ్రాడ్యుయేట్లుచే నెన్నుకొనబడుఅభ్యర్థుల నామినేషన్ లను కొరకు ప్రకటన 1926 సం జూన్ 1 తేదీన రావలయునని తెలివియున్నారు. ప్రస్తుతము ఆచరణలోనున్న నిబంధనలప్రకారము ఆప్రకటన వెలువడుటకుముందున్న రిజిస్ట్రేషన్ గ్రాడ్యుయేట్లు మాత్రమే ఎన్నికలకును వోటునిచ్చుటకును అర్హులగుదురు గనుక, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ప్రభుత్వ ఎన్నికలలోనే తమహక్కును చలాయించ దలచినయెడల సాధ్యమయినంత త్వరలో, ఎట్లయినను 1926 సం|| జూన్ 1 తేదీకి లోపల పైనకనబరచిన ఫీజులను బంపుచు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలయునని రిజిస్ట్రేషన్ కు అర్హులగు గ్రాడ్యుయేట్లుకు తెలియజేయడమయినది.

రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును రిజిస్ట్రేషన్, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, బెజవాడకు మనియార్డరు ద్వారా మాత్రమే పంపవలెను.

దరఖాస్తుఫారములను రిజిస్ట్రేషన్ వద్దనుండి తెప్పించుకొనవచ్చును.
(బైఆర్డరు)
సి. డి. ఎస్. చెట్టి,
ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రేషన్.

బారిసాట్ దుండగములు

విగ్రహములును పాడుచేయుట
కలకత్తా, మే 1:—గురువారమునాడు రాత్రి ఒక స్త్రీ డరు యింటను మరయొకని యింటను తొరబడికొందరు దుర్మార్గులు దేవతా విగ్రహములను అపవిత్ర మొనర్చినట్లు బారిసాట్లు నుండినవచ్చినవార్తలను తెలియుచున్నది. వీ రచ్చటి మహమ్మదీయులని తరువాత తెలిసినది. నిన్న సాయంకాలము 8 గంటలకు మహమ్మదీయులు డక్కారహమత్ గంజిలో నొక హిందూసాపులోని కిక్కిరియించు జమానిని కొట్టిరట్ట. ఒక బండి నెక్కి చాకు గుండా బోవుచున్న మరయొక హిందూవును గూడ మహమ్మదీయు లట్లే కొట్టిరట్ట తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

‘చెట్టును నాలుగు డోకడుగాని ఫల మనుభింమవా డోకడు’ అను సామెత గొప్ప అనుభవజ్ఞులచే ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేయబడినది. ఆంధ్రోద్యమప్రారంభమందు గుంటూరు యువకులు చాలా కృషిచేసి నాయకులయొక్క అనాదరణకు గురియై ప్రప్రథమమున అందరివల్లను ఒకవిధముగా చూడబడి క్రమముగా కార్యరూపమును తెచ్చుటకు. చాలా పాటుబడిన సంగతి ఎల్లరకు విశేషము. బాపట్లయందు ప్రథమ ఆంధ్రముహూసభను కావించి వారియొక్క వనోబ్ధియును కొంతవరకు నెరవేర్చుకొనిరి. తదుపరి ఆంధ్రోద్యమభీజము రానురాను వృద్ధి పొంది ప్రభుత్వమువారివల్లను గణ్యతపొంది పెంపొందెను. ఆంధ్రరాష్ట్రము, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము అనునవి సదరు యుద్యమముయొక్క ముఖ్యోశములు. ఉద్యమ ఆశయములు సఫలీకృతములగునపుడు ప్రప్రథమమున కృషిపల్విన గుంటూరు మూలకు త్రొవ్వబడి ఎక్కువజలము చేయగలవారు ఆ ఫలమును యావత్తు పొందుటచాలా ఆశ్చర్యము. అయినను ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రదేశమునకంతకు నుపయోగకారి. ఆధునికవిశ్వవిద్యాలయములవలె పట్టభద్రులను తయారు చేయుటయందేగాక వాఙ్మయవిజ్ఞానమును జనులహృదయంబుల విరజిమ్మలయును. ఆ గొప్పకార్యమును చేయుటకు విశ్వవిద్యాలయమును బెజవాడ పట్టణమందు నిర్మించుటవలన వీలు కలుగునా అను సంగతి ఆలోచించవలయును.

బెజవాడ ఇనుపదారులకు కూడలియై చాలా క్రిక్కిరిసిన చిన్నపట్టణము. ఒకనెపున నదియొక తీరతర ప్రక్కలను గుట్టలచేత చుట్టబడి సంకుచితము కాబడియున్నది. విశ్వవిద్యాలయ ప్రదేశము ఒక విశాలయమై విద్యార్థులయొక్కయు గురువులయొక్క జీవనమునకు ఇంచుక వికాసము కలుగజేయుటకు వీలుగనుండవలయును. ఆ అదృష్టము బెజవాడకు లేదు. కొద్ది ప్రదేశమును స్వీకరించుటకే మహారు 12½ లక్షలరూపాయలు కావలసివుండునని అంచనాచెయ్యబడినది. కట్టడములకు చాలాధనముకావలసియున్నది. గొప్పకట్టడములు ఆ ప్రదేశమునందు చాలాకాలము నిలువవు. నాటికి ప్రత్యేక పుస్తకములుచేసి కట్టడములను దిట్టుచేయవలయును. ఇంతద్రవ్యమును వ్యయముచేసి బెజవాడపురమునందే విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పటకు ఏమిదైన విశేషముకలదా అనువిషయము ఆలోచించవలసియున్నది. వేసవికాలమునందు మార్గాందుడు తనసహజవికాసముతో నలు దెసల తన కిరణసహస్రముల వెదజల్లి జనులనునంబుల ప్రకాశపరచుచున్నాడు నాయాదేవుడు కొండలమధ్య దాగుదుమార్తె లాడుచు భూరజమును నలునైపుల చెరిగి జంతుజాలమును చాలా హింసించును. చల్లయు మిక్కిలమై. అట్టి సందర్భములలో విశ్వవిద్యాలయవికాసమునకు ఆ గ్రామపరిస్థితులు విరోధములు.

ఆ గ్రామమునందు వాఙ్మయాభివృద్ధి ఎంతమాత్రము లేదు. గుంటూరుపట్టణముగాని గుంటూరుజిల్లాగాని పూర్వకాలమునుండియు ఐహాకపులకు మిన్న అయిన ప్రదేశమే అలరారును. కవిప్రభూయగు తిక్కన మొదలు ఆధునికనాటకకవులలో చాలామంది యీ వండలపువారే. మొన్న మొన్నటివరకు గుంటూరు రెడ్డిరాజ్యమునకు తిలకముగ ప్రజ్యోగిలైన. బెజవాడయో మొన్న మొన్నటి పట్టణము, రైల్వేవచ్చినతర్వాతనే కొంత బొన్నత్యమునకు వచ్చినది. విద్యావిషయక సంస్థలు బెజవాడయందు చాలా అరుదు. అట్టితరీ బెజవాడయందు విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు అవకాశములేదు. గుంటూరు అన్ననో చాలకాలమునుంచి విద్యాసంస్థలు ఉండియున్నవి. ఈ ప్రాంతములందు గుంటూరునందువున్న కాలేజిలకు ఉన్నత విద్య ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినది. స్త్రీలకు ఉన్నతవిద్యకాల ఉన్నది. హిందూమతాచారములప్రకారం విద్యగరపుటకు కారదానికేతనము ఈపట్టణమునందే స్థాపింపబడినది. గవర్నమెంటువారు ఎక్కువవ్యయముతో వైద్యపాఠశాలను కట్టుచున్నారు. వ్యవసాయఫారములు రెండు గలవు. వ్యవసాయపు విద్యను గరపుటకు తగినంతప్రదేశము గలదు. ఈలాటి వెన్నియో విట్టువున్నప్పుడు మద్రాసు శాసనసభ్యులు సంకుచితమగుటలై సరియైనవిషయములను గమనించక బెజవాడను ముఖ్యస్థానముగ చేయుట శోచనీయము. ఇప్పుడైన ప్రభుత్వమువారు గమనించి గుంటూరును ముఖ్యస్థానముగను కేంద్రముగను చేయగలదులకు ప్రార్థితులు మిషన్ కాలేజీ వారు బెజవాడ పురమునందు కాలేజీకట్టరు, కృష్ణాజిల్లా ప్రముఖులు బెజవాడయందు సరియైన ఫస్ట్ గ్రేడ్ కాలేజీని కట్టుటకు తగినవారు ఎవరులేరు. ఒకవేళ ఒకదానిని నెలకొల్పినను మిషను వారు నెలకొల్పబోవు కాలేజీవలె నుండనోపదు. ఈ సంవత్సరం జూన్ నుంచి బి. ఏ క్లాసును మిషన్ వారు తెరచెదరు. వ్యవసాయకళాశాలను గుంటూరునందు స్థాపించుటచేత ప్రభుత్వము వారికిన్ని ప్రజలను చాలా సౌకర్యము. అన్నివైపుల అనేక యకరముల స్థలము తక్కువవలెను వచ్చును. దానివలన అన్ని సంస్థలను స్థాపించి పోషించుటకు వీలు కలుగును. ద్రవిడ విశ్వవిద్యాలయముకొరకు మన తమిళసోదరులు ఆందోళన జరుపుచున్నారు. ఆ ఆందోళనక్రమమైనది. తమిళదేశమునందు చాలా

ఉన్న తల్లిదండ్రులములు గలవు. వారి సాంప్రదాయము, విజ్ఞానము ననుసరించి వారిజీవనము పెంపొందజేయు విశ్వవిద్యాలయము అవసరము. అది తప్పక అమలులోనికి వచ్చును. కేరళ విద్యాలయధ్యనులు ఇదివరకే ఆకాశమున చెలంగుచున్నవి. ఇట్టితరీ మన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ఎక్కువధనమును మన ప్రభుత్వమువారు నిచ్చుటకు వీలుకలుగదు. ఇదివరకే మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము ద్రవ్యములేక క్షీణించుచున్నది. అట్టిసమస్యములో వాఙ్మయాభివృద్ధికి ఎంతమాత్రము చేదో డొసగని బెజవాడ పురముందు ఎక్కువసామ్యు వ్యయముచేసి కట్టడము కట్టుటకు గుంటూరునందు కట్టుట సమంజసము. అటులగానిచో కృష్ణానది ఇంతతీవ్రపున శీతానగరప్రాంతమున విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పుట క్రోధయస్కరము. అక్కడ పెట్టుమనిరోధుట గుంటూరుపురముయొక్క స్వలాభముతో చెప్పబడినది కాదు. విశ్వవిద్యాలయయొక్క విలక్షణముకొరకే చెప్పబడినది. ఎక్కువ ధనవ్యయములేక కట్టడములను కట్టవచ్చును. యూరోపు విశ్వవిద్యాలయములవలె అలరారుటకు వీలు కలుగును. బెజవాడవలె వాయువు గంతులు వేయుటకు వీలుండదు. బెజవాడ పారులు సంకుచితమగుటల కానియెడల ఈ విషయమునైనను గమనించి సహాయముచేయుదురుగాక! విషను వారు అప్పుడు తమ కాలేజీ కృష్ణ వేణీతీరమునందు కట్టి ఆ ప్రదేశమును విద్యావ్యాపకముచేయుదురు. ఆ ప్రదేశము గుంటూరు కన్న బెజవాడకే చాలాసామీప్యముగలచే బెజవాడ జనులయొక్క గౌరమునకు ఎంతమాత్రము తక్కువగానేరదు. అదియు సంగాక ప్రయాణీకులకు సహితము చాలా సౌకర్యముగానుండును గనుక గవర్నమెంటువారు వైస్ ఛాంసలర్ గారున్న ఈ విషయమై ఆలోచించి గుంటూరు పట్టణమునందు విశ్వవిద్యాలయముఖ్యస్థానము నెలకొల్పి కేంద్రముగ జేయుటకు వీలు లేనియెడల శీతానగరమునైనను నెలకొల్పి విశ్వవిద్యాలయ లాభము ఆంధ్రముహాజనులకు కల్పించగలదులకు ప్రార్థితులు. విశ్వవిద్యాలయము నిజముగా ఆంధ్రులవికాసమునకు తోడ్పడునో లేదో అను విషయము ఫలనిర్దేశమునుబట్టియే కనుగొనవచ్చును. దానినిబట్టి ఆ అధికారులయొక్క విశాలఉద్దేశ్యములు తేటపడగలవు. చతురగా కట్టడములనుకట్టి ధనమును వెచ్చించి శాస్త్రజ్ఞానమును పెంపొందజేసి ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయములయొక్క సంఘనాలోక్త క్రొత్తమార్గముల ననుసరించినగాని లాభములేదు. పత్రికలలో కనుపరచు ఉత్సాహము కార్యరూపమున చూపలేరు. ఆ సహాయనిరాకరణమే దానికి నిదర్శనము. రామలింగారెడ్డిగారు దానిని గమనించవలెను.

న్యాయారాధనారావు

వకీలు, గుంటూరు

మొయిలు స్త్రీమర్దు

బొంబాయి, మే 3:—లండను నుండి ‘రావల్స్ ఓన్లీ’ టైంస్ పేపర్ లో 22 వ తేదీన బయలుదేరి ఏడవ 2 వ మే 11/80 గంటలకు చేరి ఆనాడు సాయంకాలము 5/30 గంటలకు బయలుదేరెను. 7 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఉదయమున 6 గంటలకు బొంబాయి చేరవచ్చును.

‘మంచూ’ ఓడ లండనునుండి బుపాలో 29 వ తేదీన బయలుదేరి మార్చెల్సు 1 వ తేదీ 6/80 గంటలకు వచ్చెను.

‘సింధియా’ ఓడ లండనునుండి బొంబాయికి 1 వ తేదీన బయలుదేరెను. బొంబాయి నుండి ‘అస్సిరియా’ ఓడ లండనుకు ఆరోజునే చేరెను.

శనివారము మధ్యాహ్నము ‘అక్విలియా’ ఓడ 68 సాలాను ప్రయాణీకులతోను 88 డెక్కు పౌనెంజర్లతోను బొంబాయి చేరెనది. (అ. ప్రె.)

కంగ్రాలోయలోని రైల్వేను

తెరచుట

హెయిలిగారి యుపన్యాసము

పథానుకోట, మే 3:—సర్ మాల్కాము హెయిలిగారు సైనిక, సివిల్ డ్యోగలు చాలమంది సహాకమొందుగా కంగ్రాపాలీలోని రైల్వేను తెరచెను. పశ్చిమోత్తర రైల్వేయొకటే వాట్లుగారు “కంగ్రా లోయచాల ఫలవంతమైనది నియు, భాగ్యవంతమైనదనియు, తేయాకు, పప్పు, ధాన్యములు, కూరగాయలు విరివిగా పండుననియు చాల పుణ్యస్థలములను వనియు చెప్పిరి. గవర్నరు గారు రైల్వే ఉద్యోగస్థులు త్వరగా పనిముగించెదరనియు, మాండ్రేషాద్లో ఎల్క్విక్కుస్సీమును అమలులో పెట్టెదరనియు తెలిపిరి. ఈరైల్వేలను మండిస్సీముతో సంబంధమేగాక పట్టణములలోని పరిశ్రమలకును పల్లెలలోని వ్యవసాయమునకును సాయపడును.” (అ. ప్రె.)

బెజవాడ వార్తలు

(స్వతంత్రవార్త)

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వైసు ఛాన్సలరుగారికి
మరియొక గొప్ప స్వాగతము

బెజవాడ, 2-5-26:—ప్రతియో 29 తేదీ సాయంత్రము పెనేటుహోలందు శ్రీయుతులు రామలింగారెడ్డిగారికిని, సుబ్బాస్వామిచెట్టిగారికిని స్వాగతముసంకుట ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ సబుకమిటివారు గొప్ప సభనుజరిపిరి. సభకు పురప్రముఖులెల్లరు విచ్చేసిరి. మరియు మద్రాసు ప్రాజెక్టునకీలు ప్రతిపాటి సత్యనారాయణగారు, జయపురం దినాక వెలగపూడి రామకృష్ణచౌదరిగారు, బర్హా శాసన నిర్వాహసభ్యులు అటలపల్లి నారాయణరావుగారు, అడుసుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య శాదరిగారు మున్నగు ఇతరపట్టణములవారుహూడ సభ నలంకరించిరి. సభ్యులకు ముందు అల్పాహారము లొసంగబడెను. పిమ్మట పెనేటుహోలందు సభజరిగెను. సభకు మ.రా.రా. టి. భుజంగరావుపంతులుగారు (సబుకమిటి) అగ్రాసాధిపత్యము వహించెను బెజవాడ పట్టణములో నొక యూనివర్సిటీకాలేజీ ఆత్మవనరుగ నుండవలయునని అగ్రాసాధిపతిగారు నెలవిచ్చిరి. బెజవాడపట్టణముపై అభిమానము గలదని చిత్రనుండలముల పక్షమున తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. వైసు ఛాన్సలరుగారి గుణగణములను గూర్చి విక్రీతి కొనియాడిరి. పిమ్మట దాసు త్రివిక్రమరావుగారు ఈ క్రింది స్వాగతపత్రమును సమర్పించిరి.

ఆర్యా, మీరు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుల యధికారమున వహించుచున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సబుకమిటి సభ్యులగు మీము హృదయపూర్వకముగా యాహ్వానము నిమ్మచున్నాము. శాస్త్రవిద్యాధికులచే విడువబడిన పౌరాణికపీఠములచే నేమి, పురాతనములగు ధర్మశాస్త్ర, అనురావతి విశ్వవిద్యాలయముల జ్ఞాపకముచే నేమి పవిత్ర పరుపబడిన బెజవాడ నాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును దెరువతరి మీకు సన్మానము నిమ్మచున్నది. ఈజిప్టుదేశమున అల్ హజార్ విశ్వవిద్యాలయారంభము క్రొత్తకము నారంభించినటులు ఆంధ్రదేశమున నీ క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయస్థాపనము నూతనకము నారంభించుచున్నది. మీకు గల అనుభవజ్ఞానములచే మీ రీ విశ్వవిద్యాలయకార్యమున చక్కగా పెంతురనుట యతిశయోక్తి గాదు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున మీ సహానుకూలము యున్నందున మైనూరునందు మీరు చేయు విధానములను కనిపెట్టుచుంటిమి. మీ రిప్పుడు మామధ్యమున నుండుట కళాశాల విద్య సభివృద్ధిచేయుటకు మీరుచేసిన కృషిని నూచించుచున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఆత్మ చక్కగా లేదని మాకుదెలియును. అయినను దానిని సవరింపుటోడి సమయముగాదు. మీచేతిలో నది దేశక్షేమమున కంతయో తోడ్పడ గలదని మాకు గట్టినమ్మకము. విశ్వవిద్యాలయము విద్యాభ్యాసమును ఎవారినుడును స్థాపించు పని దని కొందరు ను మన్నురు. కాని మీరు మీ మంత్రపు కట్టచే నిచ్చట నొక నీటిబుగ్గ నేర్పరచి యాత్రిక పాంథుల నటుకు వచ్చి విద్యాభ్యాసోదకములను గ్రోలునట్లు చేయగలరని మా నమ్మకము. మీ యధీనమున నాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆక్రమింపు, కేంద్రీకృతి, నవదీప్తి, కంజీవరపు విశ్వవిద్యాలయములందు గల గౌరవమును పొందగలదు. మీ ప్రజ్ఞాదివిశేషముల నెరింగియు మీకు మేము చెప్పవలసినదేమియులేదుగాని దేశముయొక్క బుద్ధిబలమునే గాక సంగీతాది విశేషముల సభివృద్ధిచేయుటయందు మీ మునుసరింపవలసియున్నది. కావున ఈ నూతనకమును మీ యధీనముచేసి మేము దాని ననుసరించెదము. ఇట్లు,

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సబుకమిటి (సభ్యులు)
ఏలూరు వాస్తవ్యులు ఈవర వెంకట్రావుగారును, ఆంధ్ర ప్రారంభవిద్య సంపాదకులును రచించిన పద్యములు చదువజేసిని.

రెడ్డిగారు ఉచితరీతిని ఆంగ్లభాషలో ప్రత్యుత్తరము నొసంగిరి. తమకు బెజవాడవారు చూపుచున్న యాదరమునకు వందనముల సర్పించిరి. బెజవాడ అధ్యక్షులు గొప్పదనియు, ఇంక నెన్నియో గొప్ప అధ్యక్షులు బెజవాడకును, ఆంధ్రదేశమునకును పట్టణముననియు వక్కాణించిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్ర యువకులకు విద్యాబుద్ధులను సరియైనమార్గముల గలవి ఆంధ్రుల కీర్తిని పెంపొందించగలదని చెప్పిరి. వందనములతో సభ ముగించబడెను.

బెజవాడ వేంకటేశ్వర

ఆయుర్వేద కళాశాల

తృతీయ వార్షికోత్సవము

బెజవాడ శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల యొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవము నిన్న కళాశాలావరణమున జరిగెను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులు సి. రామలింగారెడ్డిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మైదరాబాదునుండియు నితరప్రదేశముల నుండియు శ్రేష్ఠులు వచ్చిరి. కళాశాలను గూర్చియు ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామకామ్యులుగారిని గూర్చియు అయ్యదేవర కాశేష్వరరావు పంతులుగారును తదితరులును ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. రామలింగారెడ్డిగారు మాడ రామకామ్యుగారి శక్తిసామర్థ్యముల నుగ్గడించి స్థానికసంఘము లొక్కరీతిని కళాశాలకు సహాయము చేయుచు తిరిగి వచ్చి తమ క్రిందనే పనిచేయు మరతుమీద వేతనముల నొసంగి కళాశాలకు విద్యార్థుల సంఖ్యనుండువలెననియు ప్రజలందరను గూడ సహాయము చేయుచుండువలెననియు చెప్పిరి.

(ఒక విలేఖరి తంతివార్త)

కాకోరి కుట్ర కేసు

సెషన్సు విచారణ ప్రారంభము

ముద్దాయిలు కోర్టును గుర్తింప మనుట
లక్ష్మి, మే 1:—కాకోరి కుట్రకేసులో సెషన్సుకు కమిటి చేయబడిన 24 గురియొక్క విచారణ కేసు సెషన్సు జడ్జి హామిల్టన్ గారి యెదుట ప్రారంభమయ్యెను. ముద్దాయిలు ప్రవేశించుటతోడనే కోర్టు రూముగా నొకచిన్న గలంతు జరిగెను. పెద్ద బాధతో కూడుకొనిన యేదో జబ్బుతో పీడింపబడుచున్న దామోదర స్వరూపు డోలీలో కోర్టు రూములో నికితీసికొనిరాబడెను. ఇతరముద్దాయిలందరను యజయస్థానములతో నానికి స్వాగతం బొసంగిరి. వారిలో కొందరు ప్రభుత్వములోనున్న నెనుకటి సభ్యులను ప్రస్తుతసభ్యులను బహిరంగముగా నిందించిరి. ముద్దాయిలలో చాలమంది కోర్టును తాము గుర్తింపమనియు స్పీడరులను పెట్టుకొనమనియు చెప్పిరి. నేతును కోర్టురూమునుండి పంపించి జడ్జి ప్రత్యేకవిచారణకు ఆర్డరిచ్చిన పిమ్మట కోర్టులో శాంతి నిలచెను. నేతు జెయిలులో నున్నప్పుడు జడ్జిచచ్చి కోర్టుకు రాకుండజేయుటకై ఉపాయము జెప్పెదనని సలహా చెప్పెను. కాని నేతు నిరాకరించెను. మెడికలు బోర్డువారు వానిని పరీక్ష చేసి కేరే పెద్ద జబ్బేమియు లేననియు కోర్టుకు తరకు వెళ్లవచ్చుననియు చెప్పిరి.

(ఆ. ప్రె.)

ద్రోహబుద్ధి లేదని విడుదల

క్రిందటి ఫిబ్రవరినెలలో మదరాసు ప్యాక్ కంపెనీలో ఏజెంటుగా నుండిన మారుగారిపై 40 నేల రూపాయలు మోసముచే అపహరించినట్లు కేసు తేగా ముద్దాయికి ద్రోహబుద్ధి యున్నట్లు రుజువు కాలేదని బెంకురూరులో మే 1 తేదీన రెండవ స్టేషనరీ మేజిస్ట్రేటు ఆయనను విడుదల చేసెను.

రెవెన్యూ కంపెనీలో దొంగతనముగా ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించిన మాకెన్నాన్ అను ప్రయివేటు 1 నెల శిక్షయు 100 రూపాయలు జరిమానాయు విధింపబడెను.

గౌరీపూరు మిల్లుకూలీ హత్య కేసు

కలకత్తా, మే 1:—జగత్ నారాయణ్ అను సేతపనివాని చంపిన గౌరీపూరుమిల్లుఅసిస్టెంటు జె. స్పెంసు అనువానిపై తేబడిన కేసులో మరికొంతమంది సాక్షులు విచారించబడిరి. పిమ్మట సివిలుసర్జను మేజర్ గాడన్ గారిని కోర్టు సాక్షిగా పిలిపించి ప్రాసిక్యూషను సాక్షిక్రాసుపరీక్షచేసి నేరస్థాపనను చేయవలెనని మేజిస్ట్రేటునిర్ణయించెను. సోమవారమునాటికి నాయదా వేయబడినది.

(ఆ. ప్రె.)

టపాసంచులు దొంగలించుట

కలకత్తా, మే 3:—చారా మెదానములో స్టేషను బుక్కింగుఅఫీసునుండి మార్చిను అండ్ కంపెనీకి చెందినవి రెండు మొయిలసంచులు ఎత్తుకొనిపోబడినవి. సంచులలోనున్నది తెలియలేదు. పోలీసువారు ఆచోక్తి కీయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నైలో బజారుధరలు

1926-వసం మేనెల 4-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
సవియాల బా 1-కి	రు 35 0 0	సుందలు	46 0 0 వరకు
2. ధాన్యము వస్తువులు			
కందుల బస్తా 1-కి ర 208	11 8 0	12 8 0	
సెనగలు	12 8 0	18 8 0	
పెసలు	14 0 0	15 0 0	
జనుములు	16 18 0	0 0 0	
కలవలు	2 8 0	9 0 0	
3. నూనెవస్తువులు			
మవ్వలనూనె బా 1-కి	150 0 0	152 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంబెరు సెనగతత్వబా 1-కి	58 0 0	59 0 0	
ఇతరప్రదేశము	54 0 0	56 0 0	
వరుసనూనెనూనెబా 1-కి	124 0 0	121 0 0	
అమడము బా 1-కి	94-0-0	96-0-0	
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాచుకుపు బా 1-కి	75 0 0	80 0 0	
కూరకపు		35 0 0	
జురకబాచులు(గుంటూరువి)బా 1-కి	105 0 0	120 0 0	
గుంటూరుబాచుకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి	45,50		
కాళహస్తీబాచుకట్టు		50,55	
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	28 0 0	70 0 0	
5. లోహములు			
కండి 100 కుంటుకు	68 0 0	70 0 0	
జంగారము, కులము 1-కి	21 4 0	21 8 0	
నవరము 1-కి		18 9 0	
ఇత్తడి బా 1-కి	268 0 0	268 0 0	
రాగి డిబ్బా	262 0 0	268 0 0	
అమ్మచచ్చెర 226 తాళి గలది	32 0 0	33 8 0	
6. రూదీ			
కొండాచెన్నైబాచు 1-కి	రు 3	4 0	
చల్నాడు రూదీ		0 0	
7. నూలు			
పుక్కిరూరు రూనుగ నెం 8 1/2 నెలై 1-కి		6 0 0	
కూళరూనుగ నెం 20		8 0 0	
నెం 20 తెన్ని సేవం	యాకె	8 12 0	
నెం 22		8 14 0	
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్మనా		6 8 0	
నెం 14 1/2		7 0 0	
నెం 12 1/2 అలైస్సు		6 0 0	
నెం 12 1/2 పాండిచేరి		6 4 0	
నెం 14 1/2		6 6 0	
నెం 12 1/2 క్విలక్ కృష్ణ		5 15 0	
నెం 14 1/2		6 2 0	
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు		6 2 0	
నెం 12 1/2		6 4 0	
నెం 14 1/2		6 11 0	
నెం 12 1/2 గోక		6 6 0	
నెం 20 గోక		7 10 0	

అమృత తాంజనము

శక్తినిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక. బొంబాయి

ఆకాశం గము
క్షలుగదు!

వివాహము మొదలగు శుభ కార్యనమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!!

తృప్తికరముగా
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాణములకు కావలసిన మోపులు పలురకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలవిషయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము.

1842

తృప్తికరముగాలేనిచో ప్రైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకడభా మానన్యకమును చూడగోరెదము.

1

ఉమిడిరామయ్యకెట్టి గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసోల్)

అను బోషణమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాన్ సెన్సు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండుల హెతులందు, యితర దుశాణములందు విక్రయమునకు వోరకును.

ప్రాప్తికరము కావలసినవారు ఈ దిగువ విజ్ఞానమునకు వ్రాయవలెను.

C. I. Hari & Co. 46, Singarachari Street Triplicane, Madras

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు కుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా (వాసి వానికెదురుగా) హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, అరబిక్ పదములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలుగుడి యుండలేదు, ఇతి చదివినచో గురుసహాయ్య ముక్తరలేకుండ వైభావము మాటలాడు శక్తికలుగును. ఇది స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాఘుర్లకు, గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, వాసుదేవులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. నెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలవని నిరాఘాటముగ జెప్పవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) నెల 4 అణాలు

ఇది తెంగుపూరులో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత లాభ్యమున నమిచ్చి తమఁగూడఁ జెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేశ్యాలోలుండఁ జెడ్చి తమంతయు వేశ్యాకర్షించి తుదకు దానిచే వెడలగొట్టుటచే యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లుబ్ధుడనము, వేశ్యామాత్సర్యము జనువుచో నవ్వు పుట్టుకూనను. ఇందలి నీతిశ్శృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది చదున మొదలిడుచో పూర్తియగువఱకు విడువ బుద్ధివోడవచ్చును.

చిరునామా:— దాచరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటెనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె ౨౩, మదరాసు.

భారతీయ నిష్ఠనోద్యమచరిత్ర

గ్రంథకర్త:—సబ్బివీరు వెంకటసుబ్బాస్వామి కృష్ణారావుగారు.

ప్రకాశకులు:—మద్రాసు అన్నపూర్ణయ్యగారు, సంపాదకుడు “కాంగ్రెస్” పత్రిక.

భారత స్వరాజ్యసిద్ధికై విప్లవయోధు లవలంబించిన అద్భుత సాహసచర్యాల వర్ణింపు చంగ్రహచరిత్రను జదివినచో హింసాపద్ధతుల నిరర్థకత బోధపడును.

ఒక అణా బిల్లును పంపినయెడల పుస్తకమును బడయగలరు.

వలయువారు:— మేనేజరు “కాంగ్రెసు”

సీతానగరం, (నయా) కొచ్చూరు అని వ్రాయవలెను.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేరు కొనుటకు వీలయిన సులభ తెలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివస్వామి శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రోజులలో శుద్ధమును హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది స్వర్ణ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. నెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:— మాస పత్రిక సంచి 1-8-0. పుస్తకముల క్యాలటరు ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

బ్రిటిష్ కే. మద్రాసు.

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము వంకీ వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. సులభ తెలిని మంచి యోగములుకలవు. సగముభరకు అమ్ముచున్నాము. నెల 0-8-0

కూటముద్గరము:— మాధవపండిత రచిత మైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటీకతో నెల 0-4-0

చారుచర్య:— భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను దెలుపును. నెల 0-4-0

మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్కాల్లు, కృష్ణాజిల్లా.